

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 530

Poznań, piątek dnia 15 listopada 1929

Rok XXIV

Związek Obrony Kresów Zachodnich a obrona ziemi

Zwróciliśmy już na tem miejscu uwagę na milczenie w sprawie polsko-niemieckiej umowy likwidacyjnej Związku Obrony Kresów Zachodnich. Niesłychany ten fakt wywołał powszechne oburzenie na wtorkowym wielkim zgromadzeniu w Poznaniu. Takie same echo wywołuje on na prowincji, że wskażemy na wczorajsze zebranie w Bydgoszczy.

Musimy zresztą stwierdzić, że Związek Obrony Kresów Zachodnich nietylko nie kruszy kopij w rzeczywistej obronie ziemi, zagrożonej umową likwidacyjną, lecz, że nawet urządził poufną konferencję, której celem miało być wyjaśnienie sprawy, a która w rzeczywistości szła po linii zamazywania sprawy.

Podkreślić natomiast należy, że w Warszawie odbyło się z inicjatywy tamtejszego oddziału Związku Obrony Kresów Zachodnich zebranie kilkudziesięciu przedstawicieli organizacji politycznych i społecznych, które po referacie posła Strońskiego powołało komitet i poleciło mu przeprowadzenie szerokiej akcji propagandowej, wiecovej zarówno, jak prasowej, przeciw umowie likwidacyjnej.

„Dziennik Pozn.” zanotował doniesienie o zebraniu warszawskim z inicjatywą tamtejszego oddziału Z. O. K. Z. pod tytułem: „Pro patria czy pro partia?” To znaczy, że ci, którzy w Warszawie organizują walkę w obronie ziemi w dzielnicy zachodniej działają — zdaniem konserwatywnego organu „ziemiańskiego” — w interesie „partii”, a ci, którzy w Poznaniu zaslaniają zrzeczenie się dalszej u nas likwidacji mienia niemieckiego oraz utrwalenie u nas osadników pruskiej Komisji Kolonizacyjnej, pracują dla dobra „ojczyzny”. Nie może być gorszego cynizmu.

Ale trudno zarazem o jaskrawszą ilustrację sytuacji, jak obowiązek, do którego w kwestji obrony ziemi poczuła się warszawski oddział Z. O. K. Z., a smutną rolę, jaką spełnia centrala Z. O. K. Z. w Poznaniu. Rola ta tłomaczy się zależnością centrali Z. O. K. Z., — zależnością, która jej uniemożliwia swobodę ruchów. A Z. O. K. Z. powinien być niezależną nieskrępowaną organizacją społeczną.

Chodzi jednakowoż nietylko o to. Kierownictwo Z. O. K. Z. nietylko czuje się zależnością skrupowane, ale widocznie nie jest skłonne robić rzeczy, które mogą być niezgodne z dzisiejszą oficjalną linią polityczną. A my sądymy, że kierownictwo Z. O. K. Z. nie powinno być „sanacyjne”, jak nie powinno być „endeckie”, natomiast powinno być bezwzględnie niezawisłe, zdolne do przeprowadzenia każdej chwili takiej akcji, jakiej wymaga istotna obrona kresów, a raczej ziem zachodnich.

Konflikt obecny nie jest pierwszym. Przypominamy zachowanie się Z. O. K. Z. w sprawie „Beiratów” i ówczesnej konferencji w prezydium Rady Ministrów. To też nie od dzisiaj datuje sto-

Wiec protestujący w Bydgoszczy

Ostre wystąpienie przeciw Z. O. K. Z. i pismom p. Teski

Bydgoszcz, 15. 11. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się zwołane przez Str. Narodowe wielkie zebranie polityczne w sali Resursy Kupieckiej z referatami posła Karola Wierczaka i naczelnego redaktora „Gazety Bydgoskiej” Józefa Petryckiego. Zebraniu przewodniczył poseł A. B. Lewandowski. Pierwszy referent omówił całokształt aktualnych zagadnień politycznych i poddał ostrej krytyce gospodarkę obecnego rządu. Drugi referent wśród ogólnego poruszenia na sali mówił o umowie polsko-niemieckiej w sprawie zrzeczenia się przez rząd polski prawa likwidacji osad niemieckich. Referat ten wywołał wśród zebranych ogólne oburzenie przeciwko układowi polsko-niemieckiemu. Jednogłośnie też uchwalono odpowiednią rezolucję protestującą.

W dyskusji bardzo ostro wystąpiło przeciwko „Związkowi Obrony Kresów Zachodnich”, który dotąd nie zabrał głosu w tej kwestji. Również potępiono taktykę pism p. Teski, które bronią zawartego przez rząd niekorzystnego dla nas układu z Niemcami.

Sala była wypełniona po brzegi nie tylko obywatelami Bydgoszczy ale również z okolicy i dalszych powiatów.

Inowrocław przeciw układowi likwidacyjnemu

Inowrocław, 14. 11. (Tel. wł.) Wczoraj w wielkiej sali hotelu „Basta” w Inowrocławiu odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego w obronie ziemi przy niezwykle tłumnym udziale mieszkańców miasta i okolicy.

Blisko godzinny referat o fatalnym układzie likwidacyjnym z Niemcami wygłosił redaktor „Dziennika Kujawskiego”, p. Cieślak. Referat przerywano ustawicznymi burzliwymi oklaskami.

W dyskusji przemawiali następnie pp. Plickciński, Kornaszewski, Witkowski, Janiak, Rogatka, Zegarowski i Mielcarek. Wśród gorącego nastroju uchwalono następnie przez aklamację rezolucję, protestującą jaknajostrzej przeciw układowi likwidacyjnemu i wzywającą Sejm do nieratyfikowania go.

Zebranie zakończono odśpiewaniem „Roty”.

Młodzież akademicka w Krakowie przeciw prowokacjom żydowskim

Studenci polscy domagają się wprowadzenia „numerus clausus” dla Żydów, dostarczania zwłok żydowskich do prosektorjum, usunięcia Żydów z organizacji akademickich i rozwiązania „korporacji” żydowskich

Kraków, 15. 11. (Tel. wł.) Po śródowych zajęciach w Krakowie sytuacja w czwartek była w dalszym ciągu naprężona. Od rana gromadziły się przed gmachem wszechznanej Jagiellońskiej tłumy akademików, którzy nie dopuścili Żydów do zakładów uniwersyteckich a tych, którzy dostali się do gmachu przed godz. 8 rano usunięto.

W południe udała się do rektora delegacja Krakowskiego Komitetu Akademickiego w sprawie zwołania na dzisiaj wiecu; rektor odniósł się do tej prośby przychylnie. Wiec odbędzie się w południe w westybulu uniwersytetu. Kuratorem wiecu wyznaczony został prof. Marchlewski.

W ciągu dnia odbywały się zebrania przewodniczących polskich organizacji akademickich, po południu zaś dziedziniec uniwersytecki stał się miejscem manifestacji studenckich. Zapłonął mianowicie na dziedzińcu uniwersyteckim wielki stos czapek korporantów żydowskich, oblaných obficie benzyną.

Akademicy polscy domagają się: 1)

ustawowego zaprowadzenia „numerus clausus” dla Żydów, 2) ustawowego obowiązku dostarczania do prosektorjum odpowiedniego kontyngentu zwłok żydowskich, 3) usunięcia Żydów z wszystkich organizacji akademickich, a do czasu spełnienia tego postulatu niedopuszczenia ich do władz towarzystw akademickich, 4) rozwiązania korporacji żydowskich i ukarania Żydów, winnych zajść.

Rektor prof. Hoyer wydał odezwę, wzywającą młodzież akademicką do zachowania spokoju. Minister oświaty Czerwiński rozmawiał telefonicznie z uniwersytetem i zapowiedział, że jeżeli zajścia nie ustaną, to zamknie uniwersytet na pół roku z tem, że czas ten nie będzie doliczony do studjów.

Na posiedzeniu rady miejskiej uchwalono, aby w razie dalszych zajść prezydent miasta zwołał posiedzenie senjorów klubów i przedsięwziął środki zapobiegawcze, interwenjując na uniwersytecie. Jak wiadomo, większość w radzie miejskiej mają „sanatorzy” i Żydzi. (w)

Premjer o rewizji konstytucji

Warszawa, 15. 11. (Tel. wł.) „Gazeta Polska” ogłasza, że premier Świątalski wygłosi we wtorek o godz. 6-ej w wielkiej sali Filharmonji odczyt o

rewizji konstytucji. Widocznie będzie to owe oświadczenie rządu, o którym donosiliśmy wczoraj. (w)

sunek niezaufania do centrali Z. O. K. Z. Nie na to przecież Z. O. K. Z. istnieje, żeby w biurach gromadziło się szereg płatnych urzędników o jednostronnym kolorycie politycznym, a organizacja zawodziła w najistotniejszych

momentach obrony interesów ziem zachodnich.

Przykra to sprawa, którą poruszaliśmy, ale nie było nam wolno dłużej o niej milczeć.

10-lecie „Bratniej Pomocy” Uniw. Poznańskiego

W sobotę odbędzie się uroczysty obchód

W dniu 16 listopada 1929 r. obchodzi „Bratnia Pomoc” Uniwersytetu Poznańskiego dziesięciolecie swego istnienia. Najpotężniejsza ta organizacja samopomocowa, licząca 2500 członków, założona została w r. 1919 przez śp. rektora Święcickiego, pełniąc funkcje przewodniczącego kuratorium do opieki nad młodzieżą.

Pierwszym etapem w rozwoju „Bratniej Pomocy”, stanowiącym fundamenty tej potężnej organizacji, było założenie latem 1919 r. przy silnym poparciu kuratorium — kuchni akademickiej, której rozwój postępował bardzo szybko; dowodem tego jest fakt, że obecnie kuchnia wydaje przeciętnie 1.300 obiadów dziennie.

Młodzież akademicka, rozumiejąc konieczność założenia organizacji samopomocowej, opartej na bardzo silnych podstawach, zwołała w dniu 6 listopada 1919 r. wiec ogólny - akademicki, na którym postanowiono założyć „Bratnią Pomoc”. Zaangażował ją Senat U. P. w dniu 23 listopada tegoż roku. Początkowo na terenie akademickim istniały dwie organizacje o podobnym charakterze: „Bratnia Pomoc” i „Samopomoc”. Zlanie się tych dwóch organizacji nastąpiło w dniu 10 czerwca 1921 r. Od tej właśnie chwili „Bratnia Pomoc” zapoczątkowała swą wydatną i wielką z punktu widzenia idei samopomocowej pracę.

Z okazji dziesięciolecia „Bratniej Pomocy” odbędzie się zjazd byłych działaczy samopomocowych środowiska poznańskiego, mający wytknąć nowe drogi, którei kroczyć powinno życie samopomocowe.

Mające odbyć się uroczystości z okazji 10-cio lecia postanowił zarząd obchodzić nader uroczystie. Protektoraty nad uroczystościami łaskawie raczyli przyjąć: J. Em. ks. kard. Hlond, J. Magn. rektor U. P. prof. Kasznica, b. wojewoda Adolf hr. Bniński i Poznański Komitet Wojewódzki do Spraw Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej. Uroczystości rozpoczną się w sobotę dnia 16 listopada br. o godz. 9-ej mszą św. celebrowaną przez J. Em. ks. Kardynała w Złotej Kaplicy Katedry Poznańskiej. Młodzież akademicka, chcąc dać wyraz głębokiej wdzięczności swemu wielkiemu przyjacielowi b. rektorowi i kuratorowi „Bratniej Pomocy” śp. prof. Święcickiemu, złoży o godz. 10.30 wieniec na cmentarzu św-to marciniskim. O godz. 17-ej odbędzie się w Auli U. P. uroczysta akademja, na której przemawiać będą J. Em. ks. Kardynał, J. M. P. rektor, prof. dr. Gantkowski, — obecny kurator Bratniej Pomocy — i p. Głęsk, b. prezes „Bratniej Pomocy”. W części artystycznej wezmą udział: p. konsułowka Matouskova, p. prof. Nowowiejski i p. prof. Łukasiewicz.

Recytację zbiorową wykona Szkoła Dramatyczna pod kierownictwem p. dyr. Nuny Młodziejowskiej-Szczurkiewiczowej. O godz. 21.30 odbędzie się w salach „Bazaru” bal, na którym niewątpliwie ujrzymy liczne rzesze starszego społeczeństwa i młodzieży akademickiej.

Wstępując w nowy okres, mamy nadzieję, że „Bratniak” nasz działalnością swą zatoczy jeszcze szersze kręgi, oraz zacieśni serdeczne stosunki między młodzieżą akademicką a starszym społeczeństwem w szczególności z władzami uniwersyteckimi, co byłoby zrealizowaniem naszych pragnień.

Celestyn Graszewicz,
sekretarz generalny „Bratniej Pomocy”
Uniw. Pozn.

Oświetlajcie lepiej!

Dobre oświetlenie umila wasz dom.

Używajcie
wewnątrz matowanych

OSRAMÓWEK

W parlamencie francuskim o zbrojeniach Niemiec

W rozprawie Izby deputowanych, po oświadczeniu nowego rządu p. Tardieu najwięcej miejsca zajęła i najważniejszą część stanowiła polityka zagraniczna, mianowicie ze stanowiska bezpieczeństwa Francji wobec przygotowań wojennych Niemiec warunków i terminu opuszczenia Nadrenji.

Sprawę przygotowań niemieckich wniósł pos. Franklin - Bouillon, który stwierdził szczegółowo następujące niepokojące objawy:

1. Niemcy opracowali i rozpoczęli wykonywać w Nadrenji ogromny plan udoskonalenia kolei dla celów wcale nie handlowych, ale wojennych, w rozmiarach, które mają dozwolnić rzucenie 120 pociągów dziennie.

2. Niemcy rozpoczęli, obok istniejących 26 mostów na Renie, budowę 10 dalszych.

3. Wszystkie pociągi niemieckie mają obecnie hamulce automatyczne, co pozwala im osiągnąć 50 km szybkości na godzinę z ciężarem 1 tys. tonn.

4. Z powodu tych ulepszeń możliwość rzucenia transportów na Nadrenję zwiększyła się z 400 tys. do 1. mil. 500 tys. dziennie, przy zmniejszonym handlu, więc wyłącznie dla celów wojskowych.

5. Oprócz tego, aby uniezależnić się od uszkodzenia możliwego linii kolejowych, rozwinięto ogromnie komunikację samochodową, liczba ich wynosi 5 tys. w Niemczech, są to samochody 40-konne, przenoszące 50 ludzi najmniej, urządzono np. na 80 km. między Ludwigshafen a Sarrebruck 46 linii samochodowych, przygotowano plan 5-ciu wielkich dróg samochodowych (autostradów) między Kolonią a granicą Belgji, na jednej tylko drodze między Munguncją a Luxemburgiem można rzucić dwie dywizje na granicę w ciągu dwunastu godzin.

W sprawie tej odpowiadał p. Briand, którego oświadczenia streszczają się tak:

„Dane, przytoczone przez p. Franklin Bouillona są ściśle i pochodzą z raportu płk Fischera, kierownika działu komunikacji nad Renem, do władz wojskowych i rządowych. Władze francuskie wdrosły wskutek tego rokowania z władzami niemieckimi w tej sprawie, prowadzone ze strony francuskiej wła-

śnie przez płk Fischera. Wynikiem jest umowa z 4 sierpnia 1929, wedle której Niemcy zobowiązały się do wykonywania planu i to znacznie okrojonego przez lat 12. Po tym czasie zastrzegła sobie Francja swe prawa do powiększenia systemu dróg w Nadrenji poza stan 1914 i ze zmianami uszczuplającymi tę sieć.”

W każdym razie dowiedziano się w ten sposób o zamysłach niemieckich w Nadrenji, zupełnie przeciwnych zobowiązaniom traktatowym. Oprócz tego p. Franklin Bouillon podał dane wynikające z budżetu niemieckiego:

„Już w r. 1924 agent odszkodowań p. Gilbert Parker zwracał uwagę, że niemiecki budżet wojskowy w wysokości 459 milj. marek jest jaskrawo za wielki, a w r. 1929 wynosi ten budżet 697 milj. marek.

Traktat wersalski upoważnia Niemcy do posiadania 102 tys. karabinów a cyfry kredytów od r. 1925 wskazują na 300 tys., traktat upoważnia do 1926 karabinów maszynowych a cyfry budżetu wskazują na 20.152 dla 1 miliona wojska, traktat upoważnia do 288 dział a cyfry budżetu wskazują 1.982, traktat upoważnia do 252 armat do rowów strzelckich, a cyfry budżetu wskazują 1.895 traktat upoważnia do 56 milj. nabojęw do karabinów, a cyfry budżetu wskazują 150 milj., a do armat zamiast 447 tys. jest 2 milj. 451 tys.”

Wszystko to dzieje się w myśl zdania jawnie ogłoszonego przez gen. v. Seeckla: „Celem polityki zagranicznej Rzeszy Niemieckiej jest odbudowanie Niemiec jako wielkiego mocarstwa wojskowego.”

W tej sprawie odpowiedział p. Briand tylko tyle:

„W budżecie niemieckim są pozycje niepokojące. Czy sądzicie, że nie bierzemy ich pod uwagę, gdy nam mówią o szybkim rozbrojeniu? Czyż mamy przepasnąć na oczach?”

P. Franklin Bouillon zaznaczył zarazem, nie wchodząc w szczegóły, że przygotowania zbrojne Niemiec na wschodniej ich granicy są takie same.

A można dodać, że, my nie mamy umowy, jak francuska z 4 sierpnia br., która hamuje wykonanie tych planów wojennych. St. St.

lonych w gospodarce wojskowej (2.5 proc.) i od przyjętych w prywatnym handlu zbożowym (do 3 proc.) Zanieczyszczenie niektórych wagonów dochodziło do 17 procent, ogółem zaś na podstawie protokółów Zakładu Żywnościowego Warszawa można obliczyć, że zanieczyszczenie ponad przepisaną normę wynosi w całej partji przeszło 400 tonn odpadków zamiast ziarna, co by się wyraziło w sumie przeszło 200 tysięcy zł straty, nie licząc kosztów transportu, kosztów oczyszczenia przed przemiałem i udziału tej ilości w ogólnych kosztach administracyjnych.

Przemiał tego żyta w poszczególnych Zakładach Żywnościowych dał wyniki ujemne. Zamiast przepisowych 82 proc. maki otrzymano: w Toruniu 68.4 proc., w Bydgoszczy 75.7 proc., 78.2 proc., 80.8 proc., w Łodzi 74 proc., w Lublinie 79.84 proc., w Częstochowie 79 proc., w Siedlcach 50 proc. i t. d. tam zaś gdzie uzyskano wyższy procent maki w przemiale, wynikało to z poprzedniego oczyszczenia żyta z wielkiej ilości odpadków, lub dawalo mąkę ciemną z otrębami i brudem.

Prócz tego znaczne ilości żyta były stęchłe, jak wskazują protokoły odbiorcze poszczególnych Zakładów Żywnościowych, a także znaczna część transportów była zarażona wółkiem zbożowym, co pociąga za sobą konieczność gruntownej dezynfekcji składów i młynów. Tak np. w Krakowie koszt dezynfekcji młyna i magazynów wyniósł 9.086 zł 49 gr. W protokołach rejonowych znajdujemy adnotację „wółk” w odniesieniu przeszło do 1.000 tonn żyta. Prócz tego wymienione są „kleszcze”, „mole”, „spichrz”, „kokony z jajami” i t. d.

Następnie Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że w kwietniu r. b. intendencja rze wojskowej została przekazana z zapasów państwowej rezerwy zbożowej nowa partja żyta w ilości 8.320 tonn, posiadająca także wysoki stopień zanieczyszczenia. Trzy wagony zawierały 6.4 proc. zanieczyszczenia, 3 wagony 8.9 proc., 4 wagony 11 proc., 3 wagony 3.9 proc. i 2 wagony 6 proc. Departament intendencji w okólniku Nr 29739 z dnia 31 sierpnia r. b. do wszystkich D. O. K. wyraża mniemanie, iż „wysoki ciężar objętościowy i bardzo niska zawartość wilgoci wynagradzają nadmierny procent zanieczyszczenia, a nawet podnoszą wydajność tego żyta”. Rezultaty przemiału i wypieku wykazały w jakim stopniu twierdzenie to jest słuszne. Najwyższa Izba Kontroli nie posiada jeszcze szczegółowych danych z rejonowych Zakładów Żywnościowych o przyjęciu i użytkowaniu tego żyta, jednak doświadczenie z partją 10.000 tonn żyta z zakupu zeszłorocznego, które to żyto tak samo się odznaczało wysokim ciężarem objętościowym, a jednak z wyjątkiem D. O. K. X i VI dało przedstawione wyżej ujemne wyniki, nie daje dostatecznej podstawy do optymizmu w stosunku do tej nowej partji.

Ze względu na to, że według posiadanych przez Najwyższą Izbę Kontroli informacji, akcja zakupu żyta interwencyjnego nie jest jeszcze zakończona, a dostarczone w bieżącym roku 8.320 tonn stanowią tylko część zamierzonych zakupów, Najwyższa Izba Kontroli, w celu uniknięcia możliwych dalszych strat Skarbu, poczuwa się do obowiązku przedstawienia Panu Prezesowi sprawy

Proszek i Mydło Regera najlepsze!

w obecnym jej stadium, t. j. przed ukończeniem całokształtu kontroli.

„Prezes Najwyższej Izby Kontroli
St. Wróblewski
„Dyrektor departamentu
Rogoziński.”

W związku z powyższym pismem Najwyższa Izba Kontroli omawiając gospodarkę żywnościową intendencji wojskowej, stwierdza (str. 39 sprawozdania), że gdyby ministerstwo spraw wojskowych zamiast żyta zagranicznego zakupiło krajowe, to zaoszczędziłoby na tem 3.200.000 złotych.

Na światło dzienne

„Prawda”, jeszcze istotny czy już tylko rzekomy organ Narodowej Partji Robotniczej pisze o naszej ostatniej konfiskacie, że nastąpiła z powodu oszczerczego artykułu przeciw „Prawdzie”.

Ośmielamy się zwrócić uwagę „Prawdzie”, że mimo zmiany frontu „Prawda” nie jest jeszcze — instytucją państwową, w której obronie dokonywa się konfiskaty. Przyczyna konfiskaty musiała być inna.

Zwracamy się do „Prawdy” z uprzejmą prośbą, ażeby nam wytoczyła proces. Będziemy wówczas mieli sposobność na podstawie zeznań świadków pod przysięgą wyjaśnić wszystko, co się łączy z poczynaniami tych, których się naczelne władze N. P. R. za ich „sanacyjną” tendencję pozbyły oraz z rolą obecna „Prawdy”. Zdrowie publiczne wymaga, by te sprawy wyciągnięte zostały na światło dzienne.

Wpływy z monopolów

Warszawa, 15. 11. (AW). Według dotychczasowych danych wpływy z Monopolów Państwowych w październiku r. b. wyniosły 80 milj. 46 tys. złotych, gdy w tymże miesiącu r. ub. wpływy te wynosiły 76 milj. 552 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa o rezerwach zbożowych i wyżywieniu wojska

„Wółk”, „kleszcze”, „mole”, „spichrz”, „kokony z jajami”

W sprawozdaniu Kontroli Państwowej za r. 1928/29 znajdujemy ciekawą dyskusję na temat polityki zbożowej rządu, na którą w r. 1927 przeznaczono 40 milionów złotych, a która w znacznej mierze, poza stratami skarbu państwa przyczyniła się do katastrofalnego położenia rolnictwa.

Dnia 30 września 1928 r. Najwyższa Izba Kontroli wysłała następujące pismo:

„Nr 7626/686.

„Do Pana Prezesa Rady Ministrów
„Przy badaniu gospodarki wojskowej w roku ubiegłym i bieżącym Kontrola Państwowa spotkała się z faktem przejęcia przez organa intendencji na mocy uchwały komitetu ekonomicznego

ministrów z dn. 6. 5. 1927 r. przeszło 10 tysięcy tonn żyta, zakupionego zagranicą przez rząd dla interwencji na rynku zbożowym. Żyto to nie odpowiada przepisom wojskowym i, jak stwierdza, protokoły odbiorcze rejonowego zakładu żywnościowego w Warszawie, zostało przyjęte „jedynie z tego powodu, że żyto to stanowi własność skarbu państwa”.

Żyto to jest niskiej jakości, a posiadane przez Najwyższą Izbę Kontroli bardziej szczegółowe dane nastroją obawę, że skarb państwa może być narażony na poważne straty na skutek tej transakcji.

Procent zanieczyszczenia jest zbyt wysoki i daleko odbiega od norm usta-

Pp 6684/62,755

O osiedlanie emigrantów niemieckich z Rosji nad granicą Polski

Berlin, 15. 11. (PAT.) W związku z wczorajszą naradą między przywódcami stronnictw parlamentarnych i przedstawicielami rządu w sprawie pomocy dla uchodźców niemieckich z Rosji donosi „Berl. Tageblatt“, że m. in. rozważany był plan osiedlenia części kolonistów niemieckich w Niemczech Według informacji „Lokal Anzeigera“

niemieckie towarzystwo kolonjalne z siedzibą w Darmsztacie zwróciło się do rządu prowincji heskiej z prośbą, aby interwenjował u rządu Rzeszy w sprawie osiedlenia reemigrantów niemieckich na wschodnim pograniczu Niemiec. Istnieje plan utworzenia specjalnego urzędu komisarza Rzeszy dla spraw wychodźstwa.

Przywódcy centrowy Kaas o rewizji granicy zachodniej Niemiec

Berlin, 15. 11. (PAT.) Przewodniczący stronnictwa centrowego przywódca Kaas na zebraniu w Trewirze oświadczył, że terytorjalny status quo na zachodzie, zagwarantowany przez Niemcy w pakcie lokarneckim, nie może być interpretowany w ten sposób, jakoby wykluczona była w ogóle wszelka możliwość rewizji granic zachodnich w drodze wzajemnego porozumienia między Francją i Niemcami. Możliwość takiej zmiany granic zachodnich istnieje. Przemawia za tym wyraźnie art. 7 paktu zachodniego, w którym pakt Ligi Narodów, a temsa-

mem art. 19 tegoż paktu, posiadający dla sprawy zmiany granic zachodnich niezwykle doniosłe znaczenie, został w całej osnowie uznany.

Wprawdzie doświadczenie praktyczne w związku z rozmowami na temat Eupen-Malmedy nakazuje ostrożne traktowanie tej kwestji i przemawia przeciwko przecenianiu praktycznych możliwości zmian, nie mniej jednak należy podkreślić, że zbliżenie duchowe i usunięcie przesądów dotychczasowych między Francją i Niemcami umożliwić może dopiero porozumienie w tej sprawie.

Kryzys giełdowy w Stanach Zjedn.

Niepokój w kołach przemysłowych — Konsekwencje dla przemysłu europejskiego

Nowy Jork, 15. 11. (AW) Niebawym kryzys na giełdach Stanów Zjednoczonych budzi niezwykle silny niepokój w kołach przemysłowych. Liczą się one, że jeśli kryzys ten będzie nadal się pogłębiał, pojemność wewnętrznego rynku zbytu ulegnie poważnemu zmniejszeniu. Następstwem tego byłoby zachwianie produkcji przemysłowej Stanów Zjednoczonych i wówczas nie mogąc ulokować na rynku wewnętrznym wyprodukowa-

nych towarów, musiałaby ona uruchomić na olbrzymią skalę eksport dumpingowy. Następstwa takiego obrotu rzeczy odbiłyby się rzecz prosta fatalnie na losach przemysłu europejskiego. Całą nadzieję pokładają amerykańskie koła gospodarcze w silnych rezerwach Federal Reserve Banków, dzięki którym można będzie jeszcze zredukować rozmiary następstw kryzysu.

Przed konferencją morską

Przedwstępne rozmowy Mac Donalda z ambasadorami

Paryż, 15. 11. (Radio wł.) „Journal“, omawiając przedwstępne rozmowy na temat konferencji morskiej, donosi z zadowoleniem, że ambasador francuski w Londynie doszedł do zupełnego porozumienia z przedstawicielem Japonji, która żąda większej ilości krążowników, aniżeli na to pozwala umowa waszyngtońska i sprzeciwia się stanowczo skasowaniu łodzi podwodnych. Stanowisko rządu angielskiego nie jest jeszcze zdecydowane. Stanowisko Włoch nastęrcza wiele trudności, z którymi jednak Tardieu w swoim czasie się upora.

Brak uprzedniego porozumienia z Włochami jest tem bardziej pożałowania godny, skoro się zważy, że w tej sprawie oddziałują rozmaite intrygi i wpływy, ażeby tylko uniemożliwić porozumienie francusko-włoskie. Naprzód usiłowano poddać Włochy wpływowi Anglii i skłonić je do ograniczenia łodzi podwodnych. Potem starano się Włochy i Francję pod patronatem Anglii połączyć specjalną umową śródziemnomorską. Największe trudności w sprawie porozumienia francusko-włoskiego wynikają stąd, że Włochy są państwem śródziemnomorskim, natomiast Francja ma jeszcze długi brzeg Atlantyku do obrony a

poza to musi zabezpieczyć sobie połączenie z zamorskimi kolonjami.

Londyn, 15. 11. (PAT.) Konferencja morska 5-ciu mocarstw rozpocznie się zapewne we wtorek dn. 21 stycznia. Otwarcia dokona najprawdopodobniej Mac Donald, zaś przewodniczącym przypadnie zapewne Hendersonowi. Rzeczowe przygotowania do konferencji są w toku. Mac Donald odbył dwukrotnie konferencje z ambasadorem włoskim Bordenaro. Również z ambasadorem japońskim Matsudajra i ambasadorem francuskim Fleuriot odbył premier brytyjski wyzerpujące konferencje.

Co do pogłoski o t. zw. „Locarno śródziemnomorskim“, które miałyby polegać na gwarantowaniu przez Wielką Brytanję na morzu Śródziemnym bezpieczeństwa Francji przed agresją włoską i odwrotnie Włoch przed agresją Francji — w kołach miarodajnych stanowczo zaprzeczają tego rodzaju pogłoskom, podkreślając, że polityka jakichkolwiek specjalnych sojuszków gwarantujących byłaby sprzeczna z zamierzeniami rządu. „Labour Party“, która dąży do porozumienia powszechnego wszystkich pięciu mocarstw morskich.

„Nowa kobieta“

teraz już — bezpieczna

Bydgoszcz, 15. 11. (Tel. wł.) Wczoraj w sali „Strzelnicy“ odbył się odczyt Kadena-Bandrowskiego p. t.: „O nową kobietę“. Na odczyt stawilo się bardzo mało obywateli cywilnych, przybyło tylko trochę młodzieży. Natomiast zjawilo się kilkudziesięciu oficerów oraz uczniowie szkoły podchorążych czwórkami.

Podczas odczytu ze strony młodzieży rozległy się protesty przeciw wywodom prelegenta. Niektórzy wojskowi zwrócili się wówczas z pogrózkami pod adresem młodzieży.

Odczyt sam był bardzo słaby i nie dal żadnego efektu. Udział uczniów szkoły podchorążych w odczycie wywołał żywe komentarze w całym mieście.

Konkurencja niemiecka w Gdyni

Gdynia, 15. 11. (AW). Wśród polskich firm maklerskich w Gdyni panuje oburzenie z powodu wzrastającej konkurencji na tutejszym terenie ze stron firm niemieckich, mających siedzibę swoją w Gdańsku. Firmy te, jak np. „Behnke“, „Sieg i Reinhold“, która jest również firmą wybitnie niemiecką, a agentem jej jest w Gdyni niejaki p. Pardon, dalej firma „Adolph Voigt“, która popiera nawet „Stahlhelm“, nie przebiegają w środkach w walce konkurencyjnej i zajmują obecnie w Gdyni prawie pierwsze miejsce w maklerstwie. Natomiast Polska Agencja Morska zajmuje trzecie miejsce. Należałoby zwrócić uwagę kół kompetentnych, że godnym pożałowania jest fakt, że przez wymienione firmy niemieckie deklarowane są statki zafrachtowane przez polskie kopalnie

z G. Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. W październiku r. załadowano 515 statków na wejściu z 367, 368 tonn. pojemności ładunkowej. Polska Agencja Morska załadowała natomiast tylko 41 statków z 39 990 tonn. „Polskarob“ 27 statków z 30 789 tonn.

Na cześć hr. Gravina

Warszawa, 15. 11. (Tel. wł.) Min. Zaleski wydał obiad na cześć bawiącego w Warszawie Wysokiego Komisarza Ligi w Gdańsku hr. Gravina. Udział wzięli min. Kühn, ambasador włoski hr. Franklin Martin, generalny komisarz Rzplitej w Gdańsku Strassburger i wielu innych. (w)

Rozruchy chłopskie

Warszawa, 15. 11. (Tel. wł.) W gminie Jawornik pod Strzyżowem na Podkarpaciu wybuchły rozruchy chłopskie. mianowicie około 500 chłopów uzbrojonych w siekiery i cepy, wypędziło z pół komisję, która zaczęła przeprowadzać pomiary komasacyjne. Wszystkie przyrządy zniszczone. Dla uspokojenia przybył do Jawornika podinspektor policji Woziński na czele 50 policjantów. (w)

Bandycki napad na bank

Warszawa, 15. 11. (Tel. wł.) — Wczoraj o godz. 7.30 wieczorem do lokalu Oberschlesische Handelsbank w Bytomiu, mieszczącego się przy ul. Dworcowej, weszło 4 uzbrojonych osobników, którzy steroryzowali pracujących 3 urzędników banku, otworzyli podrezną kasę, zabrali kilka tysięcy marek, ale do skarbcza bankowego nie mogli się dostać, ponieważ urzędnik posiadający klucz, wyszedł już z banku. W pewnej chwili jeden z urzędników, Jelita, chwycił kasetkę żelazną i rzucił nią w drzwi, chcąc zaalarmować przechodniów. Kasetka zraniła jednego z bandytów, dzwurujących przy drzwiach Skrepowano wtedy Jelite i zamknięto drzwi banku na klucz. Bandyty zbiegli. (w)

Tragiczne zderzenie się taksówki

Warszawa, 15. 11. (Tel. wł.) Dziś po północy przybył do Warszawy dr. Marceł Barciński, dyrektor Związku Przemysłu Włókienniczego w Łodzi, na konferencję z min. Kwiatkowskim. Wyszedł z Hotelu Europejskiego, gdzie mieszkał i wsiadł do taksówki, polecając się wieść na Nowy Świat. W drodze szofer wpadł na wagon montażowy tramwaju, stojący przed uniwersytelem. Wskutek zderzenia dr. Barciński uderzył głową o ramę samochodu, odnosząc śmiertelną ranę. Wydobyto go z rozbitej taksówki i przeniesiono do szpitala św. Rocha, gdzie, nie odzyskawszy przytomności, zmarł w poczekalni. (w)

Śledztwo komisji sejmowej

Wilno, 15. 11. (AW). Do Wilna przybyła podkomisja sejmowa w osobach posła Jakubowskiego i Chądzyńskiego, którzy prowadzili dochodzenie w sprawie zakupu podkładów kolejowych w latach 1926—1928 podczas urzędowania prezesa Landsberga w dyrekcji kolejowej w Wilnie. Komisja przesłuchiwała naczelników poszczególnych wydziałów oraz zapoznała się z aktami dotyczącymi zakupów.

Gość japoński

Warszawa, 15. 11. (AW). W prezydium miasta złożył wizytę p. Naka Funada były wiceprezydent stolicy japońskiej, odbywający obecnie podróż po Europie celem zapoznania się z urządzeniem komunalnymi. P. Funada złożył list od obecnego prezydenta Tokio p. Korikiwi, który wyraża swą sympatię dla Polski oraz podziękowanie za współczucie okazane swego czasu z powodu katastrofy podczas trzęsienia ziemi w Japonji.

Smuths przeciw Hooverowi

Londyn, 15. 11. (Radio wł.) Na bankiecie wydanym tutaj z okazji 10-lecia istnienia Ligi Narodów, przemawiał premier Afryki Połudn., generał Smuths, który podnosząc zasługi Ligi Narodów i sprawę rozbrojenia, krytykował oświadczenie prezydenta Hoovera, dotyczące nietykalności okrętów transportujących w czasie wojny środki żywnościowe. Gen. Smuths nazwał pogląd Hoovera piękną teorią z rodzaju tych, o jakich rozprawiano wiele przed ostatnią wojną. Jednak kiedy padł pierwszy strzał — wszystkie humanitarne doktryny i dążenia upadły.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,90 1/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,75, zł, gotówką — 212,33 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 173,45 zł, gotówką — 173,10 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 15 listopada 1929.
Giełda dzisiejsza miała nastrój również utrzymany i obroty ograniczyły się prawie wyłącznie do pap. procentowych. Za 5 proc. poz. konwers. płacono 50 proc., za 8 proc. listy dolarowe ziemskie 89 proc. (przy dew. 8.90), a tylko oddawano 6 proc. listy żytnie po 22,— (za 1 ctr mtr.). Dopytywano się o 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 40 proc. jednakże nie było oddawców.

Z akcji bankowych dalsze zainteresowanie na Bank Polski, za który płacono 166—167,—. Akcje przemysłowe bez notowania i bez transakcyj.

Cedula urzędowa z dnia 15 listopada 1929.

Papery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 50% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 89% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 22,— O.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych z 1 akcją)

Bank Polski I em. 166—167,— P.

Tendencja: Utrzymana.

Giełda warszawska

dnia 15 listopada 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. St. Zjedn. tr. 8.89 3/4 sp. 8.91 3/4, kup. 8.87 3/4

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,82	125,15	124,51
Londyn	043,51	043,62	043,40
Nowy Jork	008,89 3/4	008,91 3/4	008,87 3/4
Paryż	035,13	035,22	035,04
Szwajcaria	172,90	173,33	172,47
Sztokholm	239,70	240,30	239,10
Wiedeń	125,37	125,68	125,06
Włochy	046,69	046,81	046,57

Papery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest.	030,00	119,25	119,00
5% poz. prem. dol.	000,00	065,50	065,75
5% poz. konw.	000,00	000,00	060,25
10% poz. kol.	000,00	000,00	102,50

Akcje w złotych:

Bank Polski	169,50—170,25
Bank Zachodni	000,00—075,00
Bank Zw Sp. Zarobk.	000,00—078,50
W T. F. Cu'tru	000,00—080,00
Firley	000,00—043,00
W T. Węgla	076,25—076,00
Nobel	000,00—013,00
Litpop	035,00—035,50
Modrzejów	000,00—020,00
Ostrowieckie zakłady	003,00—070,00
Starachowice	023,00—023,25

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg reszta za 100 kg
Berlin, dnia 15 listopada 1929.

Pszenvca march. od st. zał.	
76-77 kg. przeciętn. jakości	224,00—225,00
Tendencja mocna.	
Pszenvca march. od st. zał.	
80 kg. przeciętn. jakości	228,00—229,00
Tendencja mocna.	
Zyto march. od stacji załad.	
72 kg. przeciętn. jakości	162,00—164,00
Tendencja mocniejsza.	
Owies march. od stacji załad	151,00—160,00
Tendencja mocniejsza	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	166,00—177,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarny	184,00—200,00
Tendencja spokojna.	
Kukurudza loco Berlin	187,00—188,00
Tendencja utrzymana.	
Maka pszenna	26,75—32,75
Tendencja mocna.	
Maka żytnia	22,25—25,25
Tendencja mocniejsza.	
Ospa pszena	10,00—10,50
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	8,75—9,25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	31,00—38,00
Groch dr. ład.	24,00—28,00
Groch pastewny	21,00—22,00
Peluszka	20,50—22,00
Rób polny	19,00—21,00
Wyka	23,00—26,00
Łubin niebieski	13,50—14,50
Łubin żółty	16,50—17,25
Makuch rzepakowy	18,50—19,00
Makuch lniany	23,40—28,60
Wytłoki suszone	09,00—09,40
Srót Soya	18,10—18,40
Płatki ziemniaczane	14,40—14,90
Ogólna tendencja mocna.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 15 listopada 1929.

Wyplaty na Warszawę: 46,80—47,00

Noty wielkie: 46,70 47,10

POPIERAJĄCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Cena:
Zł. 1.50

**W pierwszych
10 - ciu latach**

winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego i łagodnego

**MYDŁA
DLA DZIECI NIVEA**

Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrabiane według przepisów lekarskich specjalnie dla właściwej skóry dzieci.

**Przyjemne golenie, oszczędność
w brzytwkach przy używaniu**

KREMU NIVEA

Tępa brzytewka, mydło nie zmiękczające zarostu, twarz ogolona nieporządnie — wszystko to wywołuje irytację. Zapobiegiesz temu, wcierając dobrze w skórę nieco Kremu Nivea na minutę lub dwie przed namydleniem. Zadrżysz się jak gładko wtedy brzytewka cięć będzie, jak szybko i spokojnie ogolisz się bez najmniejszego bólu lub podrażnienia skóry. Zrób próbę już jutro z rana, lecz tylko Kremem Nivea, zawierającym pokrewny składnikom skóry euceryt, który wywołuje ten niebywały skutek!

Cena za opakowania w pudełkach gr. 4 i 75, zł. 1.40 i 2.60 w tubach czysto cynowych zł. 1.35 i 2.25

Wyrób krajowy firmy PEBEKO sp. z o. odp. w Katowicach

**Oświadczenie
marsz. Daszyńskiego**

„Robotnik” i szereg innych pism drukuje wywiad z marsz. Daszyńskim o sytuacji politycznej. Marsz. Daszyński stwierdza, że Sejm nie jest stroną prowokującą, ale nie potrzebuje już się namyślać, by wykonać swój obowiązek czynnika kontrolującego. Pierwszą kwestją, należąca do tego obowiązku, to sprawa b. min. Czechowicza, przekazana mu przez Trybunał Stanu, a druga to odmówienie przez Naczelną Izbę Kontroli Państwa absolutorjum rządowi, co, zdaniem p. Daszyńskiego, jest „rzeczą dotąd niebywałą nie tylko w Polsce, ale i na świecie”. Przekroczenia budżetowe, od których mogą włosy „stanać” dębem na głowie, wynoszą około 600 milj. złotych. Trzecia sprawa, należąca do Sejmu, to uchwalenie budżetu, lecz bez luzów budżetowych. Poza tem Sejm, który zwoływany jest w roku na 84 dni, musi się zająć ciężkim położeniem gospodarzem kraju. Współpraca obecnego Sejmu z rządem nie wydaje się p. Daszyńskiemu możliwą, dlatego pozostają tylko dwie „uczciwe” drogi: albo rozwiązanie Sejmu i rozpisanie wyborów, albo powołanie nowego zupełnie rządu. Wszelkie inne zakł. ne drogi, jak rozwiązanie Sejmu bez rozpisania wyborów, lub powołanie podobnego rządu nazywa p. Daszyński „oszustwami”.

Sprawa świątyni w Zabczu

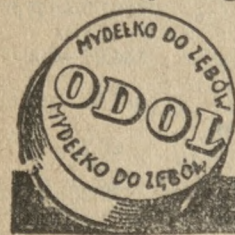
(KAP) „Za Swoboda” z dn. 12-go bm. podaje, że delegacja prawosławnych z Zabcza przybyła do Warszawy i była przyjęta na audjencji przez P. Prezydenta Rzeczypospolitej. W związku z tą audjencją wojewoda Józefski zawiadomił władze cerkiewne, iż władze państwowe zwracają świątynię w Zabczu prawosławnym.

Jak wiadomo, pounjacki kościół w Zabczu, zamieniony za caratu na cerkiew, w związku z przejściem parafii prawosławnej w Zabczu z powrotem na unję, został zajęty przez katolików, a następnie przez władze administracyjne zamknięty i opieczętowany.

Obecnie władze zwracają go prawosławnym.

Obfita piana

którą wydaje mydło do zębów Odol — czyści gruntownie zęby i nadaje im olśniewającą białosć. Mydło Odol jest przyjemne w użyciu i nie drażni dziąseł.

ZENITH

**Spór o cerkiew
prawosławną**

We Lwowie władze austriackie zbudowały cerkiew dla żołnierzy wyznania prawosławnego. Cerkiew ta zależna była od metropolity prawosławnego w Czerniowcach. Po wojnie cerkiew przeszła pod zarząd metropolity warszawskiego Djonizego

Metropolita prawosławny w Czerniowcach wytoczył sprawę metr. Djonizemu przed sądem państwowym we Lwowie i sprawę wygrał. Wyrok sądu głosi, że metropolita Djonizy ma zwrócić klucze cerkwi w ciągu 14 dni.

We Lwowie rozeszły się pogłoski, że metropolita grecko-katolicki Szeptycki zamierza nabyć cerkiew dla użytku swych wiernych. (KAP)

**Zarząd kursu
hodowli pieczarek**

(zgłoszenia u prof Teodorowicza. Poznań. Waly Król Jadwigi 3. II) prosi nas o zaznaczenie, że lista zgłoszeń jeszcze nie zamknięta i że kurs rozpocznie się definitywnie w przyszłym tygodniu.

**O nowym Fordzie Model A
kilka wiadomości z całego świata**

DANJA Z pośród wielkich rajdów dalskich, na których Ford wybił się na czoło, nadmienić należy rajd *Odense—Norymbergja—Odense* oraz konkurs na trasie *Kopenhaga—Paryż—Kopenhaga*, odbyty w maju r. b. Rajdy te wygrał Nowy Ford, otrzymując pierwsze i drugie nagrody i przebywając trasy w czasie średnim 70.2 km wzgl. 70.0 km na godzinę. W konkursie „brania wyniosłości” na stromym wzniesieniu *Pilebakken* koło Tommerup na wyspie Fønji, Ford zagarnął pierwsze cztery miejsca.

NORWEGJA Od czasu wprowadzenia nowego modelu na rynek norweski, Ford odniósł cały szereg zwycięstw na rajdach, urządzanych w Norwegji. Pierwsze nagrody dostały się mu na następujących konkursach: za „*Bieg Orientacyjny 1928*”, „*Bieg Gersjå 1929*”, za rajd w „*Bjørkebanen 1929*”, w „*Biegu Naokoło Pięciu Jezier 1929*”, za biegi serpentynowe „*Korketrekkeren*” w r. 1928 i 1928, oraz w konkursie „*Høstbjeløpet* w roku 1929”.

SZWECJA W styczniu r. b. w biegu *Göteborg—Stockholm*, na odległości 1000 km Ford Model A zagarnął trzy pierwsze nagrody. W biegu *Södertelje* w maju r. b. otrzymuje pierwsze i drugie miejsce, a w Biegu naokoło *Östergötland*, Ford również zdobył trzy pierwsze miejsca. Powyższe rezultaty, jak również cały szereg innych zwycięstw, dobitnie świadczą o pewności i mocy konstrukcji Forda.

FINLANDJA W biegu urządzonym przez *Automobil-Klub Finlandski*, pod protektorem Władz Wojskowych, Ford, współzawodnicząc z 14 innymi samochodami pochodzenia amerykańskiego i 1 wozem italskim, zagarnął 10 z 14-tu nagród honorowych, a 18 z pośród ogólnej ilości 29 premij. Znamiennym jest fakt, że samochody biorące udział w tych zawodach, nie zostały podzielone na ogólnie przyjęte kategorie według litrażu lub wymiaru cylindrów, wobec czego Ford musiał walczyć z daleko większymi od siebie wozami.

NIEMCY W rozgłosnym biegu *ADAC*, w czasie od 30 kwietnia do 10 maja r. b. w jednym z najtrudniejszych konkursów samochodowych świata, Ford otrzymał medal złoty, choć konkurował z wozami daleko większymi. Trasa rajdu wynosiła 1773, 5 km. W ostatnim zaś Biegu Środkowej Europy pięć wozów model A, uzyskało miejsca w ogólnej klasyfikacji zwycięzców.

ROSJA W wielkim Biegu Wytrzymałości na trasie *Moskwa—Niżnij Nowgoród—Moskwa*, Ford wykazał swoją niezawodność, szybkość zdobywszy pierwszą, drugą i trzecią nagrodę przed wozami 45 innych marek.

ARGENTYNA Donoszą z Argentyny, że w biegu *Buenos Aires—Del Plata—Buenos Aires*, Nowemu Fordowi przypadło tak wspaniałe zwycięstwo, iż tamtejsze władze samochodowe postanowiły na przyszłość przenieść Forda ze swej kategorii według ceny nabywczej, do wyższej kategorii według litrażu. W jednym z ostatnich biegów, model A współzawodnicząc w kategorii wyższej, otrzymał pierwszą nagrodę.

HOLANDJA W biegu o *Puchar Dunoceau* urządzonym w maju r. b. dla najbardziej szybkiego i wytrzymałego wozu, uczestniczyło 19 samochodów, a nie mniej niż 6 Fordów zagarnęło miejsca zaraz po zwycięzcy, którym okazał się duży wóz 8-mio cylindrowy, w daleko wyższej klasie ceny nabywczej, aniżeli Ford.

WIELKA BRYTANJA Jednym z niezapomnianych zwycięstw Nowego Forda model A jest pokonanie szczytu *Bes Newis*, najwyższej góry w Anglii. Jazda odbyła się na terenie prawie że nie do przebycia. Tylko raz jeden udało się wjechać na szczyt *Bes Newis* samochodem; wówczas był to również Ford, model T, który dokonał tego czynu. Pierwszy raz jazda trwała kilka dni obecnie Nowy Ford „wziął” górę w ciągu jednego dnia.

SZWAJCARJA W Wielkim Międzynarodowym Biegu Alpejskim — na trasie *Monachjum—Come* — urządzonym w r. b., nie mniej niż 5 Fordów zakwalifikowało się do pierwszej nagrody — „Złotego Puharu Alpejskiego na Rok 1929”, aczkolwiek Fordy współzawodniczyły z wozami specjalnie zbudowanymi do tego rajdu. Bieg ów mający na celu sprawdzenie niezawodności wozu, trwał 5 dni, trasa jego wynosiła 2518 km, a ogólne wzniesienie wszystkich przełęczów wynosiło 28,000 km. Wymagania, stawiane tak wozom, jak i kierowcom, były olbrzymie.

POŁUDNIOWA AFRYKA W południowej Afryce Ford Model A zaskarbił sobie popularność dzięki jedy- nym w swoim rodzaju wyczynom. Ford, m. i., postawił nowy rekord szybkości w biegu *Durban—Johannesburg* — 656 km — uzyskawszy czas 9 godzin i 19½ minut, bijąc dawniejszy rekord, będący w posiadaniu daleko większego i droższego wozu.

STANY ZJEDNOCZONE Ostatnio Ford unoczniał swoją cudowną wprost moc i ehyżość w biegu „*Nowy Stop*” na odległości *Rockford*, w stanie *Illinois*, — *Nowy Jork*. Seryjny Fordor Sedan, kierowany przez p. Pawła Kent'a, przebył tę odległość w czasie, wynoszącym tylko 25 godzin i 50 minut, to jest daleko szybciej, niż pociągi pociągowe, obsługujące tę linię. Jazda powyższa odbyła się bez jakichkolwiek przerw.

FORD MOTOR COMPANY

Koalicja czerwono-zielona

W życiu politycznym Czechosłowacji po wyborach parlamentarnych zanosi się na zmianę barw w sztandarze koalicyjnej większości rządowej. Barwy jej dotychczasowe były czarne i zielone, bo w skład większości wchodziły przede wszystkim stronnictwa agrarne i katolickie. Obecnie szyje się sztandar czerwono-zielony, gdyż ośrodkiem koalicji mają być stronnictwa socjalistyczne i ludowe. Barwa czarna pozostanie na dalszym planie, gdyż partje katolickie, o ile będą wchodziły do większości, to nie będą w niej odgrywały decydującej roli. Realizatorem głównym i autorem tego przegrupowania politycznego jest dr. Edward Benesz, którego aktywność, skrzepowana obecnie na stabilizującym się terenie polityki zagranicznej, przesuwa się w sposób celowy na teren wewnętrzny, nie spuszczając zresztą ani na chwilę i tamtego z oka.

Przed wyborami sprawował w Czechosłowacji rządu gabinet agrarjusz p. Udrzala, który opierał się na koalicji stronnictw mieszczańskich wszystkich narodowości, reprezentujących w Czechosłowacji większą siłę. Zasiadali więc w nim ministrowie z czeskich stronnictw agrarnego, katolicko-ludowego i narodowo-demokratycznego, a obok nich przedstawiciele katolickiej, włościańskiej partji słowackiej i niemieckich stronnictw agrarnego i chrześcijańsko społecznego. Pod koniec sesji rozwiązanego parlamentu wybuchł spór między czeskimi agrarjuszami i katolicko-ludowymi o ilość tek w gabinecie, spór ten cięższy, że partje te współzawodniczą ze sobą oddawna na terenie wsi czechosłowackiej. Równocześnie ks. Hlinka, przywódca katolików słowackich, wycofał z rządu dwóch swoich ministrów w odpowiedzi na wyrok, skazujący prof. Tukey, generalnego sekretarza tego stronnictwa, w procesie o zarzucaną mu zdradę stanu. Koalicja mieszczańska utraciła w ten sposób większość i trzeba było pomyśleć o nowej. A w tym momencie dr. Benesz wysunął się na front sceny politycznej wewnętrznej.

Blok socjalistyczny, a więc czechosłowaccy narodowi socjaliści, którym przewodzi dr. Benesz, socjaldemokraci czechosłowaccy, oraz socjaliści nie-

mieccy znajdowali się w opozycji do ostatnich rządów mieszczańskich, a wskutek tego dr. Benesz, piastujący w nich tekę spraw zagranicznych w charakterze fachowca, złożył swój mandat poselski. Wśród socjalistów jednak zaznaczała się tendencja do powrotu na ławy rządowe, a zwłaszcza narodowi socjaliści gotowi byli do powrotu do większości rządowej. Socjaldemokraci czechosłowaccy, którzy mają za sobą wieloletnią praktykę rządową, reprezentują również tendencje umiarkowane, a równocześnie zacieśniają ich kontakt z socjalistami niemieckimi, których gotowość do udziału w gabinecie wzrasta wskutek tego, że nie chcieliby monopolu aktywności politycznej pozostawić niemieckim stronnictwom mieszczańskim.

Wybory ostatnie przyniosły wielkie zwycięstwo obozowi socjalistycznemu, a przede wszystkim czechosłowackim socjaldemokratom. Wzrasta wskutek tego i siła tego obozu i konieczność prowadzenia przezeń polityki pozytywnej. Desygnowany przez prezydenta Masaryka kandydat na premiera, p. Udrzala, który zwrócił się do stronnictw socjalistycznych z propozycją wejścia do rządu i do większości, otrzymał od nich odpowiedzi zasadniczo przychylnie. Również w katolickim stronnictwie słowackim ks. Hlinka zaznaczył się zwrot, gdyż jego przywódca odstąpił od myśli prowadzenia ostrej opozycji, a na dowód tego cofną kandydaturę b. posła Tuki. Aktywiści niemieccy w rządzie pozostaną. To samo według wszelkiego prawdopodobieństwa odnosi się do ludowców katolickich czechosłowackich, którzy przy ostatnich wyborach ponieśli nowe straty, i do narodowych demokratów. Decydującą rolę jednak w koalicji odgrywać będą socjaliści i agrarjusze, a sprężyna gabinetu, firmowanego nadal przez p. Udrzala, będzie niewątpliwie dr. Benesz.

W opozycji do nowego rządu z całą pewnością będą komuniści, którzy stracili wielką ilość głosów na rzecz socjaldemokratów czechosłowackich i niemieccy narodowcy i narodowi socjaliści, reprezentujący nacjonalizm niemiecki w Czechosłowacji.

W. J.

Rzemiosło a podatek obrotowy

Piszę nam z miasta:

W ostatnich dniach ukazała się w prasie wiadomość o nowym projekcie noweli do ustawy o podatku przemysłowym. W projekcie tym jest mowa o obniżeniu stawki podatkowej od handlu hurtowego już z nowym rokiem budżetowym, a dla reszty zakładów handlowych, z nowym rokiem 1931. Poza tem przewiduje projekt jeszcze pewne niższe różniczek podatków i opłat od kapitałów i rent. I na tem się kończy cała, od dawna zapowiadana i głośno reklamowana zmiana ustroju podatkowego.

A gdzie są ulgi podatkowe dla rzemiosła?

Milczeniem zbywa się wszystkie wnioski i jednogłośnie uchwalone rezolucje najróżniejszych zjazdów warstw rzemieślniczych w Polsce. W podobny sposób potraktowano również olbrzymią część memoriałów, wysyłanych przez różne organizacje rzemieślnicze do władz najwyższych. Władze sfery miarodajnej sądzą, że rzemiosłu dobrze się wiedzie, że rzemiosłu nie potrzeba żadnej ulgi, że wystarczy już, gdy ulży się handlowi.

Czas, najwyższy, by rzemiosło raz wreszcie zrozumiało, że niema co zwlekać, a tylko trzeba zakasać rękawy, odżałować nawet grosza i przystąpić rzetelnie do zorganizowania własnych sił. Inaczej za lat kilka, nie będzie wśród nas kwitującego stanu rzemieślniczego, pozostaną sami żebracy. Nie będzie warsztatów, które będą mogły konkurować z zagranicznym przemysłem fabrycznym, lecz pozostaną biedni wyrobniicy na poddaszach i w suterrenach, którzy będą tylko łatali, reparaowali dziury za grosze, lecz nie nowego nie zrobią, bo nie wytrzymają konkurencji nie posiadając odpowiednich kapitałów obrotowych.

Jeśli weźmiemy pod uwagę, jak nasze warsztaty z roku na rok liczebnie zanikają, jak niejedni rzemieślnicy, którzy jeszcze trzy lata temu zatrudniali po 5-6 ludzi, dziś pracują z jednym tylko czeladnikiem lub uczniem, a inni zupełnie już zamknęli swe warsztaty i poszli jako zwykli wyrobniicy do fabryk, jeżeli spojrzymy na te całe szeregi rzemieślników, któ-

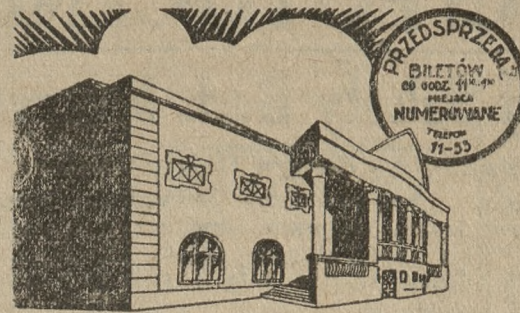
rzy szukają chleba w innych zawodach, czy to jako woźni, portjerzy, lub niżsi urzędnicy najróżniejszych kategorii, gdzie wówczas pozostanie ten świetny kiedyś stan rzemieślniczo-mieszczański? W czym tkwi główna tego przyczyna?

Gdy rzemieślnik jakiś przypuścimy szewc lub piekarz, zostanie woźnym lub czemś podobnym, jest przy równych dochodach wolnym od podatku. Ci ludzie płacą tylko podatek dochodowy i to dopiero od dochodu ponad 2500 zł rocznie. Tymczasem rzemieślnik płacić musi ten podatek już od 1500 zł dochodu rocznego. Jakże słodko śpi sobie ów szewc czy piekarz, jako woźny lub portjer, nie myśląc o podatku obrotowym, za który rzemieślnikowi, zatrudniającemu chociażby tylko przez jeden miesiąc w roku, w czasie sezonu zamiast jednego pomocnika — dwóch, zabierają bezlitośnie meble, nie licząc się wcale z tem, że przez całe miesiące w sezonie martwym, ten sam rzemieślnik nie zatrudniał nikogo, pracując sam jeden na chleb dla siebie i licznej nieraz rodziny.

Tak oto wygląda dzisiaj położenie w rzemiosle! Czas więc najwyższy, przestać z narzekaniem a wziąć się do rozumnej obrony. Niechaj organizacje rzemieślnicze, doznają należytego poparcia ze strony samych rzemieślników, niech w ich szeregach nie zabraknie żadnego z nich i niech się — wszystko jedno na jakiej podstawie — skonsolidują w solidarności i zgodzie, a wówczas będzie chyba możliwym, wpłynąć energicznie i dodatnio na odpowiednie czynniki, by raz wreszcie i rzemiosłu ulżono w podatkach.

Zrównanie wszystkich obywateli, zreorganizowanie podatku dochodowego i przeróżnych podatków pośrednich, umożliwi również zreorganizowanie i obniżenie podatku obrotowego, który jest przecież niezaprzeczenie krzywdzącym podatkiem, jest „ersatzem” wojennym, jest wynalazkiem Niemiec.

Jednocześnie z dążeniem przez organizacje rzemieślnicze do obniżenia podatku obrotowego, należy również

KINO APOLLO

Dziś t. j. w piątek, 15 listopada
PREMJERA
gigantycznego filmu lotniczego
Skrzydłata Flota

W rolach głównych:
RAMON NOVARRO, ulubieniec świata, niezapomniany **BEN-HUR**.
ANITA PAGE, ostatnie złotowłose bożyszcze Ameryki. nw 5017
Reżyser **GEORGE HILL**.
Seanse o 4,30, 6,30 i 8,30.
Na scenie produkcje taneczne.

poczynić starania w sprawie zastosowania się wszystkich urzędów skarbowych do zapadłych już tyłu wyroków N. T. A., ażeby nie robić trudności i niepotrzebnej pracy podatnikowi, jak również i sądom, zaangażowanym tyłu innymi sprawami. Wiemy, że są pewne sprawy (świadczenia Przem. VIII kat.), które inaczej rozstrzygnął N. T. A., a które inaczej załatwiają Urzędy Skarbowe na podstawie roznych okólników Min. Skarbu.

Sprawa podatku obrotowego jest dla rzemiosła sprawą już nietylko ważną, lecz wprost palącą. Wiemy jednak do brze, że najlepsze często chęci i wszelkie starania poświęcających się dla ogółu jednostek nie odniosą pożądanego skutku, jeżeli nie znajdą poparcia wśród całego światlejszego rzemiosła. Nie można sobie wmawiać, że bez jednego żołnierza wojna się odbędzie, nie! nieraz właśnie jeden i drugi może zwycięstwo przechylić na tę czy drugą stronę.

Jeżeli się słyszy obecnie, że będą ulgi w podatku obrotowym dla handlu, to pamiętajmy, że jest to jedynie zasługa silnych i rzutkich organizacji kupieckich, organizacji materialnie silnych, a tego wszystkiego jeszcze brak organizacjom rzemieślniczym.

Wszyscy zatem do szeregu! Wspólnymi siłami zdołamy sobie wywalczyć lepsze warunki bytu. Do tego trzeba jednak pracy zgodnej, ramię przy ramieniu, w myśl starej zasady: „W organizacji i jedności siła!” T. a. d.

Marcin Lampel a porucznik Fährichsvater

Głośna dziś w Niemczech sprawa aresztowania pisarza niemieckiego Marcina Piotra Lampela, oskarżonego o morderstwo i udział w sędzie kapturowym, zwróciła uwagę na jego powieści „Zdradzeni młodzieńcy”. Sam Lampel, zaprzeczając, by miał bezpośrednio uczestniczyć w zabójstwie Fritza Köhlera, twierdzi, że udział jego w całej sprawie został odtworzony w roli porucznika Fährichsvatera, jednego z głównych bohaterów wzmiankowanej wyżej powieści. Nie też dziwnego, że „Zdradzeni mło-

dzieńcy” stali się odrazu książką głośną, budzącą ogólne zainteresowanie.

Akcja powieści toczy się w okresie „puczu” majora Buchrückera w fortach Kistrzynia i Szpandawy, oraz w Berlinie wśród organizacji czarnej Reichswehry. Głównym momentem jest tu zamordowanie żołnierza Gottlieba Jentscha. Jentsch, posądzony o szpiegostwo, zostaje aresztowany i wtrącony do celi więziennej jednego z fortów twierdzy kistrzyńskiej. Komendantem tego fortu jest porucznik Fährichsvater. Atmosfera, panująca w forcie, przeraża nas swoją upiornością; bezwzględna brutalność, brak zupełny ludzkich uczuć, pełne zdziwienie moralne tworzą obraz, przynębiający czytelnika. W tej atmosferze działa porucznik Fährichsvater, człowiek nie zły, lecz słaby, niezdolny przeciwstawić się naporowi sił złowrogich dookola działających. Nieszczęsny Jentsch jest maltretowany w sposób nieludzki. Fährichsvater staje w jego obronie, przez co naraża się straszliwemu feldfeblowi, zwanemu „mordercą”, który z rozkazu władzy „wyższej” przysłany do fortu, porucznikowi nie podlega. Następuje w duszy oficera moment załamania się moralnego. Niezdolny do sprzeciwu, lękając się o własny los, godzi się, ażeby „morderca” zamordował nieszczęsnego Jentscha.

Po przeczytaniu powieści, a szczególnie wzmiankowanych ustępów, pozostaje czytelnik pod ciężkim wrażeniem. Brak w niej zgola jaśniejszych momentów. Co lepsze — to słabe, z łatwością i trwożliwie kapitulujące przed ziemią. A co złe to silne, brutalne, rozpanoszone. Można wierzyć Lamelowi, że powieść jego ma autobiograficzny charakter, że przedstawia on w niej własne przeżycia, uosabiając je w postaci porucznika Fährichsvatera. Z tego względu powieść „Zdradzeni młodzieńcy” może odegrać dużą rolę w rozpoczęciu dochodzenia sądowego. W każdym razie rzuca ona, jak i cała sprawa Lampela, wiele światła na stan moralny Niemiec bezpośrednio po wojnie i na stosunki, panujące dotychczas w organizacjach monarchistycznych.

H.

ul. Marek, Fecha 4 przy Kaponierze

KINO STYLOWE

Telefon 78-90.

Mieszkanki Poznania
pamiętajcie o trwającym konkursie na

najpiękniejszą Poznaniankę

który wzbudził niesłychane zainteresowanie.

Do konkursu stanąć może każda stała mieszkanka Poznania, która winna przelać pocztą do dyrekcji kina „Stylowe” lub wrzucić do specjalnej skrzynki, umieszczonej w hallu kasowym kina, fotografię swoją z dokładnym podaniem imienia, nazwiska i adresu. Dopuszczalne jest również nadsyłanie fotografii, zaopatrzonej godłem z załączeniem jednakże koperty, na której winno być napisane godło, a wewnątrz imię, nazwisko i adres.

Na liczne zapytania przedłuża się termin nadsyłania fotografii, pragnąc w ten sposób uprzywilejować udział w konkursie wszystkim pięknym Poznaniankom.

Nad poważnym przebiegiem konkursu czuwa sąd, złożony z następujących pp.:

dr. Tadeusz Alkiewicz, artysta dramatyczny Robert Boelke, kupiec Gadebusch, kupiec Kazimierz Greger, artysta-malarz Kazimierz Jasnoch, redaktor Lech Jeszka, redaktor Antoni Kawczyński, dyrektor Państwowej Szkoły Zdobniczej w Poznaniu Maszkowski, radca Mikołajczak, redaktor Karol Frausmüller, artysta-malarz Kazimierz Szymt i artysta-malarz dr. Tadeusz Walkowski. bpw 964

Konkurs na „najpiękniejszą Poznaniankę” jest najważniejszym wydarzeniem obecnych dni.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

W sprawie Wyższej Szkoły Bud. Maszyn

Normalne zajęcia będą podjęte z dniem 19 bież. mies.

W czwartek wieczorem ukazało się na bramie szkoły następujące ogłoszenie:

„Do Pana Maćkowiaka, Dyrektora Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu.

„Nawiązując do mojego zarządzenia z dnia 9 listopada r. b. Nr. III 20274/29 polecam Panu ogłosić słuchaczom podjęcie z dniem 19 listopada b. r. o godzinie 8.15 normalnych zajęć szkolnych i wezwać słuchaczy do stawienia się do Szkoły z zagrożeniem, że, w razie nieusprawiedliwionej nieobecności, uważać się będzie nieobecnym za wykluczonego ze Szkoły.

„Zawieszam na przeciąg jednego roku czynności Bratniej Pomocy i polecam przejście jej agend opiekunowi Bratniej Pomocy.

„Opuszczone z powodu strajku zajęcia szkolne, należy odrobić czyto przez ograniczenie ferij świątecznych, czyto przez przedłużenie roku szkolnego.

„Wzywam radę pedagogiczną do ostrego ukarania winnych i ogłoszenia równocześnie zapadłej uchwały.

Kurator Okręgu Szkolnego
dr. J. Namyski

Pod tem ogłoszeniem widnieje następujące:

Ciekawy cykl

Powszechne wykłady uniwersyteckie

W środę rozpocznie się pierwsza seria bardzo ciekawych prelekcji, organizowanych przez znaną instytucję Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich, która działa pod egidą i przy współpracy Uniwersytetu Poznańskiego.

Wykłady odbywać się będą w Poznaniu i w całym szeregu miast Wielkopolski i Pomorza. Wykładać będą prelegenci z kół uniwersyteckich i poza uniwersyteckich. Niewątpliwie społeczeństwo całe, rozumiejąc wielkie znaczenie kulturalne akcji P. W. U., prowadzonej ofiarnie pracą jednostek, tłumnie będzie uczęszczało na wszystkie wykłady, tembardziej, że cena biletów wstępu na wykład jest minimalna (dla dorosłych 50 gr, dla młodzieży uczącej się i wojskowych niższych stopni 20 gr).

W Poznaniu wykłady odbywać się będą od 20. bm. do 17 grudnia, w poniedziałki, środy, czwartki i soboty od godz. 20 do 21 w Collegium Minus (sala Lubrańskiego 17. I. p.).

Pierwszy wykład wygłosi w środę p. prof. Piotr Zukowski, Lektor U. P. na temat: „Czem różni się kultura polska od rosyjskiej? Nie wątpimy, że ta niezmiernie ciekawa prelekcja żywo zainteresuje wszystkich. Program najbliższych referatów jest następujący:

Dr. Jan Raczynska 21 b. m. — „O gruzlicy i nowoczesnych sposobach walki z gruzlicą“. Prof. U. P. dr. M. Sobeski 23 b. m. — „Filozofia grecka przed Platonem“. Prof. Ign. Hanus, lektor U. P. 25 b. m. — „Poezja czeska po 1918 r.“. Prof. Feliks Teodorowicz 27 b. m. — „Zbrodniarze w świecie grzybów“ (z przezrocami). Prof. U. P. dr. P. Gantkowski 28 b. m. — „O szczepieniach ochronnych“ (z dziedziny walki z chorobami zakaźnymi). Prof. U. P. dr. M. Sobeski 30 b. m. — „Platon“.

KALENDARZYK

Piątek, 15 listopada 1929.

Słońce: wschód 7.14 — zachód 16.00 — długość dnia 8 godzin 46 min.

Księżyc: wschód 15.20 — zachód 4.54 — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn: Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 4 st. Cels. Pochmurno. Wiatr: południowo - zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 740 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 11 st. Cels., najniższa plus 3 st. Cels. — Ilość opadu 21 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodn. dziś plus 0,17 m. Kal. rz.-kat.: Leopold — jutro Stanisław Kostka.

Kal. słow.: Przebysław — jutro Stanisław.

Wystawy

Salon Stow. Przyj. Sztuk Pięknych, plac Wolności 18, otwarty w dni powszed-

„Na podstawie powyższego zarządzenia wzywam słuchaczy do podjęcia normalnych zajęć szkolnych z dniem 19 listopada b. r. o godzinie 8 rano.

„Wszystkich tych, którzy w oznaczonym czasie nie podejmą zajęć szkolnych, skreśli się z listy słuchaczy.

„Agendy zawieszonych Bratniej Pomocy przejmie prof. Stanisławski.

„W myśl ostatniego ustępu zarządzenia Pana Kuratora wydała się mocą uchwały rady pedagogicznej z dnia 14. bm.: Karola Górskiego, Jana Grabińskiego, Wojciecha Muszyńskiego i Jana Szwańca ze szkoły.

„W sprawie odrobienia zmużzonej nauki wydam jeszcze osobne zarządzenie.

Dyrektor Inż. Maćkowiak

Tem samem zlikwidowano sprawę bardzo przykrą i szkodliwą, a zarazem bezsensowną, bo — jak wynika z przedłożenia nam sprawy — strajk wybuchł z przyczyny zupełnie nieistotnej! Bronimy zawsze wolności i praw młodzieży, ale od wolności i praw słusznych do zamętu jest droga daleka.

nie od godz. 11—17, w dni świąteczne od 12—15.

Obecnie wystawy kolekcyjne Wydziałkowski, Skoczyłasa i Roguskiego oraz wystawa bieżąca.

Salon Wlkp. Stow. Artystów-Plastyków, pl. Wolności 14 a, otwarty w dni powszednie od godz. 11—17, w dni świąteczne od 12—15.

Biblioteka L. J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—1 i od 4—7, w soboty od 12—3. Kaucja zł 3,00. Abonament zł 1,80. Wpis zł 0,50.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ulica Fr. Ratajczaka 12 — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apteka św. Piotra, pl. Świętokrzyski.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22

Lazarz: Apteka p. Plucińskiego, ul. Marszałka Focha 72.

Wilda: Apteka „Fortuna“, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach służbę pełnią apteczki miejscowe.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ul. Pocztowa 30, dyżurnie we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Z Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo na Jeźcach. Walne zebranie odbędzie się w środę 20 bm. o godzinie 10 w salce ochronki SS. Elżbietanek. Msza św. i wspólna komunia św. o godzinie 9 w kaplicy SS. Elżbietanek. — O liczny udział członków prosi Zarząd.

WIECZORY, KONCERTY

— „Wieczór ballad“, zorganizowany przez Koło Polonistów U. P., odbędzie się w sobotę 16 bm. o godzinie 20 w sali Collegium Minus (Uniwersytet). W programie ballady angielskie, bretońskie, francuskie, katalońskie, niemieckie, skandynawskie, szkockie i włoskie. Recytuje p. Wysocka. Bilety 1—2 zł; dla młodzieży 50 gr. Sprzedaż w Księgarni Jachowskiego, ul. Gwarna.

— Koło Pań Zw. Hallerczyków przypomina w ostatniej chwili, iż odbędzie się herbatka taneczna w sobotę dnia 16 bm. w restauracji Teatru Wielkiego. Początek o godzinie 21.30. Gości i sympatyków uprzejmie zaprasza Zarząd.

— Herbatka z tańcami na rzecz L. O. P. P. odbędzie się w dn 17 bm. o godz. 17 w sali Wielkopolskiej Izby Rolniczej przy ul. Mickiewicza 33. Czysty dochód przeznaczony na rzecz L. O. P. P. Wstęp 3 zł, dla członków Koła i akademików 2 zł.

WYKŁADY

— Wykład w Zw. Zaw. Pracowników Bankowych p. t. „Cukier jako produkt i przedmiot handlu światowego“ kol. Dobroczyńskiego, który miał się odbyć w sobotę 16 bm., został przesunięty na poniedziałek 18 bm. o godzinie 20 w sali Wyższej Szkoły Handlowej, Al. Marcinkowskiego 24.

— Wykłady filozoficzno - teologiczne. Wykłady rozpoczynają się dziś w sali 22 Collegium Minus o godzinie 8.30 wiecz. Zainaugurują je ks. prał. dr. Hozakowski, który wywodzić będzie n. t. „Wstęp do Pisma Św.“ Drugi wykład (w piątek) wygłaszać będzie ks. prof. dr. Baranowski: „Moralność katolicka“. W poniedział-

ki wykładać będą: O. prof. dr. Czynrek: „Apologetyka“ i ks. prof. dr. Sew. Kowalski: „Nowy Testament“. W środy wykładać będą: ks. prof. dr. K. Kowalski: „Wstęp do filozofii“ i od 15 i. 1930 r. porządkowy ks. prof. dr. Zychliński: „Dogmatyka“. Informacjami służy i przyjmują wpisy, także dzisiaj przed wykładem, ks. dr. Bross, Ostrów Tumski 13, tel. 29-65.

WYCHOWANIE, KURSY

— Z Państwowej Szkoły Higjenu w Warszawie. W dniach 18—23 bm. odbędzie się w Państwowej Szkole Higjenu tygodniowy kurs p. t. „Alkoholizm i jego zwalczanie“. Liczba zgłoszeń kandydatów na kurs z całego Państwa dowodzi, że zainteresowanie tem zagadnieniem wśród społeczeństwa wzrasta —

W dniach od 28 listopada do 6 grudnia r. b. odbędzie się w Państwowej Szkole Higjenu V kurs trachomatologii dla lekarzy. Zgłoszenia na kurs przyjmują Sekreterjat Szkoły, Chocimska 24 w Warszawie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Nabożeństwo w kościele SS. Karmitanek Bosych, ul. Niegolewskich 23. W niedzielę 17 bm. o godzinie 10 msza św. za tych, którzy przyczyniają się do budowy kościoła i klasztoru. Po południu o godz. 5 nabożeństwo ku czci św. Teresy od Dz. Jezusa.

— Sodalicy Marjańskiej Urzędni-ków. Miesięczne nabożeństwo odbędzie się w niedzielę 17 bm. o godzinie 8 rano w kaplicy sodalicyjnej przy kościele Ojców Jezuitów, ul. Szewska nr. 8.

— Rekolekcje w parafii Matki Bożej Bolesnej na Łazarzu rozpoczyna się dnia 18 bm. o godzinie 17 w kościele parafjalnym. Są one przeznaczone dla pań z inteligencji i za zaproszeniami. Upraszają się więc zbywających kart wstępu nie oddawać służbie. Rekolekcje poprowadzi znany kaznodzieja z Krakowa, ks. Król ze Zgrom. Ks. Ks. Misjonarzy. Po skończeniu rekolekcji rozpoczyna się zaraz rekolekcje dla panów. Dokładne ogłoszenia o nich później.

— „Żegluga Polska“ opracowuje obecnie program wycieczek zagranicznych, które już w roku ubiegłym cieszyły się tak wielką popularnością, że kilkakrotnie zabrakło na statku miejsc. — Zaraz po ustaleniu programu wycieczek na lato 1930 roku zostanie on ogłoszony, aby publiczność, interesująca się podróżami morskimi, mogła już teraz ułożyć odpowiednie swe plany na przyszłoroczny sezon urlopowy. — Szybszemu, że wobec usprawnienia organizacji „Żegluga Polska“ zamierza zniżyć ceny przejazdu, pozostawiając obsługę pasażerów na obecnym wysokim poziomie.

— Notatka do rozkładu kolejowego. Kurs wagonu sypialnego III kl. między Warszawą a Poznaniem w poc. 415/1311 (Warszawa odj. 23.40, Poznań przyj. 8.24 i z powrotem w poc. 1312/414 (Poznań odj. 0.35, Warszawa przyj. 9.50)znosi się z powodu słabej frekwencji.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Akademia na peccle. Z powodu uroczystego obchodu 10 rocznicy odzyskania niepodległości odbyła się w pięknie udekorowanym i oświetlonym holu gmachu Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Poznaniu uroczysta akademja. Do uświetnienia uroczystości przyczynili się w znacznej mierze występy znakomitej orkiestry i chóru męskiego Towarzystwa Literacko - Artystycznego przy Dyrekcji Poczt i Tel.

— Rozgrywki kreglarskie o mistrzostwo. Celem pielęgnowania i popularyzowania zdrowego sportu kreglarskiego stworzono z istniejących na terenie miasta Poznania 12 klubów kreglarskich w kwietniu rb. Polski Związek Kreglarzy z siedzibą w Poznaniu. Wydział gier Zw. Kreglarzy opracował m. in. program rozgrywek o mistrzostwo związkowe na rok 1929, którego wynik jest następujący: Po wyeliminowaniu przez każdy klub najlepszej szóstki, a następnie trójki, nastąpiły rozgrywki tychże (półfinał) po 100 kul na dwóch torach związkowych, których wynik był taki, że do klasy A zaliczono 6 najlepszych zespołów klubowych, pozostałe 6 klubów do klasy B. We finale, który się odbędzie dnia 17 bm. w czasie od godziny 13—19, na związkowej kregielni p. Zielińskiego, Górna Wilda 109. wejście od ulicy Rolnej, stanie grono 18 najlepszych kreglarzy z następujących klubów: z klasy A: kluby Stella, Jedność, Kościuszko, Patria, Lech, Pogoń, a z klasy B kluby: Mars, Firet, Kupiecki. Wielkopolski, Warta, Polonia. Najlepsza co do wyniku szóstka kreglarzy stanowiąc będzie drużynę reprezentacyjną Związku Kreglarzy.

— Z odczytu Bolesława Trebora. — Jakkolwiek nauka o grafologii i chiromancji sięga bardzo dawnych czasów, to jednak dotąd jeszcze nie postawiono jej na pewnym gruncie. Liczni uczeni traktują tę naukę poważnie. Natomiast zdają się często sprytni laicy w tej dziedzinie, którzy ją wykorzystują do celów zarobkowych i nieuczciwych. Wzrósłaby dzisiejszy, czy jego wiadomości są oparte na nauce czy nie, zawsze otoczony jest ciekawskimi, przeważnie ludźmi naiwnymi, pozwalającymi się wyzykiwać. — Trebor zwrócił właśnie uwagę na szkody, jakie wyrządzają tego rodzaju osobniki. Skreślił najpierw rys historyczny grafologii i chiromancji, poczem przeszedł do wykładu. Przy pomocy broszury, w któ-

rej zebrał blisko setkę oryginalnych podpisów, objaśnił zebranym, co każda litera i jej zacienie oznacza (tr.)

— Wiadomość o otwarciu Parku Wilsona dla publiczności przyjęta została przez obywatelstwo naszego grodu a szczególnie dzielnicy lazarskiej z uznaniem i zadowoleniem. Niestety już w pierwszych dniach otwarcia jesteśmy świadkami niebawego dotychczas wandalizmu, uprawianego przez dzieci i dorastającą młodzież, nawet w obecności dorosłych. Trawniki i kwietniki stały się terenem zabaw i harców, młodzież nawet wchodzi na drzewa i łamie gałęzie. Ostatnio uszkodzony został zegar słoneczny tak, że trzeba go było usunąć, chcąc go uchronić od zupełnego zniszczenia. — Wobec tak smutnych doświadczeń była Dyrekcja Ogrodów zmuszona zamknąć niektóre wejścia, by mieć ściślejszą kontrolę nad wchodzącymi do parku dziećmi. Apeluje się, by obywatelstwo przyszło jej z pomocą, karcąc na miejscu wybrki W razie gdyby apel ten nie odniósł pożądanego skutku, Dyrekcja zamknie Park Wilsona dla dzieci, które zresztą mają blisko do zabaw przy ul. Marsz. Focha na rożnik ul. Wypiańskiego.

— Dziewczę zaginęło. P. Pelagja Krawczykowa, ul. Gen. Prądzyńskiego 43, donosi nam, że od dnia 5 bm. godz. 8 rano zaginęła bez śladu jej 14-letnia córka, która wyszła z domu, poszukując pracy. Rysopis dziewczęcia następujący: wzrost 1,50 m, twarz owalna, włosy ciemno - blond, zaplecione w warkocz, oczy niebieskie; ubrana była w granatowy płaszcz jesienny, takąż sukienkę, żółty beret, czarne niskie trzewiki i czarne pończochy. — Matka dziewczęcia prosi o wiadomości o zaginionej pod adresem policji lub wyżej wskazanym, a inne pisma o przedruk niniejszej notatki.

— Z targu. Dnia 15. b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 5,80—6,00 zł; masła mleczarskiego 7,00—7,20 zł; twarogu 1,00—1,40 zł; mendel jaj 3,40—3,60 zł; litr śmietany 2,80—3,20 zł; litr mleka pełnego 40 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 3,20 do 3,40 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,20 zł; wieprzowiny 3,20—4,40 zł; wołowiny 3,20—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; za drób: para kurczątk 6,00—7,00 zł; kura 4,00—5,00 zł; perlica 6,00—8,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; para gołębi 2,00—3,00 zł; para kuropatek 6,00—7,00 zł; za ryby: 1 kg. szczeniaka 4,00—5,00 zł; karpia 4,00—5,00 zł; łina 3,60—4,40; karasia 2,00—4,40 zł; leszcza 1,60—2,40 zł; okonia 2,00—2,60 zł; suma 4,00—5,00 zł; białych ryb 0,80 do 1,50 zł; za jarzyny: 1 kg ziemniaków 8—10 gr; 1 kg marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20—40 gr; szpinaku 60—80 gr; jarmuzu 40 gr; 1 kg pietruszki 50 groszy; seleru 1,00 zł; 1 kg brukselki 1,60 zł; białej kapusty 25—40 groszy; modrej i włoskiej 40 do 60 groszy; 1 p. kalarepy 15 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg melonu 30 gr; 1 kg bobu 1,20 zł; 1 kilogram pomidorów 0,80—1,40 zł; 1 kilogram borówek 2,80 złotych; — za owoc: 1 kg jabłek 0,40—1,60 zł; gruszek 1,00—1,60 zł; śliwek 0,50—0,80 zł; winogron 5 zł; za grzyby: 1 kg pieczarek 1,00 zł; 1 kg zielonek 1,00—1,40 zł; 1 kg maślaków 1,00—1,20 zł; 1 kg borowików 2,40 do 4,00 zł; 1 kg. podpieńiek 0,80—1,20 zł; czubajki, szare zielonki, sarny i inne grzyby 1,00 zł za kg; 1 kg chleba 40 gr. — Targ ożywiony. Duży dowóz jarzyn i grzybów. Masło nieco tańsze. (h)u

KRONIKA POLICYJNA

— Kradzieże i włamania. P. Tomaszewskiemu Władysławowi z ul. Marsz. Focha 79 skradziono w tramwaju z kieszeni notes zawierający 45 zł, wykaz osobisty i inne papiery. — P. Babińskiemu Janowi, również z ul. Marsz. Focha 79, skradziono rower męski marki „Dürkop“ nr. rej. 998 261. nr. tabliczki 7283. — Rower skradziono także p. Kłocińskiemu Stanisławowi z Krzyżownik; rower ten, pozostawiony na Rynku Jeżyckim, był marki „Harkona“ nr. fabr. 13 311 nr. rej. 411. — P. Andrzejewski Edmund, ul. Łąkowa 10, doniósł policji, że do fabryki cukierków „Eda“ włamali się złodzieje i skradli wszelkie narzędzia potrzebne do fabrykacji cukierków, przedstawiające wartość 2000 zł. — Z Konwertatorium Muzycznego przy ul. Wrocławskiej skradziono p. Kowalskiemu Tadeuszowi z Słupy skrzypce z futerałem. (z)

— Kradzieże w powiecie śremskim. W tych dniach włamano się do zabudowań rolnika Walentego Michalskiego w Żernikach i skradziono dwie świnię, wartości około 500 złotych. Tej samej nocy prawdopodobnie ci sami złodzieje wtar-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Skrzydłata flota“.
Aurora: „Czarny Pirot“ z Douglasem Fairbanksem.
Bajka: „Grzechy rozwódki“.
Casino: „Grzechy rozwódki“.
Colosseum: „Bebe i Ska“.
Corso: „W mocy awanturnika“.
Edison: „Karnawał wenecki“.
Kapitol: Miłość i lzy Szopena“.
Odeon: „Niewolnicy carskiego knuta“.
Polonja — Górczyn: „Burza“.
Renaissance: „Zeppelin w Płomieniach“.
Stylowe: „Pod banderą miłości“.
Wilsona: „Spowiedź 16-letniej“.

gnęli do zabudowań rolnika Franciszka Maleckiego, gdzie skradli również dwie świnię, wartości około 400 zł; wreszcie w Bodzynie wlamano się do mieszkania Józefa Lewandowskiego. Złodzieje zabrali odzież, bieliznę i obuwie wartości około 2 tys. zł. Nasuwa się podejrzenie, że we wszystkich trzech wypadkach byli ci sami złodzieje, którzy za jeżdżali parokonnym wozem. Ślady za złościami prowadzą w kierunku Poznania. (k)

— **Czyja własność?** Patrolujący posterunku Kłos i Kubiak z Plutonu Konnego odebrali na ul. św. Rocha nieznanemu osobnikowi rower męski marki „Eks-celsior”, skórzana zapaska, pierzynę, parę długich butów, męską koszulę, rękawiczki, szal i chusteczkę do nosa. Osobnik zbiegł w ciemności i nie został rozpoznany. — W Komisariacie III P. P. przy ul. Przemysłowej znajduje się pościel bez powleczeń, dwa tłomoczki pierza i koc. Rzeczy te odebrano Stefanowi Samerdakowi; mają pochodzić z kradzieży w okolicy Fabjanowa. Poszkodowani zechcą się zgłosić. (z)

— **Złodzieje zapytujący o pracę.** Pan Dudziński Władysław, ul. Kręta 12, zgłosił w policji kradzież z mieszkania przy ul. Mazowieckiej 43 płaszcza, futra i parasolki, ogólnej wart. 1400 zł. Złodzieje przybyli do wymienionego z zapytaniem o pracę. Podczas gdy jeden wszedł do biura organizacji urzędniczej, drugi dokonał kradzieży. (z)

— **Nieudany występ kasjarzy.** Firma dr. Roman May, plac Nowomiejski nr. 4, doniosła policji, że do biur jej wlamali się złodzieje i usiłowali rozpruć kasę ogniotrwałą, jednakże z powodu zepsucia się aparatu do przepalania kasy, pozostawili na miejscu butlę z tlenem, aparat do przepalania, ceratę czarną, puszkę z karbidem i inne narzędzia i zbiegli. Dochodzenia w toku. (z)

— **Oszustwa na kaucjach.** Wolemborg Edward, zamieszkał ostatnio przy ul. Strzeleckiej 3a, poszkodował w dalszym ciągu, obiecując dostarczyć kasę, następujące osoby, od których pobrał większe sumy pieniędzy jako kaucje: Zajackowski Józef, ul. Pocztowa 27; Zandek Bronisław, ul. Staszica 11-13; Adamczak Michał, ul. Smolna 9; Wujca Franciszka, ul. Przemysłowa 27; Wielecha Ludwika, ul. Kilińskiego nr. 9; Skrzypczak Andrzej, św. Marcin 66-67; Wolemborga ujęto i odstawiono dnia 14 bm do Sądu Grodzkiego. Dalsi poszkodowani zechcą się zgłosić z doniesieniem przeciwko wymienionemu. (z)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Samobójstwo.** Dnia o godzinie 9 wystrzałem z fuzji pozbawił się życia dyrektor fabryki tleny Alfred Haich przy Starym Rynku 60. Powodem rozpaczliwego kroku był zapewne rozstrój na tie choroby nerwowej. Rozpaczliwego czynu dokonał H. w chwili, gdy jego żona wyszła z mieszkania udając się do kościoła. (k)

— **Wypadek samochodowy.** P. Jan Stanisławski, ul. Żorawia 10, jadąc samochodem P Z 43419, na ul. Matejski naroż. Konopnickiej najechał na słup latarni ulicznej. Samochód został uszkodzony, a słup pochylił się. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Pożar wybuchł we Wronkach** w nocy na 15 bm. w składzie blawatów p. Jana Ratajczaka. Ogień wkrótce ugaszono, jednak zniszczona została większa ilość towaru na sumę około 20 tys. zł. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— **Gniezno.** (Jednodniowy kurs alkoholologii.) Dnia 17 bm. w auli gimnazjum męskiego odbędzie się jednodniowy kurs alkoholologii, urządzony przez tutejsze Koło Katolików Abstynentów. Wykładowcami tegoż kursu będą pp.: prof. dr. Gantkowski, dr. Gorzkiewicz, prof. Błażak oraz ks. Gałdyński. W najbliższych dniach będzie podany program kursu. — Wykłady są bezpłatne. (br)

— **Gniezno.** (Koncert.) Dnia 17 bm. w sali Hotelu Europejskiego urządziła koło oświatowe przy Stow. Kolejarzy w Gnieźnie koncert pod batutą kapelmistrza p. Dudniczka. Po koncercie odegrana została sztuka ludowa ze śpiewami i tańcami pod tytułem „Sierota”. Następnie zabawa taneczna. Koncert rozpocznie się o godz. 19-tej. Dochód przeznaczony na sieroty i wdowy po kolejarzach.

— (Przedstawienie.) Dnia 24 bm. z okazji święta Stanisława Kostki urządziła Stow. Młodzieży Polskiej im. św. Stanisława Kostki przedstawienie amatorskie na scenie Hotelu Europejskiego p. t. „Gwiazda Syberji”. Dramat ten przedstawia życie wygnańców polskich w katorgach syberyjskich. Ceny miejsc od 50 gr do 2 zł. Podczas przerw przygrywać będzie własna orkiestra. (br)

Rewja modnych fryzur

W dniach 17 i 18 listopada r. b. Cech Perukarzy Damskich i Teatralnych Fryzjerów w Poznaniu obchodzi 20-lecie swego istnienia, która to uroczystość jubileuszową połączył z wielkimi popisami konkursowymi wszelkich prac i zabiegów, związanych z zawodem fryzjerskim, a więc czesaniem pań i panów, manicure, szminkowaniem, cha-

rakteryzacją, farbowaniem włosów oraz masażem głowy i twarzy przy zastosowaniu najnowocześniejszych aparatów i środków. Wspomniana impreza, która odbędzie się w salach nowego Domu Rzemieślniczego, połączona jest z wystawą uczesanych lalek, biustów, prac włosowych, perfum, kosmetyków i t. p.

Nie ulega wątpliwości, że zarówno konkurs jak i pokazy oraz demonstracje i wystawa zainteresują nietylko fachowców, lecz również publiczność a przedewszystkiem nasze panie, korzystające dziś tak często z obsługi fryzjera. Wspomniana impreza będzie wspaniałą rewją modnych fryzur damskich i zapozna uczestników z praktyką nowoczesnej higieny oraz postępowymi metodami pielęgnowania pici i piękności.

Zaznaczyć wypada, że podobne pokazy i konkursy zagranicą cieszą się zawsze wielkim zainteresowaniem publiczności, zwłaszcza świata kobiecego, czego spodziewać się należy i u nas, tem bardziej, że tego rodzaju pokazy nie często się powtarzają. (z)

Obchód listopadowy u Powstańców Wielkop.

Okręg I Związku Towarzystw Uczestników Powstania Wlkp. 1918-19 urządził dnia 16 bm. o godzinie 20-ej w Bibliotece Uniwersyteckiej przy ul. Fr. Ratajczaka uroczysty obchód listopadowy. W programie dekoracja sztandarów Okręgu I. krzyżami górnośląskimi, przy udziale delegacji z Katowic. Równocześnie nastąpi wręczenie zwycięskiemu zespołowi pucharu wędrownego Okręgu I, zdobytego przy ostatnim strzelaniu. Na powyższą uroczystość zaprasza wszystkich druhów w przepisowem umundurowaniu Tow. Uczestników Powstania. — Zarząd Okręgu I. Zw. Tow. Uczestn. Powstania Wlkp. 18-19 na miasto Poznań.

SPORT

Boks

„Teutonja” — „Warta”. Program niedzielnych zawodów jest następujący: (na pierwszym miejscu goście): w. musza — Rohde i Kokociński, w. kogucia — Stegemann i Stępnik, w. piórkowa — Jonscher i Forlański, w. lekka — Konitzny i Stroński, w. półśredn. — Nörtemann i Arski, (Nörtemann przyjeżdża zamiast Eckarda), w. średnia — Müller i Majchrzycki, w. półciężka — Corduan i Wiśniewski. Sędzia w ringu — p. Kolasinski; na punkty — kierownik drużyny niemieckiej i p. Matczak. Mierza czas pp.: Suszczyński i Janusz. Przedprzedaż biletów w f. Camera ul. Fr. Ratajczaka 3. Początek zawodów punktualnie o godz. 12, w sali kina „Metropolis”.

Lekka atletyka

Wyjazd Petkiewicza do Ameryki nastąpi przypuszczalnie 22 bm. Petkiewicz uda się do Genui, skąd parowcem transatlantyckim pojedzie bezpośrednio do Nowego Jorku, gdzie przybędzie prawdopodobnie 5 grudnia; pierwszy bieg jego na gruncie amerykańskim 11 lub 15 grudnia. Petkiewicz startować będzie w Ameryce z okazji wielkiego święta sportowego, urządzanego przez koncert prasowy na dochód Dnia Gwiazdki. Termin następných startów Petkiewicza jest jeszcze niustalony.

Narciarstwo

W myśl nowego statutu Polsk. Zw. Narciarskiego, utworzony został w Zakopanem IV. Podhalański Okręgowy Związek Narciarski. Na zebraniu delegatów klubów, wybrany został zarząd w składzie: prezes p. Fr. Wagner, („Wisła”), zastępca Zdz. Ritterschild (SNPTT), sekretarz Adam Krzeptowski (Sokół), zast. sekr. Zdyb Stanisław (Sokół), skarbnik T. Paudyn (Wisła). Poza tem do zarządu wchodzi delegacja komisji sportowej PZN (Józef Bujak), zarządu gł. PZN (Ign. Bujak) i Kobięcej Komisji Sportowej PZN p. (Ela Ziętkiewiczowa). (kor. wł.) A. K.

Kalendarzyk zgawodów narciarskich w Zakopanem na rok 1929/30, ułożony przez Okr. Podhal. Zw. Narciarski przedstawia się następująco: 26. 12. 29. 12 i 1. 1. 1. konkursy skoków na Krokwi; 4. do 12 stycznia — międzynarodowy tydzień skoków PZN w Zakopanem. Krynicy i Lwowie; 11 i 12 stycznia — rezerwowany na związkowe sokołe zawody narciarskie, o ile urządzone będą w tym roku w Zakopanem; 18 i 19 stycznia — biegi 18 km., bieg pań, skoki; 23 stycznia — bieg długi 30 do 40 km.; 25 i 26 stycznia — zawody narciarskie o mistrzostwo okręgu IV.; 28 stycznia biegi rozstawne 5x10 km. o mistrzostwo klubowe PZN; 1 i 2 luty — zawody młodzieży (podobnie jak w całej Polsce); 8 i 9 luty — zawody o mistrzostwo Zakopanego; 11 i 16 luty — mistrzostwo Polski w konkurencji międzynarodowej; 23 luty — konkurs skoków; 1 i 2 marca — biegi tatrzańskie. (kor. wł.) A. K.

Piłka nożna

„Warta” Ib — „Sparta”. Spotkanie towarzyskie odbędzie się w niedzielę o godz. 11 na boisku „Sparty” przy ul. Grunwaldzkiej. Drużyny wystawią silne zespoły. Dojazd tramwajami nr. 6 i 11.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Maksymilian Wesołowski, piekarz, 23 lata. Wojciech Mucha, inwalida, 71 l. Seweryn Mielcarek 1 r. 10 m. 3 d. Magdalena Polnarczykówna, bez zawodu, 76 lat. Wojciech Pośpiech, asesor kolejowy, 47 l.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Pan Twardowski”. W sobotę 16 bm. stale wyprzedana operetka „Hrabina Marica” z pp. Fontanówną, Grabowską (tytułową), Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendec-kim; kapelmistrz p. Leszczyński.

W niedzielę o 15 po cenach znizonych „Zemsta nietoperza” z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Folańskim, Sendec-kim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Tyllia.

„Lucja z Lamermooru”, opera Donizetti’ego, którą tak prasa jak i publiczność przyjęła wprost entuzjastycznie, dana będzie na pożegnalny występ Józefa Wolińskiego w niedzielę 17 bm. Obok znakomitego gościa oklaski zbierają pp. Fedyczkowska, Karpacki i Urbanowicz. Nad wyborną całością, co jednogłośnie podniosła cała fachowa krytyka, pieczołowicie czuwa p. kapelmistrz Leszczyński.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś w piątek oraz jutro w sobotę zapelniająca stale teatr wyborna komedia historyczna Adolfa Nowaczyńskiego „Wiosna narodów” w koncertowem wykonaniu całego zespołu.

W niedzielę po południu po cenach znizonych rekordowa krotoczwila Adama Grzymały — Siedleckiego „Maman do wzięcia”, wieczorem ostatnia nowość repertuarowa, komedia K. Dunin-Markiewicza i M. Fijałkowskiego „Milość czy pięść”. W próbach doskonała komedia Szaniawskiego „Adwokat i róże” pod kierunkiem p. Wysokiej, która w Warszawie grana jest z niebywałem wprost powodzeniem.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś świetna komedia znakomitego autora Pagnola p. tyt. „Pan Topaz” (wielkie A. B. C.), która na scenie Teatru Nowego zdobyła ogromne powodzenie. „Pan Topaz” grany był na wszystkich scenach Europy. — Autor tej świetnej komedii ukazuje nam prawdziwe oblicze powojennych spekulantów i aferzystów. W roli Topaza występuje znakomity nasz gość p. K. Justian, którego publiczność nagradza niemiłkącymi oklaskami przy otwartej kurtynie. Reżyseria p. dyr. Rudkowskiego; dekoracje Al. Kobrynia.

Bajka dla dzieci w Teatrze Nowym. — W niedzielę o godz. 13.30 ukaże się po raz pierwszy w tym sezonie śliczna bajka dla dzieci p. t. „Królewna Śnieżka i siedmiu karłów”, która w ubiegłym sezonie grana była z ogromnym powodzeniem. Dzieje biednej królewny Śnieżki, która prześladowała zla macocha, zachwycają naszych milusińskich, wywołując żywe oklaski najmłodszych widzów. Dzieci! uprosicie swych rodziców, aby wcześniej dla was kupili bilety ze wstępu na spodziewany wielki tłok przy kasie.

Drugi Koncert symfoniczny Filharmonji Poznańskiej, odbędzie się w nadchodzącą niedzielę, dnia 17 b. m. w południe, o godz. 12, w Auli Uniwersyteckiej. Wielkie zainteresowanie wywołał występ na tymże koncercie skrzypka Jana Dahmena, co jest zupełnie zrozumiałe, ponieważ Dahmen, który w ubiegłą sobotę koncertował w Poznaniu, okazał się jako jeden z największych skrzypków współczesnych. Cała prasa poznańska wyraża się z największą czcią o Dahmenie, podkreślając jego żywy temperament, fenomenalną wprost technikę, nadzwyczajne pogłębienie się w wykonywanych utworach i t. d. Jan Dahmen wykona na niedzielnym koncercie symfonicznym piękny, przez wszystkich chętnie słuchany koncert skrzypcowy Mendelssohna. Koncertem dyrygować będzie dyr. Opéry poznańskiej p. Zygmunt Wojciechowski, który dyrygując niedzielnym koncertem symfonicznym w Warszawie, odniósł wspaniałą sukces. Z utworów orkiestrowych wykonane zostaną: Rózyckiego poemat symfoniczny „Bolesław Śmiały”, Piata symfonia (Z nowego Świata) A. Dvoraka. Bilety nabyć można w składzie cygar p. Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38, w dzień koncertu od godziny 10 przed południem przy kasie w Auli. zw 20 141

KRÓLEWNA z BAJKI PRZYBYWA... Dania Darling, fenomenalna 7-letnia tancerka i gwiazda filmowa z Hollywood, cudowne dziecko, uroczą Polką z Ameryki — przybywa w swem tournée artystycznym po Polsce do Poznania i wystąpi jedyny raz w naszym mieście w niedzielę, dnia 17 listopada r. b., o godz. 12 w pol. w teatrze „Słońce”. Z licznych artykułów we wszystkich pismach polskich czytelnicy nasi wiedzą już zapewne o bacznej karierze, jaką zrobiła ta nasza czarująca dziewczeczka. Tańczyła w Ameryce dla Prezydentów a w Europie dla Królów.

Po występach w Polsce, które są jednym wielkim pasmem triumfów i owacy ma-lutka Dania wyjeżdża na Dwór Królowej Rumunji, gdzie da kilka występów. Jak już zapewne wszystkim wiadomo Królowa rumuńska interesuje się specjalnie tem cudownym dzieckiem, które w zachwyty wprowadza nawet najbardziej znu-dzoną i zblazowaną publiczność największych miast Ameryki. Publiczność zachwyca się tem małym czarującym dzieckiem, które ujmuje prostotą, naturalnym wdziękiem i naturalnym również instynktem scenicznym oraz zręcznością i urodą dziecka, które ma taniec i scenę poprostu we krwi. Występ małej Darling w Lwowie stały się prawdziwą sensacją dnia i wywołały burzliwy entuzjazm. Po jednym z kilku występów Dani Darling we Lwowie pisze „Gazeta Poranna” z dnia 20 paźdz.: „Występ Dani Darling był niewątpliwie evenement obecnego sezonu. Uro-cze to, przepiękne dziecko, zbudowane wprost posagowo, dało ogromnie liczną zebraną publiczności uczucie takiego piękna, podanego w formie tak doskona-łej, że brak poprostu słów na odpowiednie określenie i scharakteryzowanie jej wy-stępu. Publiczność była w stanie takiego entuzjazmu, jakiego oddawna u nas nie zaobserwowaliśmy. zw 20 222

Dania Darling na niedzielnym poranku w „Słońcu” wykona przepiękny program, złożony z 14 najpiękniejszych numerów. Zainteresowanie występem jest wprost niebywałe. Znaczna część biletów wyprzedana. Pozostałe bilety są do nabycia w składzie cygar p. Szejnbrowskiego, ulica Gwarna 20 — Telefon 56-38.

Kwartet Dreźnieński, który nietylko za granicą ale i u nas zdobył sławę światowego zespołu kameralnego, wystąpi jedyny raz w tym sezonie w sobotę, dnia 23 bm. wieczorem, o godz. 8, w sali Domu Ewangelickiego. Kwartet Dreźnieński należy do tych rzadkich zespołów, którzy w Poznaniu mają stale wyprzedaną salę, wobec tego należy spieszenie nabyć bilety, których przedprzedaż już się rozpoczęła. Blizsze szczegóły o programie podane zostaną w następnych komunikatach. Bilety u pana Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 20 142

Juan Manen, najslawniejszy skrzypiek hiszpański, jeden z największych artystów świata, wystąpi we wtorek, 19 bm., o godz. 8 wiecz., w Domu Ewangelickim. Znakomity artysta, który już dwukrotnie koncertował w Poznaniu z sensacyjnym wprost powodzeniem — tym razem wykona niezwykle efektowny i bardzo interesujący program, obejmujący Saint Saensa (Koncert skrzypcowy), Bacha (Chaconnę), sensację wieczoru Beethovena „Konzertstück”, odnaleziony przez siebie i wykon-czony nieznanu dotychczas utwór Beethovena. Przepiękne to dzieło wykona Juan Manen po raz pierwszy w Polsce, a nadto kompozycje Wieniawskiego, Daquina, Glucka, Laserny, karkołomne warjacje Paganiniego i dzieła własne. Jak wiadomo Manen jest znakomitym kompozyto-rem autorem szeregu symfonii, koncertów skrzypcowych, ballad, legend i pieśni oraz twórcą głośnej już dziś opery „Neron i Akte”, wystawionej niedawno w Niemczech z kolosalnym powodzeniem. Bilety w składzie cygar Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 20 224

Teatr Wielki

DZIŚ — „Pan Twardowski”, balet Rózyckiego.

Sobota, 16 11. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana.

Niedziela, 17 11. o godz. 15 „Zemsta nietoperza”, opera komiczna Straussa. — (Ceny znizone).

Niedziela, 17 11. wieczorem „Lucja z Lamermooru”, opera Donizetti’ego — (Ostatni gościnnie występ Józefa Wolińskiego.)

Poniedziałek, 18 11. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana.

Wtorek, 19 11. „Madame Butterfly”, opera Puccini’ego.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Wiosna narodów”.

Sobota, 16 11. „Wiosna narodów”.

Niedziela, 17 11. o godz. 15 „Maman do wzięcia”. (Ceny znizone).

Niedziela, 17 11. wieczorem „Milość czy pięść”.

Poniedziałek, 18 11. „Maman do wzięcia”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Pan Topaz” (wielkie A. B. C.). Występ K. Justiana.

Sobota, 16 11. „Pan Topaz” (wielkie A. B. C.). Gościnnie występ K. Justiana.

Niedziela, 17 11. o godz. 3.30 po poł. „Królewna Śnieżka i siedmiu karłów” — bajka dla dzieci.

Niedziela, 17 11. wiecz. „Pan Topaz” (wielkie A. B. C.) Gościnnie występ K. Justiana.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z KULTURY POMORZA

ZABYTKI I ICH OCHRONA

Toruń, 13 listopada

Pomorze obfituje, jak wiadomo w cenne zabytki architektury i sztuki, a już Toruń jest „północnym Krakowem”, istną perłą naszych miast. To też z zadowoleniem powitano wiadomość, że istniejący przy naszym województwie wydział Kultury i Sztuki otrzyma nową siłę do pracy konserwatorskiej, którą dotychczas sprawował umiętynie i gorliwie dr. Nikodem Pajzdarski, konserwator województwa z Poznania. Przed niedawnym bowiem czasem został zamianowany, pełniącym obowiązki kierownika tego wydziału p. Gwidon Chmarzyński, młody historyk sztuki, wychowanek Uniwersytetu Poznańskiego, gdzie pracował pod kierunkiem ks. prof. dr. Dettloffa.

Wszczęła się już w województwie praca nad inwentaryzacją i rejestracją wszelkich przedmiotów o charakterze zabytkowym. Od chwili wzięcia na rejestr, pozostają one pod stałą opieką i podlegają ochronie. Z prac doraźnych należy zanotować opiekę nad naszym przepięknym ratuszem, któremu przy pewnych robotach budowlanych groziło zeszpecenie, czemu zapobieżono. Przy odnawianiu budynku Komendy Miasta na Rynku Staromiejskim, dokonaniem przez wojsko, zachowano jego dawny charakter, zaś w kościele N. P. Marii odnowiono zewnętrzny kruchtawek, przywracając mu pierwotne szlachetne formy. Na wiosnę znacznie się odnawianie prezbiterjum tegoż kościoła, oraz prace konserwatorskie w kościele św. Jakóba. Po odrzuceniu szpecącej zaprawy wapiennej będą odkryte piękne żebrowania sklepienia i stare freski, znajdujące się na ścianach świątyni.

Poza Toruniem znacznie się na wiosnę praca nad rozszerzeniem kościoła w Grabiu (powiat toruński), który ma piękny późno-renesansowy szczyt zachodni, oraz nad rozbudowaniem barokowego kościoła poreformackiego w Podgórzu pod Toruniem. Opracowuje się też szczegółowy projekt konserwacji zamków krzyżackich na Pomorzu.

Poza ochroną zabytków, wydział wojewódzki ma szeroki zakres pracy nad sztuką i kulturą. Rzeczą jego jest utrzymywanie styczności z ruchem literacko-naukowym, z teatrami w Grudziądzu i Toruniu, z teatrami ludowymi i ze szkolnictwem muzycznym. Wydział ma też wydawać opinie o planach rozbudowy miast i projektach budowli, a także o wewnętrznym urządzeniu gmachów i instytucji rządowych. Ma inicjować i popierać wystawy plastyki, pozostając w stałej komunikacji z tworzącym się przy Ministerstwie Oświecenia „Instytutem Sztuki”. Sprawuje też opiekę nad znaleziskami i wykopaliskami prehistorycznymi, a zajmuje się też opieką nad pomorskim przemysłem ludowym. Ma również przyłożyć ręki do powstania „Muzeum Pomorskiego”, które jest dawno pragnieniem tutajszych sfer kulturalnych. P. G. Chmarzyński został zaś z ramienia magistratu kustoszem toruńskiego Muzeum miejskiego. Jest też projektowane utworzenie miejskiej komisji artystycznej, któraby czuwała nad estetyką miasta i jego wyglądem, oraz zabytkami.

Adam Münnich.

JAK DEBIUTOWAŁ WACŁAW BERENT

„Nauczyciel” i „Fachowiec” — Kiedy to było — Z dziejów „Gazety Polskiej” — Sienkiewicz i jego sposób pisania — Co się stało z Bukackim? — „Połanieccy” z przerwami — Między „Połanieckimi” i „Quo Vadis” — Dobre sąsiedztwo — Ale zaszkodziło.

O debiucie tegorocznego laureata literackiej nagrody warszawskiej tak pisze w swych popularnych „Portretach” Zdzisław Dębicki: „Wystarczy przypomnieć, że już w r. 1894, a więc w 21 roku życia, Berent wydrukował swój pierwszy utwór p. t. „Nauczyciel” na łamach „Ateneum”, miesięcznika o wysokim poziomie literackim i dużych wymaganiach. W cztery lata potem, w r. 1898-ym, autor uczonej rozprawy p. t. „Zur Kenntniss des Parablattes und der Keimblätterdifferenzierung im Ei der Knochenfische” otrzymuje odznaczenie na konkursie za powieść „Fachowiec”...

Wiadomość tę o tyle należy uzupełnić, że powieść „Fachowiec”, którą nazywałem kiedyś — wedle jej własnego wyrażenia — „pierwszym gryfem” majsterskim Berenta, ukazała się w druku i znana była publiczności znacznie wcześniej, niżby ze słów Dębickiego wnosić było można. Drukowała się na łamach „Gazety Polskiej” w r. 1894, a więc niemal współcześnie z owo „Nauczycielem” z „Ateneum”. Wspominam o tem nietylko ze względu na ścisłość chronologiczną, ale i ze względu na okoliczności, wśród jakich „Fachowiec” ujrział światło nietyłe dzienne, ile nocnej lampki zecera. „A jak się stało, opowiem”.

„Gazeta Polska”, redagowana przez Edwarda Leo (ojca Anny Leo, która świeżo nakł. księgarni F. Hoelsicka wydała swe wspomnienia p. t. „Wczoraj”) była na schyłku XIX wieku jednym z najświetniejszych dzienników polskich. O ile jej artykuły stały wogóle na wysokim poziomie, o tyle prawdziwą chlubą był odcinek powieściowy, w którym to ukazywały się poraz pierwszy: „Stary Sługa”, „Hania”, „Listy z podróży”, „Rodzina Połanieckich” i „Quo vadis”. Sienkiewicz był przez pewien czas wprost kontraktowym korespondentem „Gazety”; ta „kontraktowość” weszła niejako w zwyczaj nawet wtedy, gdy Sienkiewicz przestał nadysłać ulotne korespondencje i poświęcił się niemal wyłącznie — pisaniu powieści. Bywało, że redakcja zamawiała u niego jakąś powieść, będącą dopiero w robocie lub nawet w pomysłach; tak było z „Połanieckimi” i z „Quo vadis”. Co więcej, sam Sienkiewicz, gdy już jakąś powieść zaczął drukować w piśmie, to i wtedy nie mógł się wyżyć nawyчек korespondenta-feljetonisty. „Bo Sienkiewicz — opowiada b. sekretarka redakcji „Gazety Polskiej”, p. Bronisława Neufeldówna, w „Kurjerze Polskim” z 1. 6. 1920 — nie dawał nigdy do druku powieści gotowej: pisywał z numeru na numer, na podstawie notatek, jakie kreślił, tworząc. Bywało, że zapominał jakiegos szczegółu, jakiejś sceny... Dodam, że metoda taka, którą sam Sienkiewicz nazwał zawodną, zemściła się z czasem na nim; dzięki niej nieukończonymi fragmentami zostały powieści: „Na polu chwały” i „Legjony”...

Los podobny groził parokrotnie i „Rodzinie Połanieckich”, drukującej się w r. 1894 jednocześnie w „Gazecie Polskiej” i „Bibliotece Warszawskiej”. W ciągu jej pisania i długo ciągnącego się druku Sienkiewicz miewał różne dystrakcje, zupełnie zresztą zrozumiałe wobec powolnego naogół tempa powieści oraz wielkiego natłoku postaci, naprzemian to niknących, to znów występujących na widownię. Sytuację ratować musiały dopiero ustawiczna czujność naczelnego redaktora „Biblioteki”, Djonizego Henkla. Gdy Sienkiewicz — opowiada Neufeldówna — bawił zagranicą stopniowo rękopis nadsyłał, nadeszła pewnego dnia od niego depesza z zapytaniem:

Co się stało z Bukackim?

Niezwłoczna odpowiedź telegraficzna, z redakcji przez Henkla wysłana, brzmiała:

— Bukacki pochowany w Rzymie.

Zdarzało się też, że Sienkiewicz przez czas pewien rękopisu nie nadsyłał, wobec czego „Połanieccy” na pewien czas strajkowali w odcinku. Tak np. w nr. 216 „Gazety Polskiej” z 1894 r. czytamy pod odcinkiem: „Ciąg „Alszu nastąpi”, a w następnym numerze naprzóno szukamy tego dalszego ciągu; zamiast niego — choć to nie prima aprilis, lecz jesień — spotykamy w odcinku „Romans Eskimoski” M.

Twaína, potem „Czerwony kwiat” Kiplinga. Dopiero od 227 numeru zaczyna się ciąg dalszy „Połanieckich” (Rozdz. XXXV). Ostatecznie w nr. 284 z 12. 12. 1894 pojawia się notatka: „Kończąc dziś „Rodzinę Połanieckich” powtarzamy, że w ciągu pierwszego kwartału r. 1895 rozpoczniemy w „Gazecie Polskiej” druk nowej wielkiej powieści Sienkiewicza, osnutej na tle dziejów apostołstwa chrześcijańskiego pod tyt. „Quo vadis”. W przerwie damy czytelnikom powieść młodego pisarza W. Berenta (sic!) p. t. „Fachowiec”, której początek ukaże się już w dniu jutrzejszym”.

Istotnie w dniu 13 grudnia 1894 r. zaczął się drukować „Fachowiec”; drukował się przez dwa miesiące i do czekał się zakończenia w 38 numerze z 15. 2. 1895. Redakcja nie spełniła swej obietnicy co do druku „Quo vadis” — w czem zresztą winę główną ponosiła ówczesna choroba (grypa) Sienkiewicza; po „Fachowcu” najpierw była puska w odcinku, potem „Obiadek” A. Mańkowskiego, potem nic, potem „Biedni staruszkowie” H. Bordeaux, potem „Piękny dzień” Hermana Banga, potem znów nic (i nowe obietnice redakcji), aż dopiero w nr. 70 z 26 marca 1895 pojawia się pierwszy odcinek z nagłówkiem „Quo vadis”...

Widzimy więc, że „Fachowiec” został przez redakcję podany czytelnikom prostopo do przelaskę pomiędzy dwoma solidnymi i pożywnymi daniami duchowymi, jakimi byli „Połanieccy” i „Quo vadis”. Sąsiedztwo i to „obustronne” z Sienkiewiczem było dla „młodego pisarza Berenta” niewątpliwie wielką chlubą i dobrą wróżbą na przyszłość, jednocześnie jednak samemu „Fachowcowi” mocno zaszkodziło. Publiczność czytelnicza była rozgrymaszona i chciała wciąż tylko Sienkiewicza i Sienkiewicza, zwłaszcza, że już w połowie druku „Połanieckich” redakcja chwaliła się nabyciem praw do „Quo vadis” i zapowiadała druk niezwłoczny tej powieści zaraz po „Połanieckich”. To właśnie niecierpliwe oczekiwanie „Quo vadis” sprawiło, że na „intermezzo” Berenta nie zwrócono większej uwagi, tembardziej, że nadany temu pisarzowi epitet „młodego” mimowoli bagatelizował jego dzieło.

Tak więc ta pierwsza — i bardzo wartościowa — powieść późniejszego autora „Żywych kamieni” umieszczona w „Gazecie Polskiej” dla tymczasowego załatwienia „przerwy” w odcinku, uległa przeoczeniu czy zapomnieniu, z którego — jak widziliśmy — wydobyła się dopiero po latach kilku. Zresztą później znów o niej zapomniano wobec sukcesów „Próchna” i „Oziminy”, aż przed paroma laty pomyślało o nowem jej wydaniu.

Józef Birkenmajer.

Warszawa.

PISMA NADEŚLANE

„Tęcza”. Zesz. 45. Treść: Od Redakcji. T. Glużiński: „Amerykanizacja pracy”. — Dr. A. Tomaszewski: „Ku czci Józefa Dobrowskiego”. — R. Pollak: „Dokola rocznicy Szymonowicza”. — A. Janta-Polczyński: „Przygoda zająca”. — Sz. Alberti: „Ja chcę wyrosnąć”. — T. Łopalewski: „Śmierć lasu”. — M. Piszczkowski: „Z podróży po Niemczech”. — J. Sztudynger: „Nieoczekiwane harmonje”. — J. Kopa: „Współczesne malarstwo woskie”. — J. A. Gałuszka: „Wnętrze kościoła N. M. P. w Toruniu, Gościeradz”. — J. Szulc: „Świt w mieście”. — Światłocienie. — W. Noskowski: „Życie teatralne”. — At.: „Kochany Wiedeń”. — Wśród czasopism. — Wśród książek. — Kronika. — Powieść i nowela. — Rozrywki umysłowe. — Okładka E. Bartłomiejczyka.

„Przegląd Piechoty”. Zesz. 11. Treść: Mjr. dypl. Roman Starzyński: „Postulaty piechoty”. — Kpt. dypl. Jan Rzepecki: „Walka z piechotą sowiecką”. — Por. Edmund Wiktor Ginalski: „Kursy korespondencyjne dla oficerów rezerwy”. — Por. Stanisław Czerwonka: „O łączności piechoty z lotnictwem”. — Kpt. Józef Jazienicki: „O polepszenie warunków obserwacji padania pocisków przy strzelaniu z ciężkich karabinów maszynowych”. — Mjr. Dr. Tadeusz Felsztyn: „Defilada”. — Kpt. inż. Marjan Mikołajski: „Żużycie, uzupełnianie, naprawa i konserwacja broni”. — Mjr. Józef Kalandyk: „Powojenne typy i rozwój broni maszynowej piechoty”. — Por. dypl. Jerzy Podolski: „Międzynarodowe zawody strzeleckie”. — Kpt. Józef Matecki: „Szwedzka szkoła strzelnicza w Rosersberg”, — Sprawozdania. —

ZYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Polskiej Akademii Umiejętności. Z Krakowa piszą nam: Wydział filologiczny Polskiej Ak. Um. odbył posiedzenie, na które i prof. dr. I. Chrzanowski wygłosił referat p. t.: „Źródło apostrofy Krasiwickiego: „Święta miłości kochanej ojczyzny”. Prof. Wędkiewicz przedstawił pracę dr. M. Brahmery: „Francja okresu romantycznego o Włochach i literaturze włoskiej” i prof. T. Lehr - Splawiński pracą dr. W. Kuraskiewicza pt.: „Ze studjów nad polskimi samogłoskami nosowymi”. (np)

Jubileusz Lwowskiego Koła Chemików. Ze Lwowa piszą nam: Koło Chemików Politechniki obchodziło uroczystość 30-letniej go jubileuszu istnienia. Uroczystości rozpoczęły się Mszą św. w kościele Marii Magdaleny, następnie w Auli Politechniki odbyła się Akademia Jubileuszowa, wieczorem — raut w salonach Politechniki. (nl)

Towarzystwo Geograficzne we Lwowie odbyło posiedzenie naukowe z referatem p. Ludwika Sawickiego p. t.: „Stratygrafia loessów”. (nl)

LITERATURA

Wilno ku czci Orzeszkowej. Z Wilna piszą nam: Odbyła się tu uroczysta akademja ku uczczeniu ś. p. Elizy Orzeszkowej. Sło o wstępne wygłosił profesor Un. Stefana Batorego, dr. K. Kolbuszewski. Artysta teatrów miejskich p. Białoszczyński wygłosił wiersz Or-Ota, artyści teatrów miejskich recytowali utwory Orzeszkowej „A. B. C.” i „Gloria Victis” oraz odegrali „W zimowy wieczór” w opracowaniu scenicznym p. W. Hulewicza. (ln)

KRAJOZNAWSTWO

Zasługi p. Heleny Cichowiczowej. Nestor polskich krajoznawców, p. Aleksander Janowski poświęca w „Ziemi” serdeczne wspomnienie pamięci Heleny Cichowiczowej. W czasie największego ucisku hakaty w Poznaniu — pisze — założyła ona Towarzystwo Ludoznawcze i poczęła systematycznie zbierać okazy i stroje ludowe nie lekając się szykan niemieckich. Te zbiory stanowią dziś fundament działu etnograficznego w Muzeum Wielkopolskiem a nie jeden raz wzbogaciły zasoby krakowskiego Muzeum Etnograficznego na Wawelu! „Bez inicjatywy śp. Cichowiczowej ostatnie szczątki, ostatnie zabytki twórczości ludowej w Wielkopolsce zaginęłyby i utonęły w zapomnieniu. Ta działalność o doniosłym znaczeniu narodowym otoczyła postać założycielki Towarzystwa Ludoznawczego szczerą sympatią i szacunkiem nietylko Wielkopolan, lecz i wszystkich Polaków, głęboko odczuwających walory swojszczyzny”. (J. Mł.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Obraz częstochowski w amerykańskiej galerji. Replika cudownego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej znajduje się w galerji obrazów amerykańskiego uniwersytetu „Notre Dame” w stanie Indiana. Miesięcznik „Polonian Reuicio”, omawiając replikę, podaje historję oryginału według wersji podanej przez dr. Adolfa Szyszko-Bohusza. (z. o.)

MUZYKA

Dyr. Wojciechowski w Warszawie. Niedzielnym porankiem symfonicznych w Filharmonji warszawskiej dyrygował p. Wojciechowski, dyrektor naszej Opery Krytyka przyjęła nowego dla Warszawy dyrygenta zupełnie zyczliwie. „Kurjer Warszawski” pisze: „Na czele orkiestry stanął p. Zygmunt Wojciechowski, dyrektor opery w Poznaniu. Prowadził m. in. symfonię Dvorzaka: „Z Nowego Świata”. Chociaż tuaj kapelmistrz miał szerokie pole do okazania swojej sztuki, to jednak trudno byłoby wyciągać jakies ostateczne wnioski o talencie p. Wojciechowskiego. Narazie notujemy: p. Wojciechowski wydał się nam kapelmistrzem zupełnie pewnym sztuki dyrygowania, wewnątrznie mocno opanowanym, odmierzającym w sposób celowy każdy swój ruch. Odniesliśmy wrażenie, że pewna ekonomja w gestach tego kapelmistrza świadczy nietylko o jego metodzie dyrygowania, lecz jest jednocześnie niejako odbiciem nie nazbyt gorącego odczuwania rzeczy przez niego realizowanych”. W „Gazecie Warszawskiej” czytamy następującą ocenę: „Pan Wojciechowski zna dobrze swój fach, umie trzymać mocno orkiestrę, jest bowiem rytmicznie pewny i zdecydowany, jako artysta natomiast nie ujawnił indywidualności silnej i wyraźnej”.

Muzyka symfoniczna we Lwowie. Ze Lwowa piszą nam: Polskie Towarzystwo Muzyczne urządziło w tych dniach ciekawy koncert symfoniczny. Wykonano: VIII psalm Liszta i IX Symfonię Beethovena pod dyktando dr. Adama Sołtysa. Udział wzięli wybitni śpiewak estradowy i operowy p. Antoni Kohman, Lwowianin, osiadły stale we Frankfurcie nad Menem, wykonując solową partję w psalmie Liszta. Solistami ostatniej części symfonji Beethovena byli artyści opery lwowskiej: pp. Inasińska, Platówna i p. Bender. (k. j.)

KSIĄŻKI NADEŚLANE

Józef Conrad: „Korsarz”. Dom Książki Polskiej — Warszawa 1929.

Jerzy Kossowski: „Cyrk”. Wydawnictwo Polskie Poznań 1929.

Kazimierz Moszyński: „Kultura ludowa Słowian”. Część I. Kultura materialna. Kraków 1929. Polska Akademia Umiejętności.

Ks. J. Makłowicz: „O oszczędności”. (Wykład, przemówienie do młodzieży, deklamacje, pieśni). Poznań 1929. Nakł. autora w Druk. Lotniczej, Stary Rynek 95-97.

P. Nansen: „Niebezpieczna miłość”. Biblioteka Groszowa — Warszawa 1929.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

?

Jutro wejdzie w życie rozporządzenie o premjach wywozowych na zboże. Czy ziści ono pokładane w nim nadzieje? Czy premje podniosą ceny zboża na rynku krajowym? Czy na tej drodze nasza polityka zbożowa wreszcie wydobędzie się z manowców na których błądziła? Czy też eksperyment z premjami wywozowymi wzbogaci tylko zasób naszych doświadczeń? Są to znaki zapytania.

Eksperymentów właśnie w dziedzinie polityki zbożowej dokonaliśmy sporo. W pierwszych latach niepodległości kwestja wywozu zboża nas nie obchodziła, jako, że cierpieliśmy na nie-dobór zboża na rynku wewnętrznym, który nas skazywał na import. Następne lata były latami dzikiego eksportu. Jesienią lat 1924, 1925 i 1926 wzbijaliśmy się pewnej ilości szczy-pych naszych zapasów zboża po cenach niskich po to, aby z wiosną wyrównać z importem powstały stąd deficyt. Zdarzały się wypadki, że wywiezione jesienią z Polski do Szczeci-na czy Gdańska żyto po 3 dolary wracało do nas z wiosną po 6 i 7 dolarów. W latach 1927 i 1928 mieliśmy urodzaję i wszelkie możliwości eksportowe po cenach, stojących na poziomie rentowności produkcji. Tu jednak, wskutek niedokładności statystyk, popełniliśmy błąd, przypuszczając, że mamy zbyt małe zapasy zboża w kraju. Nawiasem mówiąc, znane są wypadki, gdzie rolnik z obawy przed podatkami podawał na formularzu statystycznym 50 proc. przewidywanego zbioru. Na błędnych statystykach opierając swe przewidywania rząd zamknął granice dla wywozu zboża. Zapasy duszono w kraju, nadto tworząc rezerwy zbożowe. Nic dziwnego, że pod wpływem nadmiernej podaży ceny zboża spadły. Wówczas dopiero stwierdziliśmy, że mamy nadmiar zboża.

Lecz było już zapóźno. Nadmier-nych naszych „stocków” nie byliśmy w stanie zbyć, rynki odbiorcze zagranicy bowiem były już pokryte. W roku bieżącym, aby sprostać przemożnej konkurencji niemieckiej, imitując jej metody ekspansyjnej, wpadliśmy na pomysł wprowadzenia premij wywozo- wych na zboże. Rząd zaakceptował po- łowicznie postulat organizacyj i od jutra pocznie wypłacać premje przy eksporcie jęczmienia i owsa w wysokości 4.— zł, za pszenicy i żyta w wysokości 6.— zł.

Celem tej akcji nie jest wywiezie- nie określonej ilości zboża zagranicę, a przede wszystkim podniesienie cen zboża na naszym rynku krajowym. Premjowany będzie eksport standary- zowanych zbóż. Czynnikiem rządowym chodzi o to, ażeby premję eksportową w największej mierze otrzymał poszczególny rolnik, a nie eksporter wzgl. organizacja, kupująca zboże.

Zachodzą przeto pytania: czy rol- nik zyska na premjach? Urbi et orbi rozgłosiliśmy wiadomości o tych prem- jach. Czy aby, wskutek tego, cena zboża polskiego nie zostanie zduszona zagranicą ciężarem tych właśnie prem- j? Nie ma żadnych gwarancji, że konkurencyjny rynek zagraniczny na okres trwania tych premij nie obniży na poszczególne zboża ceny sprzedaż- ne o wysokość naszej premij wywozo- wej; tym sposobem premja nasza może pójść na obniżenie ceny sprzedaż- nej zboża konsumentowi zagranicz- nemu, a nie zawsze na podwyższenie ceny sprzedażnej naszemu rolnikowi na naszym rynku wewnętrznym. A w jakim stopniu skorzysta rolnik z eks- portu zboża, znajdującą się w rękach nie jego, a eksportera? Mówi się o 20 tys. wagonów, którymi dysponuje han- del w chwili obecnej. Ładna to ilość....

Dla przeprowadzenia całej tej akcji w projektowanym zakresie potrzebna jest b. sprężysta organizacja, posiada- jąca wielkie doświadczenie w handlu zagranicznym i znaczne środki finan- sowe. Czy mamy to wszystko?

Same pytania. Odpowiedź dadzą nam najbliższe czasy.

Krótkie informacje gospodarcze

— W Iwanowożnieniensku rozpoczęto budowę największych w ZSRR. zakładów manufaktury i ubrań, których produkcja roczna ma wynosić 80 milj. materiałów wartości 120 milj. rubli.

— Prezydent Hoover oświadczył, iż budżet na rok 1930-31 dosięgnie sumy 3.830.000.000 dolarów, co oznacza zmniejszenie o 111 milj. dol. w stosunku do budżetu r. 1929-30.

Potrzeba spisu powszechnego i gospodarczego

W roku 1921-ym, przed przyłącze- niem t. zw. Litwy Środkowej i G. Ślą- ska do Polski, Główny Urząd Staty- styczny dokonał pierwszego spisu lud- ności, budynków i inwentarza żywego. Niebawem minie lat dziesięć od tego, czasu, trzeba więc zawczasu pomy- śleć, jaki ma być program spisu, tj. jakie ma on objąć dziedziny.

Krążą pogłoski, że — ze względów oszczędności budżetowych — zamie- rzono jest zaniechanie przeprowadze- nia powszechnego spisu ludności w przewidzianym ustawą terminie dzie- sięcioletnim. Zaprotestował przeciw- ko zaniechaniu spisu ludności — Związek izb przemysłowo-handlowych i uczynił słuszenie; materiały bowiem z r. 1921 są przestarzałe, a zresztą nie obejmują wielkich części kraju i są błędne, jako że zebrano je w okresie najpierwszej, wówczas nie zakończo- nej likwidacji skutków wojny.

Jeśli się zważy, jak kapitalnie waż- ną podstawą dla polityki państwowej są spisy ludności, jeśli się zważy, że np. w Niemczech spisów dokonuje się co 5 lat, a w w. m. Gdańsku jeszcze częściej, wówczas oczywiście przyjdzie się do przeświadczenia, że przeprowa- dzenie tych dochodzeń statystycznych przynajmniej co lat 10 jest niezbędne. Nie naszą, ekonomistów, rzeczą jest wskazywanie na potrzeby administracji ogólnej państwa, dalej administra- cji: podatkowej, wojskowej, szkolnej, itd.; natomiast żywo nas interesuje znaczenie i potrzeba spisu powszechno- go dla polityki gospodarczej; twierdzi- my, że jest on dla ustalenia zasad tej polityki podstawą najważniejszą.

W szczególności w zakresie bu- dowlnictwa spis powszechny dostarcza obfitych materiałów cyfrowych, po- zwalających na zorientowanie się co do rzeczywistych potrzeb mieszkani- owych poszczególnych miast i okolic kraju. Dane spisu oświetlają dalej rozmaite ważne procesy ludnościowe, jak przenoszenie się ludności ze wsi do miast, powstawanie nowych ośro- dów przemysłowych i handlowych, przyczyniają się do poznania struktury społecznej i zawodowej ludności i jej dynamiki rozwojowej oraz struk- tury agrarnej kraju.

Nie tylko spis powszechny jest ko- nieczny, ale nawet trzeba ramy jego rozszerzyć. Trzeba przeprowadzić spe- cjalny spis przemysłowy. Dla czynni- ków, interesujących się zagadnieniami ekonomiki, niezbędne jest posiadanie ściślejszych i wyczerpujących danych o firmach przemysłowych, handlowych, komunikacyjnych itp. — z oznacze- niem stanu zatrudnienia, mocy zain- stalowanych silników, specyfikacji branżowej i innych cech charakter- ystycznych.

Wydatkowanie znacznych chochy sum na cele spisów nie może być trak- towane jako wydatek nieprodukcyjny, gdyż brak podstaw do ustalenia zasad polityki gospodarczej spowodować mógłby straty, przenoszące wielokrot- nie powyższe sumy.

Ulgi podatkowe

Ulgi w podatku przemysłowym dla przedsiębiorstw gospodnio-szynkar- skich

Na mocy art. 94 ustawy o państw. podatku przemysłowym ministerstwo skarbu okólnikiem nr. 287 upoważni- ło Izby skarbowe do udzielania we własnym zakresie działania, pod niżej wyszczególnionymi warunkami, ulg przy nabywaniu świadectw przemy- słowych na rok 1930 przez przedsię- biorstwa gospodnio-szynkarskie a mia- nowicie do zezwalania na nabywanie zamiast świadectw przemysłowych II. kategorii handlowej — świadectw III. kat. handlowej.

Z ulgi tej mogą korzystać tylko te przedsiębiorstwa, które wniosą indy- widualnie podania o przeklasowanie do III. kat. handlowej w terminie do dnia 15. grudnia 1929 r.

Przy rozpatrywaniu wnoszonych w tej sprawie podań mają władze skar- bowe brać pod uwagę obrót ustalony przv wymiarze podatku przemysłowe- go za rok 1928 oraz odnosić „zagroże- nie egzystencji gospodarczej” przewi- dziane w art. 94 ustawy wyłącznie do wykonywanego przedsiębiorstwa, a nie do stanu majątkowego jego wła- ściiciela.

Ulga powyższa nie może być przy- znawana tym przedsiębiorstwom, któ- rych cały obrót łącznie z otrzymaną

prowiązają za rok 1928 przewyższa w I. klasie miejscowości 20 000 zł, w II. klasie — 15 000 zł, w III. klasie — 10 000 zł, zaś w IV klasie — 8 000 zł. Bez względu na wysokość obrotu nie będą przyznawane ulgi tym przedsię- biorstwom, które prowadzą wyszynk trunków zagranicznych. W wypad- kach odmownego załatwienia, próśb winny Izby Skarbowe zawiadamiać odnośnych płatników, że przeciw tego rodzaju decyzjom nie przysługuje za- den środek prawny.

O powyższem zarządzeniu mają Izby skarbowe niezwłocznie zawiado- mić urzędy podatkowe oraz polecić, aby składane przez płatników przed dniem 15. 12. 1929 r. próśby były bez- warunkowo przesyłane Izdom skarbo- wym wraz z opinią najpóźniej w cią- gu 2-ch tygodni po ich otrzymaniu. (c)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Z Banku Polskiego. Na posiedzeniu dnia 14 listopada pod przewodnictwem prezesa Banku dr. Wł. Wróblewskiego, rada Banku Polskiego uchwaliła obniżyć, po- cząwszy od 15 bm. stopę dyskontową z 9 do 8½ proc., zaś stopę zastawową z 10 do 9½ proc. Położenie walutowe Banku kształtowało się w ostatnich miesiącach korzystnie; obniżenie stopy dyskontowej w szereg państw usunęło niebezpieczeństwo odpływu kredytów zagranicznych z Polski. Bank przeto może uwzględnić zmiany, jak- ie w ostatnim czasie nastąpiły na zagra- nicznych rynkach pieniężnych i przystą- pić do obniżenia również swojej stopy. Po- nieważ jednak położenie na rynkach za- granicznych, mimo poprawy, nie jest jesz- cze dostatecznie wyjaśnione, zaś na rynku wewnętrznym nie może jeszcze stwierdzić znacniejszego upłynnienia, rada Banku u- znała za wskazane obniżyć stopę narazie w rozmiarze ½ proc. Po wysłuchaniu spra- wozdań dyrekcji oraz 3 komisji rada załat- wiła szereg spraw administracyjnych, u- chwaliła otworzyć zastępstwa w Sokolowie Podlaskim, Węgrowie i Witkowie, zamia- nować dotychczasowego zastępcę dyrekto- ra oddziału w Poznaniu, p. Wiktora Kor- neckiego, na stanowisko dyrektora oddziału w Sosnowcu, urzędnika oddziału we Lwo- wie, p. Marj. a Goetza, na stanowisko za- stępcę dyrektora oddziału we Lwowie, u- rzędnika oddziału w Pińsku p. Piotra Ba- tutisa, na stanowisko zastępcy dyrektora oddziału w Radomiu, oraz przyjęła do wia- domości przeniesienie dyrektora oddziału w Nowym Sączu, p. Ernesta Pritza na sta- nowisko dyrektora oddziału w Stanisławo- wie.

Nasiona. Sprawozdanie handlowe z dn. 13 listopada 1929 r. specjalnego składu na- sion Telesfora Otmianowskiego w Pozna- niu. Notowania informacyjne w zł. za 100 kg. za jakości przeciętne dominialne, nowe- go sprzętu, loco stacja załadowania. Koni- czyna czerwona 140—165; konieczyna biała 160—215; konieczyna szwedzka 180—210; konieczyna żółta chmielowa odłuszczona 120—140; konieczyna żółta chmielowa w ł- skach 60—65; inkarnatka 220—240; przelot popolity 75—85; rajgras angielski krajowy 80—90; kostrzewa łąkowa 175—200; tra- wa kupkowa 170—190; tymoteusz 35—40; seradela 24—25; wyka łąkowa 34—37; pe- luszka 30—33; Wiczyka zimowa 65—75; groch Wiktorja 50—57; groch zielony Fol- ger 42—47; groch polny mały 38—41; gor- czyca 66—72; rzepik łąkowy 70—78; rzepak zimowy 70—74; tataraka 33—33; konopie 70—80; siemie lniane 84—90; proso 45—52; mak niebieski 110—120 mak biały 130—145; łubin niebieski 21—22; łubin żółty 24—26.

Urzędowa ceduła

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dnia 15. 11 1929.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Po- znań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 t w hol.); w) pszenicy 753 gr. (128,0 t w hol.)	
„Ceny orjentacyjne”	
parytet Poznań	
Zyto	25,25—25,75
Usośobienie stałsze.	
Pezenica	38,75—40,75
Usośobienie stałsza.	
Jęczmień przemysłowy	25,00—26,00
Jęczmień browarowy	26,00—29,00
Usośobienie spokojne.	
Owies	21,50—23,50
Usośobienie spokojne.	
Maka żytnia wł. workach wed- dług urzędowo ustalonego typu (70%)	39,25
Usośobienie spokojne.	
Maka pszenna 65% wł. worka	59,00—63,00
Usośobienie spokojne.	
Otreby żytnie	16,00—17,00
Otreby pszenne	18,00—19,00
Rzepak	70,00—74,00
Groch polny	38,00—42,00
Groch Victoria	48,00—55,00
Groch Folgera	42,00—47,00
Ziemniaki fabryczne franco	
fabryka za kg. % maczki	0,19
Ogólne usośobienie spokojne.	
Uwagi: Ziemniaki jadaliwe bez handlu	
Jęczmień, pojawiający się na rynku, w	
większości wypadkach nie odpowiada nor- mom jęczmienia browarowego.	

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 15. 11. 1929.

Spędzono wołów 4, buhajów 12, krów 35, bydła 51, świń 171, cieląt 121, owiec 4, kóz —, prosiąt —. Razem zwierząt 347.

Z powodu małego spędu notowań nie orzeczono.

Marja Stuart stracona niewinnie

Marji Stuart został wytoczony proces o zamach na życie królowej angielskiej Elżbiety, który zakończył się skazaniem nieszczęśliwej i straceniem jej na szafocie.

Tragiczne dzieje tej kobiety były tematem szeregu dzieł literackich, z których do najwybitniejszych należą niewątpliwie dzieła Schillera i Słowackiego. Historyków oddawna interesowało zagadnienie, czy rzeczywiście Marja była winna, czy też zginęła niewinnie.

Obejście na podstawie długoletnich ba- dań archiwalnych uczonego angielskiego Ainsworth Mitchell, doszedł do wniosku, że Marja była niewinna.

Szczegółowe badanie listów, które po- służyły za dowód przeciwko nieszczęśliwej królowej i były bezpośrednim powodem skazania, dowiodło, że autorem ich był zdradca, prowokator, sekretarz królowej Marji, Maitland. Decydującą w tym wy- padku okazała się analiza grafologiczna poparta wynikami analizy chemicznej a- tramentu, która pomimo takiej odległości czasu powstania pisma powiodła się cał- kowicie.

Marja, idąc na śmierć, oświadczyła głośno, że jedyną pociechą w jej tragicz- nem przeżyciu jest przekonanie, że przy- szłość i historia ją uniewinni.

Dokąd prowadzi próżność

Wielkie zainteresowanie a nawet współ- czucie budzi w Londynie obecnie los miss Maud Hall, premijowanej piękności z ro- ku 1923, którą sąd skazał na trzy miesią- ce więzienia. Miss Hall, która na 50 000 współzawodniczek uznana została za naj- piękniejszą, od chwili tej zachorowała na niepoahamowaną próżność, objawiającą się w niezwykle sposób. Gdy minął pierwszy okres podniecenia, gdy indyjscy księża, arystokraci zagraniczni i angielscy miljo- nerzy przestali się nią interesować, wzięła się do pracy i znalazła zatrudnienie w wielkim magazynie Barkera. Tam w cią- gu kilku lat ukradła około 200 tonał, któ- re ukrywała w tajemnicy przed rodzicami w swym pokoiku, gdzie zamykała się go- dzinami, dotykając i podziwiając wspan- ialsze krawieckie kreacje, w których nigdy się pokazać nie mogła. Po odkryciu mal- wersacji znalazła się przed sądem.

Szkoły dla słoni

W oswojaniu młodych słoni wielką rolę odgrywa muzyka i śpiew, które słonie o- gromnie lubią. To też oswojanie słoni a- frykańskich krajowcy zazwyczaj zaczynają od przygrywania na flecie i fujarce, pod wpływem których słonie staje się niezwykle łagodnym i uległym. Obecnie władze fran- cuskie, wobec wielkiej roli, jaką odgrywa- ją słonie w armii kolonialnej, zorganizowa- ły przy każdej dywizji kolonialnej spe- cjalne szkoły dla słoni, mające na celu ra- cjonalną tresurę i przystosowanie słoni do służby przy oddziałach wojskowych. Per- sonel „pedagogiczny” tych szkół składa się niemal wyłącznie z murzynów.

Z różnych stron Polski

Posel — muzykant.

Posłowie B. B. rozwijają w ostatnich czasach na prowincji zarówno ożywioną, jak i mało owocną działalność, albowiem na zwolowane przez nich zgromadzenia nikt się prawie nie zjawia.

Ostatnio, jak donosi „A. B. C.” M., któ- ry był kapelmistrzem zanim się wziął do polityki, urządził w wojew. łódzkim zebranie, na które przyszło 8 ludzi. Wśród tej garstki znalazł się dowcipniś, który widząc tak skromne audytorjum, pytał: „Panie muzykant, czy pan zawsze taką orkiestrą dyrygował”.

Mowa tu o posle Mazurkiewiczu z okrę- gu Kielce — Włoszczowa — Jędrzejów.

Nosorożec z przed stu tysięcy lat.

W jednej z kopalń wosku ziemnego w Staruni koło Lwowa odkryto w tych dn. dobrze zachowanego nosorożca, którego wiek, jak sądzą uczeni, sięgać może epoki lodowców. Nosorożec leży na głębokości o- koło 69 mtr. w złożach ozokerytu, co tłumaczy bardzo dobry stan cielska i skóry zwierzęcia w bezpośrednim sąsiedztwie nosorożca znaleziono skamieliny roślin z okresu lodowcowego. Okaz niezwykle, jed- yny z dotychczas odkrytych, wywieziony ma być do Krakowa, celem dokonania szczegółowych badań naukowych. Długość korpusu nosorożca przekracza 3 mtr. Wed- le przypuszczeń nosorożec leży w tem miejscu prawdopodobnie około sto tysięcy lat.

„BACZ, BY TWOIM BYŁO CELEM BYĆ I ZWIERZĄT PRZYJACIELEM!”

RUCH W TOWARZYSTWACH

**— Polski Związek Przekrawczy Kra-
wieckich** Zebranie odbędzie się w sobotę
16 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Młodo-
żyńskiego. Wielkie Garbary 41

— Tow. Cechowej Czeladzi Stolarskiej.
Zabawa w dniu 16 bm. się nie odbędzie.
z powodów od zarządu niezależnych.

**— Tow. Uczestn. Powstania Łazarz -
Górczyn.** Uroczysta akademja, polączona
z obchodem listopadowym. odbędzie się
w sobotę 16 bm o godzinie 20 w auli Bi-
blioteki Uniwersyteckiej przy ul. Fran-
ciszkowa Ratajczaka.

**— Stow. b. Kontrolerów, Kasjerek i
Funkcjonariuszy P. W. K.** zwołuje wszyst-
kich niższych funkcjonariuszy P. W. K.
na walne zebranie, które odbędzie się dn
16 bm o godzinie 17 przy ulicy Podgórnej
nr. 13. w sali p. Świtalskiej.

**— Tow. byłych Wychodźców pod „Bla-
lym Orłem”** urząda zabawę taneczną dn
16 bm w lokalu p. Grzesiaka przy ulicy
Wspólnej 14. Czysty zysk przeznacza się
dla biednych dzieci z Tow. na Gwiazdke

**— Tow. Obywateli Polaków z Obe-
czyzny.** Zebranie odbędzie się w niedzielę d
17 bm. o godzinie 16 u p. Jarockiego. ul.
Masztalarska 8. Za zmarłych członków
odprawi się msza św. w niedzielę 24 bm
o godzinie 12 w kościele Salezjanów

**— „Canaria”, Tow. Hodowli Kanarków
i Ochrony Ptaków Leśnych w Poznaniu**
Zebranie plenarne w niedzielę, dnia 17
bm. o godz. 10-tej przed poł. w lokalu
p. Jarockiego. ul. Masztalarska.

**— K. P. H. przy Drużynie im. Bolesława
Chrobrego** urząda zebranie członków
a zarazem rodzicielskie. w niedzielę dnia
17 bm. o godzinie 16 w szkole Wszyst-
kich Świętych. Na porządku obrad m. in
odczyt kom. druž. Cz. Sworowskiego p. t.
„Harcerstwo jako współczynnik wycho-
wawczy domu i szkoły” Po zebraniu
„obchód listopadowy” z urozmaiconym
programem

**— Tow. Samodzielnych Fryzjerów u-
rząda dnia 17 bm. na sali p. Jarockiego
ul. Masztalarska 8. wieczorek koleżeń-
ski. Czysty dochód przeznaczony na zasiłki
kasy pośmiertnej.**

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego zło-
żono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Student
z okazji urodzin siostrzeńca 5 zł; — Mi-
nicka 5 zł; — Neuman z obczyzny na in-
tencję swoją 10 zł; — Stanisław Graiek.
Zieliniec 5 zł; — Drowa M. D. z podzięko-
waniem za otrzymane łaski z prośbą o
opiekę 30 zł; — K. K. z Zaniemyśla za wy-
słuchaną łaskę z prośbą o dalsze. 5 zł; —
razem z poprzednio pokwitów. 2.295.95 zł

RADJO

Programy radijofoniczne

Sobota, dnia 16 listopada 1929 r.

Poznań (335 m) godz. 7.15 gimnastyka
poranna (prof. Waxman); godz. 13.00 sy-
gnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofono-
wy; godz. 14.00 notowania giełdy pien.; go-
dzina 14.15 komunikaty gosp. roln. PAT;
godz. 16.45 kurs wyższy języka angielskiego;
godz. 17.05 odczyt z cyklu o dziennikar-
stwie; godz. 17.25 gawęda harcerska;
godz. 17.45 słuchowisko z Wilna dla dzieci
starszych i młodzieży p. t. „Biała sukma-
na” — ks. biskupa Bandurskiego; godzina
18.45 nadprogram; godz. 19.05 odczyt p. t.
„Lirycei greccy” (wygl. prof. J. Klinger);
godz. *) 19.30 interludjum muzyczne w wy-
konaniu orkiestry klubu mandolinistów
„Chopin” pod batutą p. Szemborskiego;
godz. 20.00 gawęda reporterska (wygl. p.
red. Winiewicz); godz. 20.15 „Ze świata ko-
biecego” (wygl. p. Sabina Kazanowska);
godz. 20.30 koncert muzyki lekkiej (trans-
misja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu
— komunikaty PAT; godz. *) 22.15 ra-
djografja; godz. *) 22.45 radjokabaret. Wy-
konawcy: Jadwiga Kowalikówna (piosenki).
Kajetan Kopczyński (baryton), Roman
Juraszek (recytacje), Klub mandolinistów
„Mozart” pod bat. p. Napierala. prof. Mar-
jan Sauer (akomp.); godz. *) 24.00 — 02.00
koncert nocny firmy „Philips” w wyk.
ork. p. Mieczysława Winowskiego.

Stacja krótkofalowa (31,8 m) nada z
programu powyższego audycje, oznaczone
gwiazdka.

Warszawa (1412 m) godz. 12.05 koncert
gramofonowy; godz. 13.10 komunikat me-
teorologiczny; godz. 15.00 komunikat go-
spodarczy; godz. 15.20 „O pierwszych kro-
kach w sporcie” — opowie p. Józef Włod-
kiewicz; godz. 15.45 „Kącik artystyczny
L. S. G.”; godz. 16.15 koncert gramofonowy;
godz. 17.45 słuchowisko z Wilna; godzina
19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 muzyka
gramofonowa; godz. 20.15 feljeton p. t.
„Niektóre nasze zabawy” — wygl. p. J. St.
Mar; godz. 20.30 koncert wieczorny; go-
dzina 22.00 feljeton p. t. „Sztuka kłamstwa”
— wygl. p. B. Hertz; godz. 22.15 komuni-
katy; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Katowice (409 m) godz. 12.05 i 16.20 kon-
cert gramofonowy; godz. 17.45 słuchowisko
dla dzieci z Wilna; godz. 19.05 Irena Fri-
manowa: „Kilka słów o Joachimie Lelewelu”;
godz. 19.30 Kazimierz Rutkowski:
„Florecja”; godz. 20.00 prof. dr. Kazimierz
Simm. doc. U. J.: „Ze świata przyrody —
Galasy i galasówki”; godz. 20.30 trans-
misja koncertu wieczornego z Warszawy; go-
dzina 22.00 red. Michał Orlicz: feljeton tea-
tralny: — „Grzechy krytyki teatralnej”;
godzina 22.15 komunikaty; godz. 23.00 mu-
zyka taneczna z Warszawy.

Niedziela, dnia 17 listopada 1929 r.
Poznań (335 m) godz. 10.15 transmisja
nabożeństwa z Katedry poznańskiej. (Świę-
to młodzieży). Kazanie wygl. ks. profesor
Krawczyk, chór katedralny pod dyr. X. dr.
Gieburowskiego; godz. 12.00 sygnal czasu;
godz. 12.05 odczyt rolniczy p. t. „Sprawy
zawodowo rolnicze” (wygl. p. Labiak);
godz. 12.25 odczyt roln. p. t. „O zimowym
żywieniu krów (wygl. p. inż. Stefan Hozer);
godz. 12.45 wykład dla gospodyń p. t. „Kil-
ka słów o potęgze rodziny” (wygl. dr. Ma-
ria Rymarkiewiczówna); godz. 17.00 uro-
czysta akademja z okazji święta Młodzieży
(transmisja z Auli U. P.); godz. 18.50 kon-
cert wokalny. Wykonawcy: Gabriela Kry-
gier-Bernacka (sopran), Eugeniusz Maj, art.
op. poz. (baryton), Bolesław Tyllia, kapel
mistrz opery (akomp.); godz. 19.40 „Silva
rerum”; godz. 20.00 słuchowisko p. t.
„Cyrk” — według powieści Jerzego Kos-
sowskiego w radjof. Tadeusza Bocheńskiego
go (transmisja z Warszawy); godz. 20.30
koncert wieczorny (transmisja z Krakowa);
godz. 22.00 sygnal czasu — komunikaty
PAT; godz. 22.30 radjografja; godz. 23.00
muzyka taneczna.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 nabożeń-
stwo z Katedry Poznańskiej; godz. 12.10
poranek symfoniczny z Filharmonji Warsza-
wskiej; w programie muzyka francuska
Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna
pod dyr. Kazimierza Wilkomirskiego i Lili
Hakowska (skrzypce); godz. 14.00 „Nasze
plany” — wygl. dyr. Bohdan Wieliczko;
godz. 14.30 i 15.00 wykłady rolnicze; godz.
16.20 muzyka gramofonowa; godz. 16.40 „O
największym sterowcu świata R 101”; go-
dzina 16.55 muzyka gramofonowa; godz.
17.15 „Zelazna maska” — wygl. prof. Hen-
ryk Mościcki; godz. 17.40 koncert symfoni-
czny popularny. Wykonawcy: Orkiestra
T-wa „Filharmonja ludowa” pod dyr. Zdzis-
ława Górczyńskiego i Polska kapela ludo-
wa (chór mieszany) pod dyr. prof. Stani-
sława Kazury; godz. 19.25 feljeton p. t.
„Ciemne kulisy słonecznej areny” — wygl.
p. W. Junosza; godz. 20.00 słuchowisko p.
t. „Cyrk” według powieści Jerzego Kos-
sowskiego w radjofonji Tadeusza Bocheń-
skiego; godz. 20.30 koncert popularny. Wyko-
nawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Józefo Ozi-
mińskiego, Irena Dubiska (skrzypce), i
prof. Ludwik Urstein (akomp.); godz. 21.10
kwadrans literacki: nowela p. t. „Schadz-
ka” Antoniego Langiego; godz. 22.00 fel-
jeton p. t. „Grinsing” wygl. red. Grek; godz.
22.15 komunikaty; godz. 22.25 „Z dymkiem
papierosa”; godz. 22.35 komunikaty PAT;
godz. 23.00 muzyka taneczna z „Oazy”.

Katowice (409 m) godz. 10.15 transmisja
nabożeństwo z Katedry Poznańskiej; godz.
12.10 transmisja poranku symfonicznego z
Filharmonji Warszawskiej; godz. 15.00
transmisja z Warszawy; godz. 15.20 ks. dr.
B. Rojski; Z cyklu wykładów religij-
nych. — „Duch czasu”; godz. 15.40 prof.
Edward Zablocki: „Spółdzielnie mleczar-
skie, jajcarskie i inne”; godz. 16.00 kon-
cert popularny; godz. 17.20 „Na szachowni-
cy”; godz. 17.40 koncert symfoniczny popu-
larny z Warszawy; godz. 19.20 prof. J. Ce-
tner — skrzypce; godz. 19.30 „Bery i bojki
śląskie”; godz. 20.00 słuchowisko z Warsza-
wy; godz. 20.30 koncert wieczorny z Krako-
wa; godz. 22.00 feljeton z Warszawy; godz.
23.00 muzyka taneczna z Krakowa.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 nabożeń-
stwo z Katedry Poznańskiej; godz. 12.10
poranek symfoniczny z Filharmonji Warsza-
wskiej; w programie muzyka francuska
Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna
pod dyr. Kazimierza Wilkomirskiego i Lili
Hakowska (skrzypce); godz. 14.00 „Nasze
plany” — wygl. dyr. Bohdan Wieliczko;
godz. 14.30 i 15.00 wykłady rolnicze; godz.
16.20 muzyka gramofonowa; godz. 16.40 „O
największym sterowcu świata R 101”; go-
dzina 16.55 muzyka gramofonowa; godz.
17.15 „Zelazna maska” — wygl. prof. Hen-
ryk Mościcki; godz. 17.40 koncert symfoni-
czny popularny. Wykonawcy: Orkiestra
T-wa „Filharmonja ludowa” pod dyr. Zdzis-
ława Górczyńskiego i Polska kapela ludo-
wa (chór mieszany) pod dyr. prof. Stani-
sława Kazury; godz. 19.25 feljeton p. t.
„Ciemne kulisy słonecznej areny” — wygl.
p. W. Junosza; godz. 20.00 słuchowisko p.
t. „Cyrk” według powieści Jerzego Kos-
sowskiego w radjofonji Tadeusza Bocheń-
skiego; godz. 20.30 koncert popularny. Wyko-
nawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Józefo Ozi-
mińskiego, Irena Dubiska (skrzypce), i
prof. Ludwik Urstein (akomp.); godz. 21.10
kwadrans literacki: nowela p. t. „Schadz-
ka” Antoniego Langiego; godz. 22.00 fel-
jeton p. t. „Grinsing” wygl. red. Grek; godz.
22.15 komunikaty; godz. 22.25 „Z dymkiem
papierosa”; godz. 22.35 komunikaty PAT;
godz. 23.00 muzyka taneczna z „Oazy”.

Katowice (409 m) godz. 10.15 transmisja
nabożeństwo z Katedry Poznańskiej; godz.
12.10 transmisja poranku symfonicznego z
Filharmonji Warszawskiej; godz. 15.00
transmisja z Warszawy; godz. 15.20 ks. dr.
B. Rojski; Z cyklu wykładów religij-
nych. — „Duch czasu”; godz. 15.40 prof.
Edward Zablocki: „Spółdzielnie mleczar-
skie, jajcarskie i inne”; godz. 16.00 kon-
cert popularny; godz. 17.20 „Na szachowni-
cy”; godz. 17.40 koncert symfoniczny popu-
larny z Warszawy; godz. 19.20 prof. J. Ce-
tner — skrzypce; godz. 19.30 „Bery i bojki
śląskie”; godz. 20.00 słuchowisko z Warsza-
wy; godz. 20.30 koncert wieczorny z Krako-
wa; godz. 22.00 feljeton z Warszawy; godz.
23.00 muzyka taneczna z Krakowa.

Katowice (409 m) godz. 10.15 transmisja
nabożeństwo z Katedry Poznańskiej; godz.
12.10 transmisja poranku symfonicznego z
Filharmonji Warszawskiej; godz. 15.00
transmisja z Warszawy; godz. 15.20 ks. dr.
B. Rojski; Z cyklu wykładów religij-
nych. — „Duch czasu”; godz. 15.40 prof.
Edward Zablocki: „Spółdzielnie mleczar-
skie, jajcarskie i inne”; godz. 16.00 kon-
cert popularny; godz. 17.20 „Na szachowni-
cy”; godz. 17.40 koncert symfoniczny popu-
larny z Warszawy; godz. 19.20 prof. J. Ce-
tner — skrzypce; godz. 19.30 „Bery i bojki
śląskie”; godz. 20.00 słuchowisko z Warsza-
wy; godz. 20.30 koncert wieczorny z Krako-
wa; godz. 22.00 feljeton z Warszawy; godz.
23.00 muzyka taneczna z Krakowa.

Katowice (409 m) godz. 10.15 transmisja
nabożeństwo z Katedry Poznańskiej; godz.
12.10 transmisja poranku symfonicznego z
Filharmonji Warszawskiej; godz. 15.00
transmisja z Warszawy; godz. 15.20 ks. dr.
B. Rojski; Z cyklu wykładów religij-
nych. — „Duch czasu”; godz. 15.40 prof.
Edward Zablocki: „Spółdzielnie mleczar-
skie, jajcarskie i inne”; godz. 16.00 kon-
cert popularny; godz. 17.20 „Na szachowni-
cy”; godz. 17.40 koncert symfoniczny popu-
larny z Warszawy; godz. 19.20 prof. J. Ce-
tner — skrzypce; godz. 19.30 „Bery i bojki
śląskie”; godz. 20.00 słuchowisko z Warsza-
wy; godz. 20.30 koncert wieczorny z Krako-
wa; godz. 22.00 feljeton z Warszawy; godz.
23.00 muzyka taneczna z Krakowa.

Tabela wygranych Loterji Państwowej

(Nieurzędowa)

(Bez gwarancji.)

W pierwszym dniu ciągnięcia 1-szej
klasy 20-ej polskiej loterji państwowej,
główniejsze wygrane padły na numery
następujące:

89 000 zł nr. 1747.
10 000 zł nr. 102743.
5 000 zł nr. 144683.
2 000 zł nr. 72582.
Po 1 000 zł nr. 3009. 70566 95332 102743 167556.
Po 500 zł nr. 74281 138442 149600 (?)
Po 300 zł nr. 23723 54661 79586 81579 98042 100412 120631 121862 123274 137367 142500 166120 167750 169728.
Po 200 zł nr. 3402 7247 11418 16860 19771 19480 28450 34975 44647 45093 48614 49221 55221 55266 61004 68929 81408 88061 102117 102798 104391 125660 129829 134531 135776 137155 139874 141220 144819 146096 149517 150777 157729 158983 160068 160683 161934 168377 169134 178138 180662 182071 182955 184349 196088 203082 203211 203241 208928 209429.
Po 150 zł nr. 746 1459 2631 3031 3325 4733 5186 5612 5632 7193 7842 8396 9127 10915 12092 12838 15203 15693 19700 20668 22331 24474 24650 24957 26071 26394 26627 28629 28707 28842 28978 29527 29938 36154 37841 39523 40873 41805 42749 43686 43735 44264 45682 46106 46984 47066 48004 48979 51363 52810 53225 54978 55089 56228 56655 58305 58481 60933 61093 62943 63538 63949 65441 68130 71050 71244 71267 71792 71946 72816 72868 73727 74153 75566 76565 78653 79084 79162 80895 81626 83711 84012 85968 87092 87599 89994 91532 94024 96967 101603 103836 106925 107017 107405 108239 109503 110635 111186 112336 115843 117625 118945 120275 120795 124558 125139 127141 127223 132100 134173 134477 137199 137254 138296 14903 141908 143723 145218 145473 147243 147980 148146 148434 150811 153006 153939 154311 154650 154713 155038 157388 158624 159858 159246 159481 160038 161388 161470 162330 162430 164858 165485 166725 167609 168273 168566 168705 169340 170381 172215 173432 174034 174525 174853 175299 175658 176527 176747 177189 177571 177802 180131 181579 183022 184731 186281 186484 186573 188521 188716 188882 188921 193851 195450 196375

197442 198033 199619 199695 199805 201257 203386 203435 204038 204921 205450 206599 208189 208587.
Po 10 złotych wygrały następujące numery:
100 117 123 125 282 344 439 524 556 596 651 729 788 892 942 1137 139 201 212 215 267 311 332 382 480 716 974 2114 126 183 209 282 449 698 743 874 892 3050 060 147 363 417 561 567 859 935 4176 183 208 345 429 457 499 632 653 884 886 5016 068 082 090 113 126 125 289 427 462 529 561 672 693 788 996 6063 129 391 643 652 662 7129 145 518 582 600 658 707 708 780 809 819 8009 055 064 096 100 112 189 285 356 371 393 402 540 728 768 777 844 839 881 889 930 934 9020 066 158 210 470 506 515 546 758 943 970 10003 166 268 375 433 476 499 539 548 624 727 960 11083 100 104 130 184 215 218 273 274 342 351 422 465 539 567 674 704 718 754 866 930 957 12237 243 354 513 578 592 889 892 13126 173 182 449 537 632 804 933 946 957 14061 154 525 530 901 929 96015256 278 284 367 670 833 16000 226 238 239 493 561 579 792 957 988 17001 147 171 178 205 209 240 336 338 433 712 805 826 908 934 972 18009 051 075 077 202 361 465 603 842 964 19153 241 280 452 542 548 646 773 820 969 20087 104 167 186 230 402 407 425 432 561 578 778 887 21052 105 147 208 374 461 490 554 587 621 638 724 808 810 881 923 22061 215 354 376 384 439 639 653 775 782 937 23032 232 427 442 464 543 745 875 894 916 24146 153 419 439 491 514 567 590 596 763 838 900 974 980.
25209 309 471 847 26086 117 171 173 407 541 547 640 681 698 786 815 854 27001 022 028 031 075 108 155 320 324 333 466 566 704 714 933 29287 463 474 494 814 898 902 917 938 29005 114 165 398 485 490 545 577 708 771 791 793 30060 067 110 136 220 280 287 380 397 528 544 612 727 31138 252 304 305 336 404 522 716 32103 428 440 583 605 665 725 847 899 964 33102 217 309 313 365 367 472 519 541 707 765 781 34136 151 156 438 615 747 839 843 35061 242 311 350 478 493 502 588 603 617 635 688 733 35004 008 125 146 237 351 369 454 498 534 582 642 667 689 750 824 948 37034 042 174 199 292 329 393 650 664 748 809 820 857 920 957 920 38041 348 627 629 823 856 960 39005 503 511 769 834 859 956 40082 416 506 561 589 616 711 886 953 972 41103 135 158 168 223 257 270 471 483 498 518 521 578 889 930 42003 058 111 411 493 669 806 43024 051 072 147 205 436 540 510 129 596 639 691 704 833 961 963 44187 288 300 718 749 770 45383 669 698 736 760 884 907 967 46089 109 121 135 159 303 413 558 715 914 47048 102 156 204 449 457 462 614 673 708 738 838 930 964 48099 428 550 634 772 883 49060 163 308 511 538 597 645 684 705 759 50051 110 196 351 352 434 471 507 542 662 274 727 823 830 876 900 941 51072 098 120 211 312 334 492 514 622 933 954 52066 067 078 157 701 703 957 998 53009 091 109 115 119 206 330 231 380 447 459 464 645 677 725 808 818 976 54175 207 243 266 336 456 468 516 523 589 644 842 984 55022 106 168 340 399 426 477 530 798 799 801 976 56037 043 016 059 065 086 167 238 367 372 466 712 826 988 57054 083 107 155 177 400 454 604 652 665 673 848 864 932 934 969 994 998 58062 168 189 260 499 526 547 636 736 744 812 851 976 59077 110 131 206 214 244 332 525 732 746 825 831 63077 090 152 287 417 467 488 680 886 61076 127 174 200 215 397 513 517 972 990 60270 428 809 922 62181 196 251 173 406 438 516 565 730 847 874 92 908 940 63063 194 242 260 349 377 528 605 624 657 842 874 915 931 934 64232 360 454 463 511 519 726 745 834 870 882 921 994 65026 120 161 176 235 303 337 376 402 502 541 724 957 972 990 60270 428 631 796 894 949 67042 058 448 530 516 678 779 68031 040 088 146 149 203 216 260 267 269 289 333 409 458 615 667 682 810 840 69027 085 118 206 241 262 433 594 680 938 994 70095 112 222 230 386 440 867 945 71063 396 407 491 620 832 935 72016 044 099 152 269 308 435 453 510 583 608 613 679 755 772 896 914 956 73019 026 090 142 300 443 463 615 620 722 797 868 74135 150 246 285 191 305 344 406 407 416 447 558 573 630 637 644 705 767 797.
75039 117 129 173 180 214 459 52

Dnia 14 listopada 1929 roku, zmarł, ś. p.

Władysław Kupliński

urzędnik Kopalni Soli w Wapnie.

W Zmarłym straciliśmy jednego z najlepszych i najgorliwszych pracowników.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby, na cmentarz nastąpi w poniedziałek, dnia 18 b. m., o godzinie 9,30 rano.

Zakłady Solvay w Polsce
Kopalnia Soli w Wapnie.

zw 20229

Dnia 14 listopada 1929 roku, rozstał się z tym światem nasz długoletni współpracownik, ś. p.

Władysław Kupliński

w 50 roku życia. W Zmarłym straciliśmy zanego kolegę i człowieka wielkiej prawości. Cześć Jego pamięci!

Urzędnicy

Kopalni Soli w Wapnie, pow. Wągrowiec.

zw 20228

Dnia 15 listopada 1929 r., zasnął w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany i troskliwy ojciec, brat, zięć, szwagier i wujek, ś. p.

por. rez. Antoni Komorowski

kierownik szkoły w Kunowie, pow. średzki.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 18 b. m., o godz. 11 w Kunowie, o czym donoszą

ciężko strapieni

żona z dziećmi i rodzina.

zw 20 234

Dnia 14 listopada 1929 r., o godz. 12,30, zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza znajoma i gospydini, ś. p.

z Kohsów

Anna Grabowska

żona po restauratorze

przeżywszy lat 61. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 17. b. m., o godz. 4,15 po południu, z kostnicy cmentarnej św. Marcina, przy ul. Bukowskiej.

W smutku pogrążeni

Rodzina Gillaerów,
Aleksander Weichel,
Józef Siadziński
i Feliks Choinski.

Poznań, św. Marcina 24.
Najst. Zakład Pogrzebowy "Piasecki, Klasztorna 11, telef. 27-88.

dw 2871

Dnia 14 b. m., o godz. 5 rano, zasnęła w Panu, po ciężkich cierpieniach, ś. p.

nw 5395

Ludwika Morgielówna

nauczycielka szkoły powszechnej w Swibie.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, z domu żałoby Krotoszyn, plac Wolności 2, o godz. 3 po poł., o czym donoszą Krewnym i Znajomym

stroskane

siostry.

Krotoszyn, w listopadzie 1929.

W czwartek, dnia 14 listopada 1929 r. zasnęła w Bogu, namaszczone Olejami świętymi, w 80 roku życia, nasza najdroższa matka i babka, ś. p.

z Kobuszyńskich

Konstancja Jankowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 17 bm. o godzinie 4 po południu z kaplicy cmentarza jeżyckiego.

W ciężkim smutku pogrążeni

córki, syn i wnuki.

zw 20235

Poznań, Kraszewskiego 5, Puszczykowo.

W środę, dnia 13. listopada 1929 r. spodobało się Panu Bogu, zabrać do grona Swych aniołków, naszą ukochaną córeczkę siostrzyczkę, wnuczkę, siostrzeniczkę i kuzyneczkę,

Reniuchnę

w 4 wiosnie życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 16. b. m. o godz. 3 po poł. z domu żałoby św. Wojciecha 5. na cmentarz św. Wojciecha.

W nieutulonym żalu
Władysławostwo Daszyński
z dziećmi i rodziną.

zw 21229

Sprzedam

lub odnajmę zaraz obszerne ubikacje i tereny fabryczne tylko poważnemu przedsiębiorstwu. Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zw 20183

Handlowiec

rzutki energiczny organizator z kaucją kilkudziesięciu tysięcy, poszukuje stanowiska kierowniczego w zdrowym przedsiębiorstwie lub udziale zagwarantowanego. Solidne propozycje do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 20 133

Stenotypistka

młodsza, ze znajomością stenografii polskiej, pisząca biegle na maszynie i obeznana dobrze z książkowością, poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia pod zw 20 208, do eksped. Kurjera Poznańskiego

W pierwszą rocznicę śmierci naszego drogiego wuja, dziadka i kuzyna, ś. p.

Witolda Kosińskiego

z Koszut

odbędzie się

msza żałobna

we wtorek, dnia 19 listopada r. b., o godzinie 9,30 przed poł., w kaplicy św. Józefa w Poznaniu, o czym zawiadamia Krewnych, Przyjaciół i Znajomych

nw 5390

rodzina.

Motor „BENZ“ 6 P. S.
Motor „DEUIZ“ 3. P. S.
Motor „URSUS“ 50/55 P. S.
Traktor „URSUS“ 20 P. S.
Maszynę parową 6 P. S.
Maszynę parową 8 P. S.
Maszynę parową 10 P. S.
mam tanio do oddania i na mojej składnicy do obejrzenia.
Hugo Chodań, dawn. Paul Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23. dw 2852

Podróżujący

dobrze zaprowadzony w branży kolonij delik. poszukuje zastępstwa poważnej firmy niekoniecznie z branży. Zgłosz. do Kurjera zw 20219

Mojej Szanownej klienteli, znajomym i życzliwym uprzejmie donoszę, że w sobotę, dnia 16 listopada godz. 11

otwieram przy ul. Fr. Ratajczaka 7

Magazyn

Artykułów Męskich

Moją przeszło 20 letnią praktyką w tej branży zapewniam fachową i uprzejmą obsługą i proszę o łaskawe życzliwe poparcie.

Z poważaniem

MARCELI DZIENNIK

Były współwłaściciel firmy „Pan“.

bp 957

Serwety, kapy i narzutny. Gobeliny, kretony, plusze, mokiety, adamski i brokaty najkoryzniejszej w imponującym wyborze

w Centrali Dgwanów,
KAZIMIERZ KUŻAJ

Poznań, ul. 27 Grudnia 9.
Pw 6 926/7-44.145/151

Czy Państwu

to

Jest znane?

Znak ten daje gwarancję najlepszej jakości!!!

Prosimy zażądać tylko doskonałych

nw 4666

baterji „Radio“ do lampek kieszonkowych, anodowe i elementa znane ze swej dobroci i znakomitego działania.

Generalna Reprezentacja na Poznańskie i Pomorze

NIWARD WOPIŃSKI

Poznań, Żydowska 2/3. — Tel. 59-84.

ZIMNO

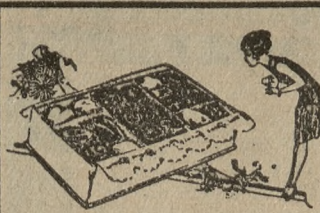
i ostre powietrze wysuszają skórę

Tylko krem toaletowy nie suchy i nie tłusty, a doskonale przenikający pory skóry.

Crème Simon

może dać naskórkowi elastyczność, potrzebną do przeciwstawienia się surowości zimy.

Crème, Poudre & Savon Simon
PARIS

**Marmeladki
Karmelki**

tylko z firmy

W. Patyk

Al. Marcinkowskiego 6
Pw 7079 46 13

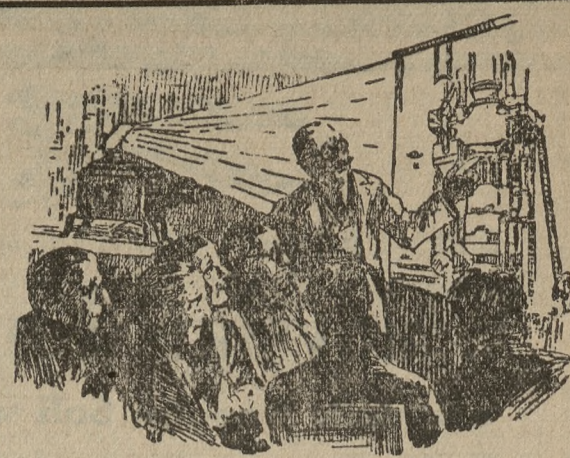

DRUKI

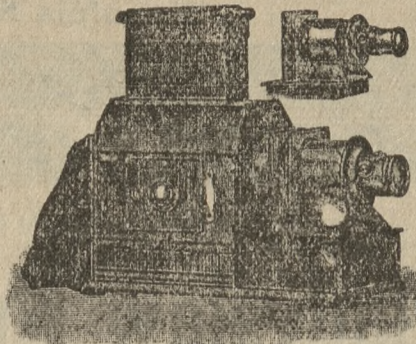
w wszelkiego rodzaju szybko, tanio i dokładnie.

PILNE
uż w kilku godzinach

Drukarnia Pospieszna
św. Marcina 77. - Tel. 56-32.
bzw. - 14

Prelegent szybciej przekona
audytorjum, jeśli wykład swój zilustruje obrazami wyświetlanymi latarnią projekcyjną lub epidiaskopem. —

OOCZYTI
zapowiedziany z ilustracjami

przyciąga bardzo wielu słuchaczy, gdyż musi być ciekawszy! Latarnie, projektory i epidiaskopy poleca w Poznaniu przy ul. 27 Grudnia nr. 20

KAZIMIERZ GREGER

Cennik na żądanie.

Pw 7099-46,144

Nowoczesna nauka o sztuce życia

„Mazdaznan“

Odczyty o człowieku i jego bezgranicznych możliwościach rozwojowych wygłosi (w języku niemieckim) Dr Frieda Ammann z Lipska w Poznaniu w sali przy ul. Grobla 25a w dniu 18 i 19 listopada o godz. 2-tej. Odczyty dla kobiet: O nowych drogach do młodości i piękna kobiecego — w dniu 19 i 20 listopada o godz. 16,15.

Przed sprzedaż biletów w księgarni ulica Wjazdowa 3.
Cena biletu zł 2.— (włącznie z podatkiem). zw 20213

Skład

z 2 wystawami, w najlepszym punkcie, ulica św. Marcina, do odstąpienia. Oferty zainteresowanych z podaniem branży, bez pośrednictwa do Kurjera zw 20217

Od wielu lat dobrze zaprowadzony

**skład bławatów
konfekcji damskiej i męskiej**

w powiatowym mieście z powodu stosunków rodzinnych do sprzedania. Reflektanci zechcą łaskawie zgłoszenia piśmienne skierować do Kurjera zw 20227

Warsztat mechaniczny

kompletny, w ruchu, w centrum miasta, z frezownią do natychmiastowego objęcia, korzystnie do sprzedania. Łaskawe zgłoszenia do firmy zw 20 225

W. Gierczyński i S-ka, Poznań, św. Marcina 13.

Nowe siły dla mężczyzny

przy używaniu YOPUHAMIN najlepszego środka wzmacniającego — 50 porcyj — 12. —

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK. Nr. 108.

Pw 6036-46,27

LUDZIE NAWET NA SŁOŃCU ZNALEŻLI PLAMY

lecz przy garderobie męskiej, zakupionej w naszych magazynach, nie mogą się dopatrzyć skazy, ponieważ materiał i wykonanie jest beznaganne.

Dowodem tego **51.899** kupujących

których zarejestrowały kasy naszych specjalnych magazynów garderoby męskiej od 1-go stycznia 1928 do 31-go października 1929 roku.

Dla naszej sprawności miarodajne są nie gołe słowa, lecz liczne i to bardzo liczne rzesze

ZADOWOLOLONYCH ODBIORCÓW

Tam, gdzie wielki zbył, tam też muszą być na pewno niskie ceny

a więc dewizą każdego, dbającego o swój wygląd zewnętrzny a co najważniejsze, o swą kieszeń, wprost do Rychtera po piękne **PALTA**, ciepłe **FUTRA**, praktyczne **KURTKI** do polowania, duże pełnowłosiowe **KOZUCHY** dla szoferów, stangretów i dozorców, **KURTKI** skórzane, **JUPY** i kamizelki futrzane — mundury — liberje.

WYKONANIE na MIARĘ pod egidą czterech pierwszorzędných krójczych — za dobre wykonanie pełna gwarancja. Wybór w materiałach co do gatunków i deseni przewyższa wszystko, co dotąd było.

EDMUND RYCHTER, Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 2

Telefony 26-07, 54-25, 21-71, 54-15

ulica Wrocławska 14 i 15. — Wielki skład ulica Wrocławska 15 — mały skład po schodkach

Niniejszem uprzejmie donoszę W. P. o otwarciu mego lokalu w dniu 16-go b. m. pod firmą

Restauracja „RENAISSANCE” Sniadalnica
przy ulicy Szewskiej nr. 20.

Kuchnia pierwszorządna Sniadalnica czynna od godz. 8-mej rano. Bufet oficjalnie zaopatrzone. Trunki wyborowe. Ceny konkurencyjne, obsługa rzetelna. Staraniem mojem będzie, aby Szanownych Gości pod każdym względem zadowolić

Z poważaniem
K. Rybaczewski.

Pw 7103-57,1

Restauracja „POD DZWONEM”
ulica 3 Maja 3. Tel. 2596.

W sobotę, dnia 16 b. m.
urządzą

WIEPRZOBICIE.

Zapraszam szanownych moich Gości i Sympatyków na wyroby własne. Specjalność: Kiszki i mięso z kotła fiaki, nogi wieprzowe.
A. Wycisk.

Niniejszem mam zaszczyt zaprosić wszystkich gości po renowacji lokalu na

Wieprzobicie

które odbędzie się w sobotę, dnia 16 listopada
Z wysokim szacunkiem

Józef Przybyszewski, św. Marcin 49.

Wieczorek Towarzystwo - Taneczny

staraniem Koła Pań przy Związku Hallerczyków odbędzie się w sobotę, dnia 16. b. m., o godz. 21,30, w sali Restauracji Teatru Wielkiego.

Gości i sympatyków najnajprzejmiej zaprasza
Zarząd.

Pw 7101-44,151

Okazyjnie na sprzedaż

aparat do piwa na 4 kurki do zakładania w sklepie kompl z przewodami.

Kasa registracyjna National

normalna wielkość z 9 tastrami dla personelu

wózek bufetowy

nadający się specjalnie na dworzec, z którym można po peronie rozwozić. Zgłoszenia proszę skierować W. T. 339. Kuklinów, pow Krotoszyn, „Konsum”.
zw 20 154

Potrzebny zaraz

rutynowany kupiec

z branży zbożowej jako kierownik rolnika na prowincji. Zgłoszenia do „PAR”, Aleje Marekowskiego 11 pod nr. 46,143
w 106-45 143

Pw 6929-70,004

Patenty

wzory, znaki towarowe w Polsce i zagranicą
inż. dypl. F. WINNICKI,
rzecznik patentowy
Poznań, ul. Konopnickiej 7.
Telefon 7222
Kw 397

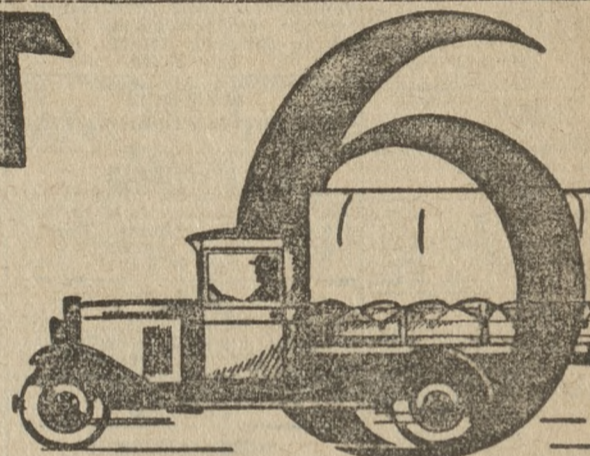
LOKAL FABRYCZNY

ca 800 mkw., jasny z cent. ogrzew., światło elektr. i gazowe do odstąpienia.
„HABILL”,
Dąbrowskiego 81.
zw 20194

CHEVROLET

General Motors w Polsce buduje uniwersalną ciężarówkę! Na słynnym podwoziu Chevroleta osadzono nowy typ nadwozia — daje się ono dowolnie zmieniać z ciężarówki otwartej, na samo-

chód przykryty budą brezentową, z platformy na wywrotkę — Tego rodzaju uniwersalna ciężarówka nadaje się do każdego rodzaju transportu, zarówno w przemyśle, handlu czy rolnictwie.

zw 5075

Cena 1¹/₄ ton. podwozie — Zł. 8.950 loco Fabryka Warszawa.

Wanny do prania
Maszyny do prania
Wagi stołowe
Maszyny do mięsa
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Noże i widelce
Karnisze do okien
Łóżka żelazne

poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza Poznań, ul. Szkolna 3
Tel. 35-18 i 35-43
w 70-8 46, 47

XXXIII. Zwyczajne Walne Zgromadzenie

Cukrowni i Rafinerji „PRZEWORSK”

Spółki Akcyjnej w Przeworsku

odbędzie się w sali posiedzeń **CUKROWNI** w Przeworsku,
dnia 14 grudnia r. b., o godz. 1-szej po południu.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie Komitetu Wykonawczego i przedłożenie bilansu za rok obrachunkowy 1928/29,
2. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z zamknięć rachunkowych,
3. Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków i udzielenie absolutorjum dla Komitetu Wykonawczego i Rady Zawiadowczej,
4. Upoważnienie do zaciągnięcia długoterminowej pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego, dw 2862
5. Wybór Komisji Rewizyjnej,
6. Wolne wnioski.

P. T. Akcjonariusze posiadający akcje na okaziciela, a chcący brać udział w Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są przedstawić swoje akcje lub opiekujący na ich imię kwit depozytowy Banku, w którym są złożone.

W razie, gdyby nie stawiła się potrzebna dla prawomocności uchwał ilość Akcjonariuszy, odbędzie się w tymże samym dniu i miejscu z tymże samym porządkiem obrad o godz. 3-ciej po południu Zwyczajne Walne Zgromadzenie, uchwały którego będą prawomocne bez względu na ilość obecnych Akcjonariuszy.
Przeworsk, dnia 5 listopada 1929 r.

Cukrownia i Rafinerja „Przeworsk”

Spółka Akcyjna w Przeworsku

RADA ZAWIADOWCZA.

Dziewczynka

15-letnia, czysta, rosta, córka porządnym rodziców, umiejąca poprawnie pisać i czytać po polsku, z kaligraficznym piśmem, może się zgłosić z wnioskiem i świadectwem

DRUKARNIA POLSKA S.A.

św. Marcin 70. zw 20281/2

Nadszedł zwiastun jesieni i zimy

KATAR

nosa, krtań i chrypka dlatego poleca się **PINOMETHYL** zarejestr. w Minist. Spraw. wewn. p. nr. 119 i państw. Urzędzie patent. p. nr. 18236. **PINOMETHYL** używa się przy ostrym katarze nosa, krtań i chrypcy — usuwa następstwa i jest środkiem dezynfekcyj. dróg oddechowych. Do nabycia we wszystkich aptekach w Polsce. Cena zł 1,75. i w Gdańsku. Cena zł 1,75.

Magistrat miasta Wronki ogłasza niniejszem

KONKURS

na stanowisko

kierownika Kasy Miejskiej.

Do stanowiska tego przywiązane są pobory według grupy X. szczebel „a” funkcjonariuszów państwowych i dodatek komunalny w wysokości 10%.
dw 2858

Reflektuje się tylko na siły pierwszorządne posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz dokładną znajomość ogólnych wiadomości z dziedziny kasowości i księgowości komunalnej.

Zgłoszenie kandydatów z własnoręcznie napisanym życiorysem oraz uwierzytelnionymi odpisami świadectw przyjmuje się naj. óżniej do 25. 11. 1929 r.

Posada do objęcia zaraz.
Wronki, dnia 13. 11. 1929.

Magistrat miasta Wronki.

Ucznia

syna uczeiwych rodziców poszukujących natychmiast. Zgłoszenia przyjmuję:

J. Ebertowski,
ul. Nowa 10.

Pw 7097-4-118

Z powodu zmniejszenia gospodarstwa sprzedam kompletny **plug parowy**

Ventzki z roku 1903, 16 PS., 5 skibowy z wozem mieszkalnym i do wody. Wszystko jest w bezagannym stanie i w pełnym biegu do obejrzenia. Poza tem kompletna młocarnia z lokomobila Flöther 7 PS młocarnia Lanz z elewatorem oraz lokomobila Garrette Smith 8 PS., bardzo mocna. Wszelkie maszyny są w pełnym biegu i bardzo dobrze utrzymane. zw 20 230
Ernst Vogel, właściciel dóbr. Welnica, koło Gniezna tel. 240.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Motory elektryczne

Koloniałny

Kupię

Pokój

Mieszkania

Sprzedam dom w Szamotułach z dobrem zabudowaniem i 3 morgi ziemi. Cena według ugod. Adres wskaże Kurjer zdw 70 350

1 prądnicą 120-160 volt 8 KM fabr. Siemens Schukert z regula-torem bocznikowym i tarczą - 1 motor 10 KM 440 volt fabr. Siemens jak nowy z rozrusznikiem i tarczą sprzeda korzystnie z gwarancją Franpol. Grobla 27, telefon 32 65 zdw 73 697

skład z towarem trzy pokoje kuchnia, zaraz sprzedam. - Adres Kurjer zdw 73 487.

skład z mieszkaniem w Poznaniu lub powiatowym mieście. Zgłoszenia Kurjer zdw 73 529

parterowy centrum na biuro wynajmie Cyraniak, św. Marcina 63. zdw 73 520

dwupokojowego. kuchni. czynsz 1 1/2 roku wprost od gospodarza poszukuje urzędnik. Adres wskaże Kurjer zdw 73 484.

Meble we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanisławski. Woźna 12 (Butelska). bpw 925

Meble w wielkim wyborze na dogodnie spłaty poleca K. Bakoś, ul. Wielka 12. Odstawiam własnym samochodem zdw 71 185

Kanapa czerwona pluszowa z obudowaniem korzystnie na sprzedaż. - Nowakowski, Półwiejska 4. zdw 73 536

Landau lekki w dobrym stanie korzystnie sprzedaje Müller, Stawna 6. zdw 73 534

Kupno szukam dla moich krewnych i znajomych, którzy przyjeżdżają do Polski majątków, gospodarstw oraz kamienic. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 73 546

5 ubikacji nadające na biura handlowe, jadłodajnię lub inne przedsiębiorstwo. Adres wskaże Kurjer zdw 73 530

Mieszkania 3-4 pokojowe poszukuje. Oferty Kurjer zdw 73 610

Fortepian skrzydło. Mińska 3, III. zdw 69 797

Wózki dziecięce dla lalki, rowerki tanio Guma. 27 Grudnia 15 podwórze zdw 71 233

Regały stoły składowe, gabloty oszklone tanio sprzedaje skład kapeluszy Piekary 1. Pw 7 086-46.135

Pieska foxterriera rasowego i czystego kupię. Kurjer zdw 73 647

Ubikacje handlowa tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 73 531

Mieszkania 2-4 pokojowe poszukuje. Warunki, okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 73 710

Lóżka metalowe wózki dziecięce, lalkowe poleca najtaniej. Pokrzywa, Półwiejska 22. bpw 960

Parcela budowlana w Puszczykówku m² od 2 do 20 począwszy od sprzed. 'Tekstyl'. Kantaka 6. zdw 72 214

Meble używane zaraz sprzedam w bardzo dobrym stanie korzystnie. - Mannakowa, Dąbrowskiego 2. I. p. zdw 73 544

Kupię szafę żelazną. Edmund Jankowski, spedytor. Zwierzyniecka 29, telefon 7853 i 6863. Pw 7 093-46.139

Mieszkanie 1, 2, 3 pokojowe wskaże Nowość, św. Wojciech 2. zdw 73 595

Pokoju z kuchnią poszukuje, zapłaci czynsz z góry. Zgłośz, do Kurjera zdw 72 758.

Sprzedam stałą koncesję samochodowa. Oferty Kurjer zdw 73 091

8 1/2 złotego kosztuje nadal serwis do kawy porcelanowy, 39 złotych serwis obiad, porcel. 6 osob., 55 złotych serwis obiad, porcel., 12 osob., 23 złotych 1/2 tuzina noży i widelcy Alpaka. Piec żelazny wyjątkowo tanio lecz tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórze, zdw 72 873

Sypialkę z materacami marmurem, 350 zł. zaraz sprzedam Adres Kurjer zdw 73 444

Aparat fotograficzny 13 X 18. kwadratu kupię. Dybionia, Dakowy Mokre. zdw 73 733

Mieszkanie 2 pokoje kuchnia od gospodarza za dzierżawę 'Osadopol'. Rzeszypospolitej 9. zdw 73 636

11 POKOJE UMEBL.

Pianino elektryczne w użytku z nutami marki Feurich, nadaje się do kawiarni lub restauracji. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 507. nw 5369

Sprzedam płaszcz pluszowy, Mińska 3, II. pr., lewo. zdw 73 450

Majątki gospodarstwa, kamienie mamy wielki wybór na korzystnych warunkach do sprzedania. Agra-pol, Poznań, Dąbrowskiego 2, tel. 6571. zdw 73 547

Ogniotrwałej szafy do ksiąg poszukuje celem kupna Hugo Chodan dawn Paul Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23. dW 2863

Pokój kuchnia komplet umeblowane Łazarz 'Osadopol'. Rzeczypospolitej 9. zdw 73 635

Pokoik urządzony wynajme studentca. Zgłoszenia między 16 a 18 Szarmarzewskiego 24, II. prawo. zdw 72 728

Meble - antyki bardzo ładny sekretarzyk brzoza (Biedermeier) sypialnia i jadalnia mahoniowe, kanapy, fotele, krzesła, stoły, komody, lustra, szafy do książek etc. w mahoni i brzozie korzystnie na sprzedaż. Strzelecka 30, magazyn mebli, przez podwórze. zdw 73 675

Dobrze zaprowadzony zakład elektromechaniczny z warsztatem i mieszkaniem w mieście powiatowym z powodu nazłych zmian korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 73 493

Dom z piekarnią, wolnym mieszkaniem 5 morgi ziemi, cena 10 000. Woźniak, Steszew, Strzelecka 13. zdw 73 540

Pianino za gotówkę kupię. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 73 680

Dwa 3 i 4 pokoje za dzierżawę odda Warta, Sew. Mielżyńskiego 28. zdw 73 625

Panne na wspólny pokój zaraz. Stary Rynek 43, II., tylny dom. zdw 73 446

Rower meski 'Panter' mało używany korzystnie sprzedam. Ksieżniak, Gasiorowskich 11. zdw 73 668

Akwarija sprzedam Chromińska, Gasiorowskich 9. zdw 73 437

Meble sprzedaje najtaniej. Stolarnia, Wielkie Garbary 41. zdw 73 648

Dom z piekarnią, wolnym mieszkaniem 5 morgi ziemi, cena 10 000. Woźniak, Steszew, Strzelecka 13. zdw 73 540

Mieszkanie 5 pokojowe za dzierżawę 120 zł w Miasieczku, 3 stacje od Poznania. Obiecie 320 zł wskaże 'Kra-kus', Pocztowa 30. zdw 73 669

Pokój dwuosobowy tanio wynajme. - Adres Kurjer zdw 73 457.

Skład tow. krótkich i białawych, przyległemu mieszkaniem korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer zdw 73 656

Sprzedamy zaraz od Niemców kilka majątków i gospodarstw I. klasy, bardzo korzystnie. Agra-pol, Poznań, Dąbrowskiego 2, tel. 6571. zdw 73 545

Plac 10 morg pod budowę nad jeziorem przy Steszewie natychmiast do sprzedania, cena 10 000. - Woźniak, Steszew, Strzelecka 13. zdw 73 542

Kamienice IV. pr., centrum miasta 1913 budowana sprzedam, cena 115 000. wpłaty 60 000 dochód roczny - 11 500 zł Maciejewski S-ka, 27-go Grudnia 16 telefon 14 15. zdw 73 375

Mieszkanie 2 i 3 pokojowe mieszkania za roczną dzierżawę wskaże 'Informator', Ratajczaka 15. zdw 73 618

Elegancki pokój dla pana na poważnym stanowisku. Kwiatowa 8, III, prawo. zdw 73 408

1.200 m kw. Sołacz - Urbanowo nrw wpłacie 4-5 000 sprzedam Dudek, Wielkie Garbary 34. zdw 73 592

Skład towarów kolonialnych i magiel. 2 pokoje, kuchnia, światło elektryczne, 18 lat w jednych rękach sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Adres wskaże Kurjer zdw 73 450

Pokojoją skrzynkę muzyczną sprzedam za 65 zł. Dominikańska 5, I., lewo. dW 2 802

Kamienica centrum, cena 55 000, wpłaty 35 tys., dochód 5 500 zł sprzedam Zielke, Gen. Umińskiego 7 a. zdw 72 850

Mieszkanie 3 pokojowe komfort Łazarz korzystnie odda 'Komis', Sew. Mielżyńskiego 25 a zdw 73 711

Lazarz Łukaszewicza 15, parter prawo, pokój umeblowany studentowi, urzędnikowi. zdw 73 406

2 futra meskie sportowe dłuższe na średnią figurę oraz damskie półdługie bibretty na sprzedaż. Siemieradzkiego 11, III, pr., między 3-4. zdw 73 581

Szafa żelazna na sprzedaż. Woźna 6, III., lewo. zdw 73 464

Skład cukierków sprzedam, Zgłoszenia do Kurjera zdw 73 606

Kupię kamienicę w mieście powiatowym, najchętniej z dwoma składami, wpłata gotówką 40 000 zł Oferty pod zdw 73 433 do Kurjera Poznańskiego.

Mieszkanie 4 pokoje i kuchnia. Dzierżawa miesięczna 200 zł. Dwa lata zgóry Wszczępolska Agencja Osadnicza, Poznań, Szkołna 10. Kw 1 168

Pokój dla 2 pań (elektr. światło, kaloryfery) od zaraz. Jeżycka 45, II., lewo narożnik Mickiewicza. zdw 73 579

Obrączki ślubne zegarki najtaniej Marysiak św. Marcin 9 bpw 1156

Pas transmisyjny 17 metrów długi, 24 szeroki, podwójny klejony bardzo mało używany, sprzedam, A. Biemasz, ul. Chłapowskiego 8. zdw 73 410

Rolwagę dobrze utrzymana zaraz sprzedam. Tokulowicz, Zaulek św. Wojciecha 4. zdw 78 640

Dom masywny z wolnym wieszkiem mieszkaniem w Janowcu, ulica Dworcowa, sprzedam. Cena podług ugody. Tomaszewski, Budzyń. zdw 73 419

Mieszkanie 2 pokoje i kuchnia I. pr., światło elektryczne w tem sypialnia dobowo i urządzenie kuchenne. Dzierżawa 75 zł miesięcznie, obiecie 5 000 zł. Wszczępolska Agencja Osadnicza, Poznań, Szkołna 10. Kw 1 169

Pokój dla 1-2 panów do wynajęcia zaraz. Długa 4, parter, lewo. zdw 73 587

Młyn z przemiałem od 50 do 1 000 ctn. na dobe na korzystnych warunkach kupna zamiany poleca Biuro Handlowe Boltar Skarbowa 17, tel. 52-42. bpw 938

Buciki damskie wielkość 34-36 sprzedam za becon. Mader, Wały Zym. Starego 6, parter, obok Dyrekcji Kolejowej. zdw 73 460

Futura damskie, różne skóry, spody meskie polecam Wierzbicie 13, parter. zdw 73 630

Kamienica piętrowa w ruchliwej ulicy, wielkim oknem wystawowym zaraz do sprzedania. Cena 26 000, wpłaty 16 000 Nadaje się na każdą branżę. Zgłoszenia Kurjer zdw 73 466

Mieszkanie 2 pokoje i kuchnia I. pr., światło elektryczne w tem sypialnia dobowo i urządzenie kuchenne. Dzierżawa 75 zł miesięcznie, obiecie 5 000 zł. Wszczępolska Agencja Osadnicza, Poznań, Szkołna 10. Kw 1 169

Pokój dla pana inteligentnego lub dwóch od zaraz do wynajęcia. Romana Szymańskiego 3, I. piętro, lewo. zdw 73 583

Fabryki wille, wszelkie przedsiębiorstwa handlowe korzystnie poleca Biuro Handlowe Boltar, Skarbowa 17, tel. 52-42. bpw 939

Dom mieszkalny nowowbudowany, 6 pokoi, kuchnia, pół morgi ziemi całkiem wolny przy Poznaniu sprzedaje Jan Tomkowski, Fabianowo Poznań zachód. zdw 73 475

Wózek dziecięcy, duży niski, kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 73 077.

Kamienica w ruchliwej ulicy, wielkim oknem wystawowym zaraz do sprzedania. Cena 26 000, wpłaty 16 000 Nadaje się na każdą branżę. Zgłoszenia Kurjer zdw 73 466

Mieszkanie 2-4 pokoje, kuchnia, poszukuje. Warunki obojętne. Oferty Kurjer zdw 73 714

Pokój dla inteligentnego pana od zaraz do wynajęcia. Kwiatowa 9, III, prawo. zdw 73 614

Bronzy - marmury Aleks. Thomas Alabastry kryształ. Przybory artystyczne. Pw 6 034-48.7

Warsztat ślusarski wyrobów masowych dobrze zaprowadzony, z powodu choroby tanio na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 73 507.

Kupię motocykle używane wszelkiego rodzaju. Zgłoszenia kierować Agencja pocztowa, Wroniawy, zdw 73 429

Kamienicę IV. pr., centrum miasta 1913 budowana sprzedam, cena 115 000. wpłaty 60 000 dochód roczny - 11 500 zł. Maciejewski S-ka, 27. Grudnia 16, telefon 14-15. zdw 73 375

Mieszkanie 3 pokoje i kuchnia gazowa - Dzierżawa 100 zł. Obiecie 3 000. Wszczępolska Agencja Osadnicza, Poznań, Szkołna 10. Kw 1 172

Pokój dla inteligentnego pana od zaraz do wynajęcia. Kwiatowa 9, III, prawo. zdw 73 614

Antyki gabinet meski w brzozie, mahoniowe szafy, biblioteki, komody, lustra, stoły, fotele, krzesła na sprzedaż. Skarbowa 4, pr. lewo. zdw 73 813

Fortepian skrzydło tanio na sprzedaż. Strumykowa 34, III, pr., lewo. zdw 73 508

Wózek dziecięcy, lepszy, przechodzony, lecz dobrze utrzymany kupię. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 73 162.

7 PIENIADZ 30 000 zł ulokuje na hipotekę Cyraniak, Poznań, św. Marcina 63. zdw 73 519

Mieszkanie 4 pokoje kuchnia 4,000, śródmieście, oraz wielki wybór innych poleca Poznańska Informacja, Fredry I, II. zdw 73 717

Pokój umeblowany wynajme. Ul. Mostowa 16, front, parter, lewo. zdw 73 577

Rzadkie okazy 3 sześciotygodniowe długowłose czyste rasy jamniki, sztuka po 100 zł na sprzedaż. Blizsze szczegóły podaje Wielkopolski Związek Myśliwych, Poznań, ul. 27, Grudnia 19. zdw 73 613

Singera maszynę, bebenkowa sprzedaje Warsztat mechaniczny, Szarmarzewskiego 31. zdw 73 500/91

Kupię maszynę, pile taśmowa (Band sige) używana (dla stolarza). Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer zdw 73 452

2.000 dolarów po 15% dam na hipotekę kamienicy. Oferty Kurjer zdw 72 138

Mieszkanie 2-4 pokoje, kuchnia, poszukuje. Warunki obojętne. Oferty Kurjer zdw 73 714

Pokój umeblowany zaraz wolny. Ogrodowa 4, parter prawo. zdw 73 574

Samochody każdego rodzaju nowe i używane, osobowe ciężarowe i autobusy jako kupna okazje (zamiany). Dogodne warunki zapłaty. 'Komna', Sp. z o. p. Automobilia, Poznań, Dąbrowskiego 8/85 telefon 77 67 i 54-78. nw 5312

Młyn parowy sprzedam w pełnym ruchu, 150 ctn. przemiału dziennie, 3 km. od Poznania. Cena według ugody. Zgłoszenia: Adam Tomaszewski, Marszałka Focha 290. Pośrednicy wykluczeni. zdw 73 462/3

Kupię motocykle używane wszelkiego rodzaju. Zgłoszenia kierować Agencja pocztowa, Wroniawy, zdw 73 429

Rzutki energiczny handlowiec - organizator, z kaucją lub udziałem kilkudziesięciu - wszyscy proszą o propozycje. - Warunek zawartantowania wkładu i platne współkierownictwo. Oferty Kurjer zdw 72 084.

Mieszkanie 3 pokoje i kuchnia gazowa - Dzierżawa 100 zł. Obiecie 3 000. Wszczępolska Agencja Osadnicza, Poznań, Szkołna 10. Kw 1 172

Pokój dla inteligentnego pana od zaraz do wynajęcia. Kwiatowa 9, III, prawo. zdw 73 614

Zakład fryzjerski damsko-meski z mieszkaniem sprzedam, St. Brande, Bydgoszcz, Czarneckiego 2. zdw 73 719

Meble na dogodnych warunkach spłaty, gotówką wysoki rabat, olbrzymi wybór, Marcin Zytkowski tylko Chwaliszewo 5. bpw 902-3

Koc na powózkę kupię. Słowackiego 34, I., lewo. zdw 73 423

Hipoteka 41 000 mk. niemieckich przedwojennych reszta ceny kupna za 8 tys. zł do sprzedania Zgłoszenia do Kurjera zdw 73 497.

Mieszkanie 3 pokojowe, pierwsze piętro, front, ul. Pocztowa do wynajęcia zaraz od gospodarza na biuro lub interes przemysłowy Wiadomość Stefan Obroński ul. Piotra Wawrzyniaka 33, tel. 73-94. zdw 73 679

Pokój umeblowany z używaniem kuchni wskaże Poznańska Informacja, Fredry I, II. zdw 73 713

Wyżla psa z tresurą domową, szorstkowłosego, silnej budowy, 13 miesięcy, sprzedam. Kaac, leśnik, Górka, p. Kostrzyn. zdw 73 743

Tanio się ubierzesz umeblujesz w Domu Komisowym św. Marcina 78a. Pw 6 680-1

Dziennik Ustaw komplet lub też pojedyncze roczniki kupimy. Łaskawe oferty z ceną do Kurjera zdw 73 412.

Wspólnika do 15 000 zł przyjmie solidne przedsiębiorstwo. artykuł bez konkurencyjny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 73 674

Mieszkanie 3 pokoje i kuchnia gazowa - Dzierżawa 100 zł. Obiecie 3 000. Wszczępolska Agencja Osadnicza, Poznań, Szkołna 10. Kw 1 172

Pokój dla inteligentnego pana od zaraz do wynajęcia. Kwiatowa 9, III, prawo. zdw 73 614

Skład kolonialny w biegu, z towarem, urządzeniem, mieszkaniem, w miasteczku fabrycznym, powiat Krotoszyn, z powodu posiadania dwóch przedsiębiorstw sprzedam za 600 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 73 742

Folwark 340 morg pszennej ziemi, masywne zabudowania, sprzedam, zamieniam na kamienice lub w dzierżawie. Cena 150 000 Cyraniak, Poznań, św. Marcina 63. zdw 73 521

Umywalkę dużą z lustrem, 10 metrów chodnika korzystnie kupię. Oferty Kurjer zdw 73 461.

25.000 zł szukam, I. hipoteke, warunki? Zgłoszenia Kurjer zdw 73 651

Mieszkanie 4 pokojowe mieszkanie z kuchnią przynależnościami i telefonem w centrum Berlina na takiej lub 3 pokojowe w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 73 616

Pokój dla inteligentnego, bezdzietnego małżeństwa wynajme. Tułiszka, Mińska 2 zdw 73 502

Magiel sprzedam. Woźna 11 parter, prawo w podwórze. zdw 73 634

2 maszyny do kroju, 4 maszyny do dzurek do bielizny sprzedam Ul Dąbrowskiego 77. zdw 73 523

Prasy do słomy dla drutu bale kwadratowe poszukuje celem kupna. Hugo Chodan dawn, Paul Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23. dW 2864

Mieszkania każdej wielkości, pokoje dla małżeństw, pań, panów, biurowe poleca, poszukuje Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 73 407

Mieszkanie 2-3 pokojowe z kuchnią Mosina pod Poznaniem, od grudnia do wynajęcia. Bacsek, Mosina. zdw 73 514

Student na wspólny pokój. św. Marcina 20, I. piętro. zdw 73 722

Restauracja z mieszkaniem tanio na sprzedaż Zgłoszenia do Restauracji, Chwaliszewo 64 zdw 73 668

2 maszyn do kroju, 4 maszyny do dzurek do bielizny sprzedam Ul Dąbrowskiego 77. zdw 73 523

Poszukuje się celem kupna dobrze utrzymanego kino-aparatu kompletnego. Oferty uprasza się skierować - Restauracja Strzelciska, Fordon n/Wisła, p. Bydgoszcz. zdw 73 139

8 DO WYNAJECIA 2-4 pokoje z kuchnią zaraz do wydzierżawienia willa komfortowa, elektryczność, kanalizacja, Puszczykówko, Gorazdowska, zdw 73 447

Mieszkanie 2-3 pokojowe poszukuje emeryt, śródmieściu za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 73 601

Pokój z utrzymaniem wynajme. Dąbrowskiego 2, III, prawo. zdw 73 512

Sprzedam pół morgi ogrodu, blisko Poznania Ratajczak, Plewiska, pow. poznański zdw 73 694

Folwark 340 morg pszennej ziemi, masywne zabudowania, sprzedam, zamieniam na kamienice lub w dzierżawie. Cena 150 000 Cyraniak, Poznań, św. Marcina 63. zdw 73 521

Prasy do słomy dla drutu bale kwadratowe poszukuje celem kupna. Hugo Chodan dawn, Paul Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23. dW 2864

Mieszkania każdej wielkości, pokoje dla małżeństw, pań, panów, biurowe poleca, poszukuje Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 73 407

Mieszkanie 2-3 pokojowe z kuchnią Mosina pod Poznaniem, od grudnia do wynajęcia. Bacsek, Mosina. zdw 73 514

Pokój dla inteligentnego, bezdzietnego małżeństwa wynajme. Tułiszka, Mińska 2 zdw 73 502

Magiel sprzedam. Woźna 11 parter, prawo w podwórze. zdw 73 634

Folwark 340 morg pszennej ziemi, masywne zabudowania, sprzedam, zamieniam na kamienice lub w dzierżawie. Cena 150 000 Cyraniak, Poznań, św. Marcina 63. zdw 73 521

Prasy do słomy dla drutu bale kwadratowe poszukuje celem kupna. Hugo Chodan dawn, Paul Seler, Pozna

Pokój
szlifowane umeblowane z niekrepującym wejściem dla lepszego pa na Wrocławską 2, II, p. Drajkosz zdw 73 511

Śródmieście
pokój utrzymany, elektryczność, 1, 12 wolny, Marcinkowskiego 16, II, prawo zdw 73 505

Pokój
zaraz dla inteligentnego bezdzietnego małżeństwa wynajmę, Tułszka, Młyńska 2, zdw 73 502

Pokój
z centralnym ogrzewaniem od zaraz do wynajęcia, Sew. Mielżyńskiego 5, Baranowska, zdw 73 501

Pokój
słoneczny, dobrze umeblowany, wynajmę, Plac Nowomiejski 5, III, dom ogrodowy, II, lewo, zdw 73 499

Pokój
dobrze umeblowany, słoneczny, czysty, inteligentni zaraz, Polna 13, I, lewo, zdw 73 528

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznym dla 2 panów, Kozia 23, II, zdw 73 551

Pokoje
dla pańienek utrzymanie zaraz do wynajęcia, Kantaka 5, dom tylny, II, lewo zdw 73 552

Pokój
wspólny zaraz, Półwiejska 33, I, lewo, zdw 73 292

Wspólny
pokój do wynajęcia dla panów, Gorecki, Poznańska 27a suterenie, zdw 73 563

Pokój
elegancko umeblowany do wynajęcia, Maleckiego 27, II, zdw 73 570

Pokój
lepszy frontowy panu lub dwóm wynajmę, Wieczorek, Gąsiorowskich 10, III, zdw 73 657

Pokój
lub dwa przyjeździec wynajmę, centralne ogrzewanie, elektryka, lazienka, niekrepująca, ewent. dla przyjeźdźcę pana, Łazarz, Adres Kurjer zdw 73 655

Pokój
wynajmę, dobrze sytuowanemu panu od 20, II, Rzeczypospolitej 9, front, II, prawo, zdw 73 654

Pokój
dla 2-3 panów zaraz do wynajęcia, Szewska 14, II, pr., prawo, w 7 684

Pokój
zaraz, Łakowa 15, III, prawo, zdw 73 593

Przyjmę
pana na pokój, Grobla 7, Kowalski, zdw 73 589

Ładny pokój
wspólny dla dwóch panów zaraz lub od 1, Długa 4, III, prawo, Niewiecki, Pw 7 094-46,140

12 SZUKA POKOJU

Dwie
pańienki z dobrego domu poszukują jednego wzdłuż dwóch pokoi z utrzymaniem lub bez, Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer zdw 73 451.

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje umeblowanego pokoju od 1. 12. Oferty Kurjer zdw 73 418.

Poszukuje
pokój z utrzymaniem zaraz możliwie centrum lub okolica Mostu Teatralnego, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 494

Małżeństwo
poszukuje pokoiku bez umeblowania w cenie 40 zł, Oferty Kurjer zdw 73 509

Dwaj
panowie poszukują pokoju czystego i skromnie umeblowanego w cenie 60 zł, Oferty Kurjer zdw 73 529

Pokoju
2 osobowego z używaniem kuchni niedaleko śródmieścia, Oferty Kurjer zdw 73 600

Poszukuje
zaraz umeblowanego pokoju 25 do 35 zł lub wspólnego, Oferty Kurjer zdw 73 663

Student
poszukuje skromnego pokoju, Oferty Kurjer zdw 73 705

Małżeństwo
bezdzielne szuka pokoju, dzielnicą obojętną, do 60 zł, Oferty Kurjer zdw 72 953

Studentka
zamieszkała w wspólnym pokoju ewentualnie szuka towarzyszkę do objęcia pokoju, Spieszne Kurjer zdw 73 707

13 LOKALE

Ubikacji
suchej, jasnej, w suterenie z frontowym wejściem przy ruchliwej ulicy celem otworzenia pralni poszukuje zaraz bardzo solidna osoba, Oferty proszę do Kurjera pod zdw 73 070.

Ubikacje
warsztatowe fabryczne, budynek piętrowy ca. 150 m² do wynajęcia, Adres wskazuje Kurjer zdw 73 491

14 DZIERŻAWY

Piekarni
dzierżawy poszukuje, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 482

2 prożne
składy dzierżawa miesięczna 250 zł, Wszechnojska Agencja Osadnicza, Poznań, Szkoła 10, Kw 1171

15 UZDROWISKA

Rekonwalescentów
nerwowo-chorych przyjmie Mermińsk, stacja, poczta Ostrobróg, Kuchnia dietetyczna, Prospekty, zdw 69 640

16 OSOBISTE

Unieważniam
wzrost na 200 wst. Bracia Pendzel, Gniezno 10, XII, 1929, który zgubiłem, Ubiórpol Dąbrówki 8, nw 5 367

Weksel
na 700 zł, akceptant Józef Bielański, Osiek, zyrant Jan Sierodki, Krotoszyn, bez daty wystawiony unieważniam i ostrzeżam przed nabyciem, ponieważ zginął wraz z listem wysłanym 17. 10. 29, do Banku Pożyczkowego Spółdzielczego w Poznaniu, Bielański, zdw 73 726

21 ZGUBY

Zaginął
dowód osobisty i 1153 na nazwisko Molin Rudolf, wystawiony przez W. S. H. Poznań, Oddać proszę w sekretariacie W. S. H. zdw 73 522

Unieważniam
zgubioną książeczkę wojskową z papierami, Marjan Marcinia, Dominikańska 5, zdw 73 212

23 OZENKI

Blondynka
lat 25, miłutka szuka męża do lat 30, Ręcz traktuje się serio, Oferty Kurjer zdw 73 695

Kawaler
lat 27, kowal, posiadający dwa większe warsztaty własne, z powodu braku znajomości szuka odpowiedniej partii, celem ożenku. Panie przystojne od lat 20-25 z odpowiednią gotówką, racza nadesłać oferty z fotografią do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 73 661

Brat i siostra
(40 - 30), przystojni Włk. i ustywowani (etat VII), pragną stosownego małżeństwa, ewentualnie przez zamianę, Oferty Kurjer zdw 73 735

25 MUZYKA

Poszukuje
się pianina lub fortepiana celem pożyczania w domu, Oferty Kurjer zdw 73 416

Pierwszorzędne trio
lub kwartet salonowe i jazzbandowe zaraz wolne, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 512.

25 MUZYKA

Poszukuje
się pianina lub fortepiana celem pożyczania w domu, Oferty Kurjer zdw 73 416

Pierwszorzędne trio
lub kwartet salonowe i jazzbandowe zaraz wolne, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 512.

25 MUZYKA

Poszukuje
się pianina lub fortepiana celem pożyczania w domu, Oferty Kurjer zdw 73 416

Pierwszorzędne trio
lub kwartet salonowe i jazzbandowe zaraz wolne, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 512.

25 MUZYKA

Poszukuje
się pianina lub fortepiana celem pożyczania w domu, Oferty Kurjer zdw 73 416

Pierwszorzędne trio
lub kwartet salonowe i jazzbandowe zaraz wolne, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 512.

25 MUZYKA

Poszukuje
się pianina lub fortepiana celem pożyczania w domu, Oferty Kurjer zdw 73 416

Pierwszorzędne trio
lub kwartet salonowe i jazzbandowe zaraz wolne, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 512.

25 MUZYKA

Poszukuje
się pianina lub fortepiana celem pożyczania w domu, Oferty Kurjer zdw 73 416

Pierwszorzędne trio
lub kwartet salonowe i jazzbandowe zaraz wolne, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 512.

25 MUZYKA

Poszukuje
się pianina lub fortepiana celem pożyczania w domu, Oferty Kurjer zdw 73 416

Pierwszorzędne trio
lub kwartet salonowe i jazzbandowe zaraz wolne, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 512.

25 MUZYKA

Poszukuje
się pianina lub fortepiana celem pożyczania w domu, Oferty Kurjer zdw 73 416

Pierwszorzędne trio
lub kwartet salonowe i jazzbandowe zaraz wolne, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 512.

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych, Jankowska, Stary Rynek 43, II, bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Czyszczenie
parkietu 50 gr m², Oferty do Kurjera zdw 73 703

Ostrzegam
przed kupnem albo oddaniem nieruchomości mieszczącej do pp. Polcynów ul. Rzeczypospolitej 7, II, bez mego piśmiennego zezwolenia, Administrator, Pw 7 085-56,500

Wykonuje
czyszczenie kotłi i pieców, Zgłoszenia Kurjer zdw 73 161

2 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysujecie po cenach umi. kowanych

Poszukuje się rutynowanej ksiązkowej-kasjerki

na majątek z kilkuletnią praktyką. Posada jest do objęcia najpóźniej z dniem 1 stycznia 1930. Zgłoszenia wraz z dołączeniem odpisu świadectw uprasza się skierować do **wydziału ksiązkowości gospodarczej Poznańskiego Banku Ziemi w Poznaniu.**

Pracznica
sumienna i czysta poleca się poza dom ul. Grobla 24 K. P. u p. Jareckiej. Zdzw 73 687

Pomocnik
gastroonomiczny (kelner) poszukuje posady lub bufetu na rachunek. Gwarantuje za polepszenie interesu obojennie w jakiej miejscowości kaucje mogą być złożyć. Oferty uprasza do Kurjera zdzw 73 103

Panna
inteligentna poszukuje posady ekspedientki do cukierni, restauracji lub składu kolonialnego. Oferty Kurjer zdzw 73 096

Student pharm.
pomocnik aptekarski poszukuje zastępstwa na kilka dni w miesiącu. Zastępstwo objąć może w każdej chwili. Łaskawe oferty do Kurjera zdzw 73 084

Biuralistka
z dłuższą praktyką, pisząca na maszynie, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdzw 73 072

Książkowy
pierzwszorzędny przyjmie posadę, zakłada, reguluje księgi. Zgłoszenia Kurjer zdzw 71 259

Lekarz
poszukuje posady asystenta w większym szpitalu. Zgłoszenia Kurjer zdzw 72 693

Pomocnik
ręcznik, inteligentny, uczciwy, z dobrimi świadectwami, po odbyty służbie wojskowej poszukuje posady, również na prowincji. Oferty Kurjer zdzw 73 454

Wożacz
posiadający motocykl poszukuje posady w podróżowaniu lub zastępstwa. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 453

Dzielny
leśniczy, dobry myśliwy, kawaler lat 30, posiadający dobre świadectwa i referencje, poszukuje posady zaraz w całości od 1. 12. 29. Łaskawe oferty uprasza się Kurjer zdzw 73 449

Szofer - blacharz
początkujący, trzeźwy i sumienny, może zastąpić zastępcę poszukuje posady. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer zdzw 73 445

Ekspedjentka
dzielną poszukuje posady, branża obojętna, najchętniej składzie piekarsko-cukierniczym. Oferty Kurjer zdzw 73 439

Osobę
inteligentną w średnim wieku przyjmie samodzielny zarząd domu zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdzw 73 436

Dziewczyna
uczciwa, sumienna, poszukuje posady do wszystkiego lub za pokojową. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdzw 73 431

Pani
wykształcona: z francuskim, angielskim, niemieckim, muzykalna, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdzw 73 426

Urzędnik bankowy
z 8-letnią praktyką, obznajomiony dokładnie z buchalterią, poszukuje posady zaraz lub 1 grudnia rb. Oferty Kurjer zdzw 73 415

Pani
poszukuje posady jako krawcowa lub bieliżniarka. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdzw 73 481

Posługi
poszukuje trzy razy w tygodniu. Oferty Kurjer zdzw 73 478

Werkmistrz
z długoletnią praktyką poszukuje odpowiedniej posady lub jako kierownik parowozu na kolejach dojazdowych. Zgłoszenia do Kurjera zdzw 73 477

Pani
inteligentna, dobrej prezencji, energiczna, gospodarna, poszukuje posady zarządczyni hotelu, kawiarni lub prywatnie. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 470

Dziewczyna
młodsza, skromna, bardzo uczciwa, dobrze polecona poszukuje posady do dzieci i prac domowych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 596/7

Biuralistka
pisząca na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdzw 73 537/8

Pani
z szkołą handlową poszukuje posady jako elewka na majątek. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdzw 73 492

Samodzielną kanzystką
pisząca biegle na maszynie, ze znajomością stenografii polskiej poszukuje od zaraz lub później posady. Miejsowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdzw 73 498

Bufetowa
poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdzw 73 526

Dziewczyna
z dobrimi świadectwami poszukuje posady z gotowaniem lub do sprzątnięcia biura. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 557

Posługi
poszukuje Wilda lub Debiec. Oferty Kurjer zdzw 73 568

Stangret
zawodowiec i znawca koni były podoficer kawalerji, lat 27, żona, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdzw 73 567

Pani
z prowincji, biegle w rachunkach szuka zajęcia w jakimkolwiek składzie jako początkująca, najchętniej z utrzymaniem. Oferty Kurjer zdzw 73 592

Ekspedjentka
szuka posady, branża obojętna. Oferty Kurjer zdzw 73 549

Inteligentna
panna szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer zdzw 73 550

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem kochająca dzieci szuka posady od 1. 12. do młodego małżeństwa. Oferty Kurjer zdzw 73 615

Poszukuję
jakiegokolwiek uprzątnięcia na południe. Zgłoszenia do Kurjera zdzw 73 643

Służąca
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdzw 73 698

Krawcowa
dzielną dziennie 2.50. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 594

Podróżujący
dobrze zaprowadzony w branży koloni-delik. poszukuje zastępstwa poważnej firmy niekoniecznie z branży. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 637

Służąca
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdzw 73 627

Posługaczka
poszukuje posady na Łazarzu. Oferty do Kurjera zdzw 73 074

Szofer
kował - slusarz, dobrimi świadectwami, trzeźwy, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdzw 72 990

Pani
uczciwa z dobrej rodziny poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdzw 72 985

Prośba
inteligentna, młoda wdowa po oficerze prosi o jakakolwiekby posadę gospodyni lub do składu. Kurjer zdzw 73 023

Urzędniczka
biurowa poszukuje zajęcia od godziny 3.30 po południu, najchętniej przy kasie w kinie. Oferty Kurjer zdzw 73 348

Posługaczka
poszukuje posady z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer zdzw 72 863

Pani
zajmie się dziećmi, udzieli lekcji, wyreczy pania domu. Oferty Kurjer zdzw 72 958

Ogrodnik
kawaler dzielny w swym zawodzie z dobrimi świadectwami poszukuje posady od 1. 1 1930 r. Zgłoszenia pod adresem M. Czerniak, Nowowieś Królewska, powiat Września zdzw 72 973

Dziewczyna
do wszystkiego bez gotowania, młoda, uczciwa, dobrze polecona szuka posady od 1. 12. 1929. Zgłoszenia pod adresem M. Czerniak, Nowowieś Królewska, powiat Września zdzw 72 980

Posługaczka
młodsza, sumienna, uczciwa, czysta poszukuje posady. Oferty Kurjer zdzw 72 979

Pani
biegła w rachunkach poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 013

Biuralistka-fakturyzta
z lepszym wykształceniem i praktyką, pisząca biegle na maszynie, poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera zdzw 72 998

Dziewczyna
szuka posady, zna obsługę i sprzątnięcie. Kurjer zdzw 72 865

Człowiek
młody, sumienny, przyjmie pracę stróża, woźnicy lub jakiegokolwiek pracy z kaucją 100 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdzw 72 856

Stenotypistka

dobrze stenografująca po polsku, z dokładną znajomością języka polskiego gramatycznie i ortograficznie, **potrzebna zaraz** do poważnego przedsiębiorstwa. Oferty tylko takich sił z dołączeniem odpisów świadectw i życiorysu, uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 20 209

Początkująca
biuralistka z lepszym wykształceniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdzw 72 734

Posługaczka
do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady. Oferty Kurjer zdzw 72 720

Kupiec
zbożowiec z branży młynskiej, średni wiek i a referencje poszukuje posady kierownika, buchaltera lub zastępcę szefa. Oferty Kurjer dw 2836

Sierota
lat 16, do dzieci. Oferty Kurjer zdzw 72 947

Posługaczka
szuka posady przed południem lub po południu. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 220

Młodsza
stenotypistka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdzw 73 219

Posady
woźnego, inkasenta lub innej poszukuje. Złożyć kaucję. Kurjer zdzw 73 249

Dziewczyna
z prowincji, poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer zdzw 73 256

Posady
w charakterze nianki lub do wszystkiego obejmie, świadectwa dobre. Kurjer zdzw 72 944

Posługaczka
poszukuje posady, znająca wszelką pracę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdzw 73 374

Dziewczyna
młodsza, chętna i uczciwa poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer zdzw 73 354

Dziewczyna
sumienna poszukuje posady. Oferty Kurjer zdzw 73 285

28 WOLNE MIEJSCA
Bufet
oddam na rachunek fachowcowi, starszemu stolowemu, który ma prawo do koncesji. Na towar potrzeba 2-4000 zł. L. Szarmach, Starogard, Hallera 15, zdzw 73 434

Zdolni (e) akwizytorzy (ki)
ogłoszeniowi do wydawnictwa na gwiazdki potrzebni zaraz z referencjami. Kantaka 5. I. p. lewo, codziennie od 9-10 i od 4-6 pp. zdzw 73 480

1.500—3.000
złoty miesięcznie zarobią zdolni zastępcy i subzastępcy przy sprzedaży ratalnej obligacji — najnowszym systemem na rachunek poważnego Banku Najwyższa prowizja zdolnym pensja, patent, kolej, dety Uważa! — Ulatwniona sprzedaż — najniższe ceny! Skrupulatne obliczenia przewidywne. Początkujących poczynają. Oferty Lwów, skrytka pocztowa 206. np 5304

Potrzebny
zaraz pozłotnik. Zgłoszenia przyjmują Stanisław Hartman, mistrz malarzki, Poznań, ulica Marsz. Pocha 47. zdzw 72 784

Kucharka
restauracyjna biegle w zawodzie możliwie z własną pościelą potrzeba od 1 grudnia 1929. Zgłoszenia z podaniem warunków: Restauracja „Oaza” St. Górczyński, Ostrów (Wlkp.) nw 5329

Ekspedjenta
młodego, dobrze poleconego oraz ucznia porządnych rodziców — przyjmie Skład Odzieży Zawodowej, Poznań, ul. Pocztowa 33. zdzw 73 554/5

Ekspedjenta (tki)
do składu kolonialnego, delikatesów z kaucją 1500 zł poszukuje Nowakowski, Gniezno, Warszawska 34. nw 5368

Fotografistka
do wszelkich prac w zakresie fotografii zaraz potrzebna Zakład fotograficzny E. Sioziewski, Srem nw 53 63

Młodsza
ksiązkowa z praktyką, pisząca biegle na maszynie, potrzebna zaraz. W. Garbary 37, skł. zdzw 73 260

Stenotypistka

dobrze stenografująca po polsku, z dokładną znajomością języka polskiego gramatycznie i ortograficznie, **potrzebna zaraz** do poważnego przedsiębiorstwa. Oferty tylko takich sił z dołączeniem odpisów świadectw i życiorysu, uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 20 209

Służąca
cicha, pracowita, do wszystkiego, tylko z dobrimi świadectwami do 3 osób od 1. 12. Male Garbary 4, II. ptr prawo, zdzw 73 425

Kurs
fryzjerski darmo. Matejki 7. zdzw 74 417

Służąca
potrzebna z gotowaniem. Działki 3, II. lewo, zdzw 73 413

Dziewczyna
przychodnia kochająca dzieci do wszystkiego zaraz. Bielerzewska, Gen. Prądzyńskiego 10, zdzw 73 409

Wolne
miejsce dla woźnego-inkasenta z gwarancją gotówkowa 3.000 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 405

Dziewczyna
do dzieci i lekkich prac domowych. Cieszkowskiego 4, II. prawo, zdzw 73 455

Dziewczyna
do posady i robotnica. Adres Kurjer zdzw 73 448

Dziewczyna
młoda, zdrowa, z gotowaniem do wszystkiego potrzebna od 15. 11. lub 1. 12. Adres wskazuje Kurjer zdzw 73 486

Ćwiekownik
na szyćce potrzebny Dabrowskiego 88, podwórze, lewo, zdzw 73 483

Posługaczka
czysta, uczciwa, potrzebna przed południem. Adres Kurjer zdzw 73 479

Posada
wolna dział samochodowy. Kaucja 15-20 tys. zł. Zgłoszenia Kurjer zdzw 73 473

Służąca
do wszelkich prac domowych bez spania, zaraz potrzebna. Zgłoszenia skład delikatesów. Gwarna nr. 18. zdp 73 471

Posługaczka
potrzebna przed południem. Matejki 67, III. prawo, zdzw 73 493

Cukiernik
na wyroby czekoladowe potrzebny. Tylko pierwszorzędne referencje i świadectwa. Oferty do Kurjera zdzw 73 506

Prasowaczek
do bielizny meskiej poszukuje Wielkopolska Fabryka Bielizny, W. Rakowski, ul. Pocztowa 1, zdzw 73 524

Apteka
Skarszewy (Pomorze) poszukuje od 1. 1. 30 lub wcześniej polecający fachowej lub rutynowanej technicznej z znajomością języka niemieckiego Oferty z podaniem referencji i warunków. dw 2850

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna ulica Stroma 22, Łaciński, zdzw 73 535

Dziewczyna
potrzebna do prac biurowych. — Zgłoszenia Radomski, Dabrowskiego 32. jw 3 006

Bona
do 9 letniej dziewczynki na południe potrzebna zaraz. Zgłoszenia z odpisami świadectw ul. Kraszewskiego 11, III. ptr., prawo, zdzw 73 007

Marszantka
siła pierwszorzędna, dobrze polecona potrzebna od 1. 12. lub później. Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 46.134. Pw 7 087-46.134

Agenci
asekuracyjni podają swój adres, otrzymacie dodatkowe pokrewione „Nowości” do akwizycji. Wysocka prowizja. Poznań, skrytka pocztowa 1 006. Kw 1 165

Agenci
losowi zgłoszą się po dodatkowy artykuł pokrewiony. Stały dochód, wysoka prowizja. Śniadeckich 30, II., 4-7. Kw 1 166

Posada
inkasenta wolna, gotówka do 1 000 zł podana. Oferty Kurjer zdzw 73 556

Ekspedjentka
młodsza potrzebna zaraz lub 1. 12. do handlu kolonialnego. Zgłoszenia z odpisem świadectw przyjmują Fr. Trzybiński, Solacz ul. Wołyńska 13, zdzw 73 644

Zaraz
potrzebny jazzbandzista, który na wioleczeli, klarncie lub saksofonie. Cafe Esplanade, Tczew, zdzw 73 599

Biuralistka
zaraz potrzebna. Zgłoszenia możliwie z fotografią również potrzebna panna do bufetu. Kawiarnia Esplanade, Tczew, zdzw 73 598

Fryzjerka
potrzebna zaraz lub później, ul. Wierzbicice 27, zdzw 73 648

Fryzjerka
może się zgłosić. Półwiejska 20 zdzw 73 638

Służąca
do wszystkiego umiejąca dobrze gotować dobrze polecona potrzebna od 1 grudnia do dwójga państwa do Warszawy Adres wskazuje Kurjer zdzw 73 631

Bona II. kl.
uczciwa i religijna potrzebna zaraz do trzech dziewczynek. — Zgłoszenia z podaniem referencji i warunków nadesłać do Kurjera dw 2866

Reumatyzm i nerwobóle

uśmierza skutecznie.
Zadać w aptekach jak poniżej.

KAPSISAŁ-PLASTER-KOMPRES
CHEMERSON

Humor zagraniczny

— Pamiętaj synu, że na tym świecie niczego nie zdobędziesz bez trudów! i niczego darmo ci nie dadzą...
— Tymczasem, tatusiu, biore darmo codziennie w skórę.
(Pele - Mele - Paryż) S. F.

KONKURS
Magistrat miasta Łobzenicy poszukuje **książkowego** do Kasy Miejskiej, z dłuższą praktyką, obeznanego szczególnie w sprawach podatkowych. Zgłoszenia należy składać do 25 b. m., załączając życiorys, uwierzytelnione odpisy świadectw oraz podając referencje. Magistrat: (—) P a n k a n i n, burmistrz.

Przedpiata na grudzień 1929 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. z 400 w agencjach w mieście z 450 z odnośnikiem do domu w Poznaniu z 470 z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 486 kwartalnie z 1458 pod opaską w Polsce z 4.000, pod opaską w razie wypadków spowodowanych silną wyższą przeszkód w wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomością poczyniem 240 gr. od 1-lamowej milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przed połudn. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.